

1919 • 1994

Slovenija 1994
Sreda, 26. oktober

100 SIT, 13.8 KUNE 27 ATS,
6 DEM, 6 CHF, 3 USD,
18 SEK, 6 AUD, 3660 ITL

Št. 43 Leto XXVIII

NOVA DOBA

Celje - skladišče

Per

III 127/1994

5000001680,43

COBISS

OSREDNJA KNJ. CLJE

100 SIT

KO ima aids ?

HITROST UBIJA - ZAVARUJMO OTROKE

Iz vsebine:

Avgijev hlev - imenovan slovenska strankarska scena	stran 2
Se spomnite tovariš(i)?	stran 3
Politika, življenje in smrt	stran 4
Rajko Majcen na preizkušnji	stran 5
Poslanica o Gorenjski integraciji	stran 6
Pozabljeni vojaki na Žalah	stran 7
Izredno stanje: TAM - TAM - TAM	stran 8
Poster Nove dobe	stran 9
Partnerstvo za mir in Slovenija	stran 10
Dokončna "evangelizacija" evangelistov	stran 12
Ivan Tavčar: Izdani	stran 14
Prispevki za novejšo zgodovino:	
Plebiscit demonskih siren	stran 18
Obvestilo partitodirigiranim medijem:	
Drvarnico imate prazno	stran 22
Kdo v Velenju ima aids	stran 23
Srebro in bron za slovenski ekipi	stran 28
Glasbena matica Maribor	stran 30
Otroci veselja	stran 32
Med medicino in literaturo	stran 33
Device so čakale v vrsti	stran 34
Nabrekli in goli moški	stran 42

NOVA
DOBA

Najstarejši zasebni in nestranski časopis

Direktor in lastnik: Janez Sever

V. d. glavnega urednika: Milan Meden

Posebne naloge: mag. Konrad Kolšek

Grafično oblikovanje: Tanja Špiler

Ilustracije: Miss Take

Računalniška oprema: TRIS, podjetje za trženje, računalništvo in izobraževalne storitve, Murska Sobota, d.o.o.

Tajnica v uredništvu: Danijela Božič

Naročnine in prodaja: Mitja Ocvirk

Naslov uredništva: Aškerčeva 15, 63000 Celje,

Telefon: 063/ 441-606 in 441-215, Faks: 063/ 26-903

Izdaja: PRESE d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje

Trženje in računalniški prelom:

SOK d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje

Tiska družbeno podjetje DELO - TISK časopisov in revij p.o.

Tednik izhaja vsako sredo

Nenaročenih rokopisov ne vračamo.

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška 13.8 kune, Avstrija 27

ATS, Nemčija 6 DEM, Švica 6 CHF, ZDA 3 USD, Švedska 18

SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 3660 ITL

Žiro račun pri celjski SDK, št.: 50700 - 603 - 31819

Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi Nova doba med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov

AVGIJEV HLEV -
IMENOVAN
SLOVENSKA
STRANKARSKA
SCENA

Na slovenski politični sceni se sedaj pojavljajo stranke, katere se kar vse po vrsti zavzemajo za demokracijo, poštenje, moralnost, pravno državo, pravičnost, socialno državo blaginje, zmanjšanje brezposelnosti, boju proti korupciji, malverzacijam, okoriščanjem, krajam in drugim oblikam kriminalitete, uspešno gospodarstvo in podobno - skratka, za "narodov-blagor" in kar tudi obljublajo volivcem.

Polna usta omenjenih obljub in demagogije imajo zlasti v predvolilnih obdobjih, ko nam vsi po vrsti obljublajo raj na zemlji, če le volimo njihovo stranko, ki je edina prava. Spomnimo se na primer samo obljub, danih pred zadnjimi republiški parlamentarnimi volitvami s strani komunistov: ZLSD (katerim bi bolj ustrezalo ime: Združena Lista Samih Demagogov). o 100.000 novih delovnih mestih (očitno so pozabili zamenjati predznak pred številko) in LDS (katerim bi bolj ustrezalo ime: Lažemo Do Skrajnosti) z njihovo "zgodbo o uspehu", vodeno z demagoškim načelom: "ne na levo ne na desno", kar v resnici pomeni: v propast! Vrli demokrati (sedaj že bivši) so pompozno pozivali volivce, naj nikar ne dovolijo koalicije LDS + SKD, pa so neslavno končali stolpljeni v LDS (?!), ker ima pač oblast (beri: privilegiji in osebne koristi), svojo moč, večjo kot načelnost, seveda. Tudi (komunistični) varuhi okolja so mnogo obljubljali, pa kot del vladajočih struktur delujejo kot krvniki narave. Vodstvo SKD bi se še s hudičem povežalo (pa čeprav je le ta-ta rdeč) in bi z njim za boljšo (njihovo, seveda) prihodnost pozabilo njihova stara ideološka razhajanja, da bi le prišli do oblasti (oziroma ostali na oblasti) in vsega, kar le-ta prinaša. Tudi SDSS je bila, še ne tako dolgo nazaj, članica vladne koalicije in ni takrat nič omembe vrednega

storila, sedaj pa na veliko obtožuje svoje nekdanje partnerje. Pa tudi druge opozicijske stranke niso storile skoraj ničesar od obljubljenega (tudi nekateri njihovi poslanci so imeli očitno preveč dela s pridobivanjem ugodnih stanovanjskih kreditov). Stranke, katera ima na čelu človeka, ki je bil v preteklosti bolj kot po "rušenju temeljev SFRJ" znan kvečjemu po "rušenju (beri: krajji) temeljev Narodnega muzeja v Ljubljani" in katera je še najbolj prevarala svoje volivce, pa tako in tako ni potrebno omenjati.

Mnogo imen članov raznih strank se pojavlja v številnih novih in starih aferah (v zvezi z orožjem, podkupninami, zlorabo dolžnosti, okoriščanjem, poneverbami in drugimi oblikami kriminalitete). Tudi ceneno samoreklamsko jim ni tuje (spomnimo se samo letošnjega teka z zbiranjem za nakup medicinske opreme za otroke pri Ptujju, kjer so si za 500 SIT nekateri posamezniki, med njimi minister za zdravstvo, nekateri poslanci in drugi, kupovali publiciteto - v posmeh temu, da so za nakup takšne opreme predvidena proračunska sredstva!). Pri neupravičenem trošenju proračunskih sredstev jim tudi ne manjka domišljije (žgovoren je primer neracionalnega projekta t. i. lokalne samouprave, kateri pomeni, kakršen je sedaj zamišljen, zgolj težnjo po razširitvi političnega vpliva posameznih strank po načelu podelitve oblasti posameznim strankam lojalnim političnim veljakom in nima nič skupnega z dejansko decentralizacijo oblasti!).

V vseh parlamentarnih strankah in skoraj vseh izven parlamentarnih strankah imajo med članstvom sedanje oziroma bivše komuniste, kateri so le zamenjali barvo, ne pa tudi nravi, in tako dejansko vsa področja javnega in družbenega življenja obvladujejo "bivši" oziroma sedanji komunisti, katerih (in tudi drugih) vodilo delovanja so demagogija, nenačelnost, boj za oblast - za vsako ceno, in z njo povezane neupravičene privilegije in osebne koristi.

Navedeno pove, da trenutno v Sloveniji ni stranke, ki bi zaslužila zaupanje Slovencev ter

se tako kaže potreba po ustanovitvi nove, nekomunistične stranke poštenih Slovencev, ki bi to, kar drugi le obljubljaljo, tudi dejansko uresničila.

Primož Baucon, Breg 15, Celje

SAMI S SEBOJ

Konec 20. stoletja je nedvomno prelome v "polstoletni" zgodovini "opismenih" Slovencev.

Pred Trubarjevim nagovorom "moji lubi Slovinci", pa tudi še kdaj kasneje, je težko govoriti o kolektivni "slovenski zavesti" med prebivalci Slovenije. Spominimo se samo na naše tuje gospodarje, na močno prisotno nemštvo - vse do petdesetih let nazaj, ter na še vedno razdvojeno slovensko dušo in politizme, ki ogrožajo komaj rojeno Slovenijo.

Kaj se dogaja z nami?

Še včeraj smo bili pojem napredka, naša stališča so bila opazna, danes smo marginalci, ki rinemo v Evropo. Prisluhnimo samo odmevu tujih radijskih in TV hiš.

Vodi nas ex - komunist Drnovšek, ki bi sposoben voditi svoje stranke, kot pravi Peterle. Peterletov izvršni odbor stranke ni sposoben zaradi nesklepčnosti niti resne priprave tretjega kongresa stranke. In v ljubljanskem Levu rajajo miške same s seboj... do nesklepčnosti. Krilo gor, krilo dol - kot najstnica, ki ne ve, s čim bi prikrla svojo "miško", da ne bi bila opazna, pa vendar zaznavna! Za Slovenijo, za njen program, vizije, za up že mnogih brezupnih - za to ni bilo časa. Geslo "Za Slovenijo nam gre" je že zdavnaj pozabljena fraza. Niti policiji niti pravosodju ne gre več za Slovenijo... Važni so dosmrtni mandati in čimbolj premeteni in opremljeni specialci, da se jih ja čim kasneje (če!) odkrije in zavaruje.

In v tej politični umazaniji se "pere" Kristusovo "nas-

ledstvo". Njega, ki je prišel človeški rod oprati krivde, krščanski še kar naprej umazujemo! Namesto da bi pojem "krščanski" bil resnično naše življenjsko vodilo - tudi v politiki, predstavlja to pojem pohujšanja in zavajanja. Predstavlja pojem nenačelne politike, svetohlinstva, nepokončne držve in grebenja za oblast.

Stakšno držo ne more krščanska demokracija pritegniti ljudi v program dnevne politike. Še huje: mnoge (med nami so mnogi šibki in tudi nam ni dana trdnost a la carte) odvrtača od vsebine in ciljev krščanstva. Z obleko (krilom) Kristusa so se odeli, pa vendar niso z Njim, Ga ne vidijo, Ga ne razumejo. Kljub vsemu pa mnoge zavajajo in odvrtačajo...

... Ne samo od nedefiniranih tem dnevne politike, mnoge odvrtačajo od večnega Cilja.

Ne samo, da so sami s seboj, zaradi njih ostaja tudi slovenski volivec... in vedno bolj...sam s seboj.

Silvester Drevenšek, Celje

SE SPOMNITE TOVARIŠ(I)?

Njega dni bi rekli: "On je velika živina", kar bi naj pomenilo, "on je na visokem položaju" ali "on ima veliko moč"! Očitno eden in drugi sinonim, živina in položaj oziroma moč, pomenita isto.

In prav ta visoki položaj oziroma veliko moč je poleg tovariša Tita imel tovariš - Stane Dolanc. Neštetokrat sem slišal: "Tovariš Dolanc je povedal," in to naj bi bil "žegen"!

Nenadoma Dolančev čudež.

Ta isti tovariš Stane Dolanc se zdaj nenadoma več ne spomni, ne kdo in ne kaj je bil. Zdaj je majhen, ni močan, je podložen manipuliranju, pozabil je na to, kar je bil ob Titu in nasploh. Ali se nič ne spomnite, tovariš Dolanc? **Zakaj tako, tovariš Stane Dolanc?**

Tovariš Stane Dolanc zdaj pravi, da ljubi samo - Slovenijo.

In nič več in ničesar drugega. Tako je prav. Tudi jaz je, Slovenije, ne sovražim. **Tudi moja je! Tudi naša je, Slovenija!**

Kaj je torej tu narobe?

Kozmetika, tovariš Stane Dolanc. Se spomnite, tovariš Stane Dolanc, da ste tako prisegli, trdili in poudarjali enako že prejšnji domovini in državi. Ali ste mar res pozabili na svoje gromoglasne govore, dolgovezne referate?

Tudi to je prav! V čem je torej problem?

V odnosu do - umrlih!

Normalno bi bilo razmišljati: mati in domovina sta eno in isto, ko ju izgubiš, se jima nikoli ne odpoveš, čeprav ju ne moreš nikoli več oživeti!

Dan mrtvih je pred nami, spominjamo se rajnkih, ne da bi jih oživeli, ampak da bi mi lažje in spokojno živeli. Še bolj vi, ki ste imeli rajveč od prejšnje domovine. **Zato prižgite svečko tudi za tiste, katerim ste domovino odvzeli.**

Po vaše je za vse kriva bivša JLA, oziroma njena KOS (to je propagandistično ime za organe

načelnikov KOS-a (in sicer omenjeni Z. R., potem A. V., A. Š., A. B., M. K. - nobenega ne napadam, med njimi so bili posamezniki, ki jih je vredno spoštovati).

To omenjam iz dveh razlogov. **Prvič**, tem strokovnjakom so poveljevali poveljniki, ki so bili sami Slovenci (izjema je S. V.), in **drugič**, v Sloveniji niso mogli delovati brez vednosti in soglasja SDV. To bi pomenilo, da bi človeku, močno odvisnemu od nečesa (naj mi naštetih oprostijo), pripisali nadnaravno moč. **To moč je imel tovariš Dolanc, ki ni bil odvisen od nikogar.**

Ali je to moč imel tovariš Dolanc kot podpolkovnik KOS-a v Zagrebu - **zagotovo ne!** Ali je KOS (oziroma JLA) tovariš Dolanc zapustil zaradi želje po moči - zagotovo da!

Nazadnje je prišel na vrsto **upokojeni admiral Stane Brovet**. Da je prišel na vrsto po "zaslugi" tovariša Dolanca, močno preseneča. Ta tovariš bi "primer Brovet" lahko odpravil z migljajem enega samega prsta in vsi bi rekli: "Tako je rekel tovariš Dolanc." Ne pade mi na pamet, da bi zagovarjal admirala Broveta! **Toda nekateri pravijo: on je ostal zvest "svečani zaobljubi", a tovariš Dolanc?**

Problem je nekje drugje. **Ne vem kje.** Slovensko vodstvo in vsa sredstva javnega komuniciranja so proti admiralu Brovetu do leta 1991 organizirano vodila propagando, ki je imela neverjetne razsežnosti. **Od tedaj je vse tiho!** Zakaj, tovariši, ali gospodje?

Se spomnite tovariš(i), kako ste se, vsaj na videz, lepo počutili med tistimi in ob tistih, ki jih zaničujete, da bi zase potegnili koristi? Se spomnite tovariš(i) vsega, kar ste si privoščili in kako ste zlorabili tiste, ki jim sedaj odrekate poštenost? **Spomnite se, tovariš Dolanc, samo tega, kar vedo povedati ljudje moje generacije, ki ste jih tudi vi spravili na beraško palico in ki so krivi le tega, da so živi.**

Dr. Vaso Predojevič

Dr. Vaso Predojevič; Mož, ki ne skriva svojega obraza

varnosti v JLA). Nov čudež - KOS posmrtno živi. In kriv je Z. R. s Kopskega, ki je že več kot 25 let v pokoju. Kako to, da so Slovenci v KOS-u prelisčili Slovence v SDV in njihovega šefa tovariša Dolanca (sekretarja IBCK in ministra za NZ, celo zveznega)? V ljubljanskem območju in ljubljanski armadi so bili od leta 1966 do 1988 samo Slovenci načelniki in pomočniki

POLITIKA, ŽIVLJENJE IN SMRT

Gospod, usmili se kristjana, ki dvomi, nevernega, ki bi želel verovati, nas, ujetnikov življenja, ki osamljeni potujemo skozi noč, pod nebom, ki ga ne osvetljujejo več bakle starodavnega upanja.

Joris Karl Huysmans

Politik mora napovedovati blaginjo, vsepovsod razširjati svoje prepričanje, da bo vse dobro, samo zato, da bi te prepričal, da glasuješ zanj. Najslabša terapija za vsak problem je, če ga zatremo, posebno, če je mučen. Ni druge rešitve, kakor lotiti se ga. Zanimiva je izjava komunističnega sociologa Edgarda Morina: "...marksizem je študiral gospodarstvo, tržišče, družbene zakone. Marksizem je čudovit. Škoda, da je pozabil preučiti človeka..."

Ni sledu o pretresih, povezanih s političnimi dogodki, razen če nas ne prizadenejo v življenju ali v zasebnih koristih. Politični pretresi, pravijo raziskovalci, so malo pomembni in zato nemerljivi. Nikakršnih hormonskih ali adrenalinskih izlivov torej zaradi padca glasov za našo stranko pri volitvah ali zaradi spremembe oziroma zamenjave političnega sekretarja ali zaradi spremembe vlade. Čudno ali ne, ko pa je povečini samo politika pomembna za človeka, medtem ko naj bi bila, denimo, smrt kot nepolitično dejstvo kot nekaj čisto zasebnega, nepomembnega. Že Jean Paul Sartre je opozoril: "Revolucija, politika moreta človeku vzeti strah pred življenjem. Toda ne moreta ga rešiti strahu pred smrtjo. Potem ko je marksizem tako zanikal in skrival človeško smrt, je zdaj prisiljen spoprijeti se s še večjo zadrego: s perspektivo svoje lastne smrti." Tu ne moremo mimo Ernsta Blocha, ki je dejal, da je smrt nepremostljivo protislovje za tiste mogočnike, ki si domišljajo, da bodo odstranili vsako neprijetno resničnost z obračanjem edinih vzvodov, ki jih imajo na voljo: s političnimi, gospodarskimi in policijskimi. Medtem ko zahodne države pošiljajo živež sestradanim, vsako leto sistematično uničujejo velikanske količine drugih živil (sadje, jajca, vino, meso), da bi ohranili visoke cene.

Vsi tudi vedo, da se delajo, kakor da ne bi vedeli, da tista "pomoč revnim" ni drugega kakor dar politikov drugim politikom, to je pohlepni voditeljem Tretjega sveta, ki ropajo dobršen del fondov. Drobti-ne, ki naključno pridejo do pravih revežev, često še otežujejo probleme, namesto da bi jih vsaj začasno rešile. Toda kaj za to? Kar jih zanima, prav gotovo niso "reveži", temveč politični, propagandni nagibi, interesi, filistrstvo. Vsekakor je logika sedanjega časa: zavarovati tistega, ki je že na varnem,

ki že ima delo, ki že ima hišo, ki že ima življenje. Vsako drevo daje svoj sad in ga mora dati: "Ali obirajo grozdje s trnja ali smokve z osata?" (Ml 7, 16).

V religioznem gledanju je mesto za greh, je mesto za to, kar bi bilo sicer nesmisel: za zlo, za trpljenje, za smrt. Vse to so resničnosti, ki jih neokomunizem in kapitalizem morata skrivati, ali pa morata obljubiti, da jih bosta opravila z družbenimi reformami ali s povišanjem dohodka.

Rem viderunt, causam non viderunt, je dejal Sv. Avguštin, kar pomeni: Stvar so videli, vzroka niso opazili. Najbolj nujna reforma je dejansko nemogoča in je ne bo v programu nobene stranke: spremeniti bi bilo namreč treba družbo in kulture, ki so organizirane za to, da preprečujejo človeku, da bi se zavedel svojega življenja, in ga tako prisilijo, da živi okrnjeno življenje. Stranke in gibanja nas vabijo, naj podpišemo neštete pozive in proteste, od jedrske groznje do ne vem česa; spravljajo nas na ulice in trge z napisi, ki obsojajo nasilje in zatiranje. Prav je to. Ni pa prav, da se dopušča nekaznovano širjenje med vsemi najbolj nasilnega nasilja in najbolj zatiralskega zatiranja... V prenesenem smislu bi lahko zapisali: A subitanea et improvisa morte libera sa Domine! - Nagle in nepredvidene smrti reši nas, o Gospod!, smrtniki bi nas doletela, ne da bi se zavedali.

Povejmo si resnico v obraz brez trganja oblačil (kakor veliki duhovniki pred Jezusom, ko so zavpili: "Bogokletje je izrekel!") in se vprašajmo: ali in kaj je našim sindikalnim in strankarskim voditeljem dejansko mar, kako starec, upokojenec (govorim seveda o vodstvu, ne o aktivistih v bazi), ko pa njihova moč sloni na izkaznicah aktivnih delavcev in na njihovih stavkah? Upokojenec ne dela več: torej ne more več stavkati, razen proti samemu sebi. Ali?...

Zavedati se moramo, da politika ni kakor kaka sveta stvar, ki jo nekateri ponujajo kot rešitev za vse, za edino hrano, vredno človeka, za hrano, ki nas naj popolnoma nasiti. Toda politika to ni in ne more biti. Nekateri še vedno menijo, da so Cerkve napravile iz religije opij za ljudstvo, premalo se zavedajoč, da so moderne ideologije in njihove stranke skušale napraviti iz politike novi opij za ljudstvo. Kajti ni jim dovolj naš glas (kadar nas seveda pustijo voliti); ni jim dovolj naš čas. Hočejo tudi našo dušo..., hočejo vso našo človeškost, celo našo osebo. Sicer pa zgolj ugotavljanje raznih, pravzaprav kar mnogih, da politika ne prinaša sreče, ne zadostuje, ampak je vendarle treba vedeti, da česar politika ne daje danes, bo morda mogla dati jutri. Vprašanje je torej, kako znova poskusiti po toliko razočaranjih in neuspelih. Ne gre za to, da bi politiko pošiljali v pekel. Že po svoji naravi si nobena politika ne more privoščiti razkošja, da bi se ravnala po ljubezni, ponižnosti, kratkosti, resnicoljubnosti... Če bi se dosledno ravnala tako, bi jo takoj uničili. Sicer pa, ali je

dovoljeno, kakor to delajo vsi politiki, klanjati se pred besedo ljudstva, potem pa prikrivati, da je ena od zgodovinskih stalnic vsake dobe in kraja globoko nezaupanje prav tega ljudstva do njih? To je zato, ker ljudski nagon čuti, da se kreposti dobrega politika prav redkokdaj družijo s krepostmi dobrega človeka.

Machiavellijeva sodba gre v smeri, da "se države ne vladajo z očenaši", kar pa še ne pomeni, da bi morali politiko barvati z nekakšnimi vražjimi barvami, ker res ne smemo zamenjevati z njo resničnega "političnega" služenja, to je služenja človeški državi, h kateremu smo poklicani posebej kristjani, s politiko v ozkem "strankarskem" pomenu. Človek ni samo "animal socialis" - družbena žival - po stari Aristotelovi opredelitvi, toda ni samo to. Politik sme govoriti o človeku in za človeka... Gre za bistveno razsežnost: živimo z drugimi in za druge, saj si popolnoma osamljenega, samotarskega življenja sploh ni mogoče predstavljati. To med drugim dobro ve krščanstvo, iz katerega etike bi se morala napajati krščanskodemokratska politika. Izraz "bi se morala" bodi brez posebnega komentarja, mojega namreč! Politiki so nemi in nagi, ko je potrebna osebna beseda, ko si je treba pogledati v oči in ne z višine tribune, ker krmarijo z vesoljnimi idejami za množice.

Znanost ne ve, filozofija ne more, politika ne zadostuje. Ali nam res nihče in nobena stvar ne more pomagati, da bi razumeli, da bi spoznali sebe in s tem svet in se tako prav odločili? Mogoče pa nam more v tem koristiti še vedno ne dovolj "moderna" stvar, ki se imenuje "religija"?

Res ni bilo nikoli toliko govorjenja o "demokraciji" in "enakosti", kakor v zadnjih dveh stoletjih in pri nas v zadnjem času. Po toliko stoletjih družbenih bojov bosta nazadnje stvarno uresničeni prava demokracija in enakost - kakor že od začetka zgodovine - samo s smrtjo. To je resničnost, ki jo je Cerkev dojela in uporablja demokracijo, ki dejansko velja: vsem daje iste zakramente, vsem kaže isto svoje upanje v svet končno svobodnih in enakih, vendar ne za bližnjim vogalom zgodovine, temveč onstran zgodovine.

Vsekakor: najprej bodimo ljudje, potem Slovenci in šele nato vse drugo in ne pozabimo na združevanje skupnih interesov. Vsak politik pa naj, preden stopi za govorniški oder, premisli, kdo ga je volil. Krščanstvo in krščanska demokracija pa zategadelj nista nezdržljivi - vsaj povsem ne, ker noben človek ni popoln; krščanstvo je brezkompromisno, politika pa med drugim ob vseh drugačnostih in različnosti poimni iskanje kompromisov, pri katerem (iskanju) pa mora nujno nekdo potegniti "ta kratko". Volilna abstinenca pa bi pomenila kakor "pöneverjanje" interesov slovenskega naroda.

RAJKO MAJCCEN NA PREIZKUŠNJI

Kakor sem lahko razbral iz članov **Soros I in Soros II na preizkušnji v Novi dobi številka 39 in 41**, se g. Rajko Majcen pritožuje čez OSF Slovenija zato, ker OSF projekta MediaNet ni zaupal njemu, pač pa nekemu drugemu. "OSF namreč iz tako pridobljenih sredstev za računalniške komunikacije z nepovratnimi sredstvi neposredno podpira privatno podjetje ABM iz Ljubljane... in to v škodo podjetja, v katerem delam." (Rajko Majcen, *Nova doba*, št. 39). Podjetje, v katerem g. Rajko Majcen dela (oziroma se predstavlja kot njegov lastnik) pa je, povejmo kar na glas, Krpan d. o. o., ki je seveda konkurent podjetja ABM d. o. o. Da g. Rajko Majcen tržno konkurenco očitno občuti kot krivico in da se očitno boji rušenja monopola (svojega) podjetja, nam jasno kaže njegova izjava "... žalostno je, da tolikšna finančna sredstva, ki bodo porušila razmerja v svetu računalniških komunikacij..." (Rajko Majcen, *Nova doba*, št. 41).

Da pri vsem skupaj ne gre za nekakšno pravičnost, višja načela, ali splošen interes, kot g. Rajko Majcen neprestano poudarja, prav tako lahko razberemo iz njegovih izjav: "V sodelovanju s fundacijo ni šlo za ideale: fundacija ima denar in ga lahko da." (Rajko Majcen, *Nova doba*, št. 41). Gre torej predvsem in zgolj za denar. In ker ga g. Rajko Majcen ni dobil, ga ne privoščim niti ostalim: "Ne verjamem, da Slovenija potrebuje pomoč tovrstnih fondacij..." (Rajko Majcen, *Nova*

doba, št. 41). Tipična slovenska nevoščljivost torej.

Ne trdim, da OSF z denarjem vedno ravna pošteno. Še več, celo prepričan sem, da obstajajo precejšnje možnosti raznih finančnih mahinacij. A poanta ni v tem. G. Rajko Majcen se očitno ne pritožuje zaradi kakšne splošne pravičnosti, pač pa zgolj zato, ker denarja ni dobil on, ampak njegov konkurent. Vprašanje je, ali bi g. Rajko Majcen o papirnatih projektih in izginulem denarju v OSF pisal tudi, če bi denar dobil. Prepričan sem, da ne, saj se, kot trdi sam, "ne izpostavlja rad" (Rajko Majcen, *Nova doba*, št. 41). Očitno Soros ni edini, ki je padel na preizkušnji.

P. S. G. Rajko Majcen je kot SysOp Krpan BBS-a (ki je last podjetja Krpan d. o. o.) tudi eden od ključnih (vodilnih) ljudi amaterskega računalniškega omrežja AdriaNet. Če je g. Rajko Majcen kanil MediaNet organizirati kot AdriaNet (drugačnega principa organiziranja računalniških komunikacij očitno ni sposoben vpeljati, da ne rečem razumeti), se pač ne čudim, zakaj OSF projekta MediaNet ni zaupala njemu.

Matej Kovačič

"Kaj je Open Society Fund - Slovenia?"

Vprašanje na pismo izvršnega direktorja OSF Rastka Močnika slovenskim medijem:

Tovariš Rastko Močnik,

"Kje in kako je delovanje sklada OSF Slovenija, ki je pri nas prisoten od maja 1992, sploh vidno, razen fame, govoric in časopisnih vestičk?" je bil zadnji vprašalni stavek mojega dopolnila članka, objavljenega v Novi dobi dne 12. oktobra letos v 41. številki. Presenečeno ugotavljam, da je odgovor že bil objavljen (NT&RC št. 7) 15. septembra: "v letu dni je Skladu za Odprto Družbo - Slovenija uspelo vzpostaviti plodno sodelovanje z večino skupin civilne družbe, z neodvisnimi občili...", "skladno s poslanstvom Sorosovih fondacij, se osredotoča na posameznike, skupine in institucije, ki svojo ustvarjalnost razvijajo globalno, humano, politično neodvisno in etnično tolerantno".

Opisuješ delovanje organizacije, kjer si "izvršni" direktor, v najlepši luči. Zanimivo bi bilo vedeti, komu je bilo "pismo bralca", ki po več kot dveh letih opisuje delovanja sklada, namenjeno: tistim, ki imajo z delovanjem sklada že svoje izkušnje ali nekemu, ki mu moraš delovanje sklada (s tvojimi besedami) šele orisati?

Septembra 1994 pišeš, da OSF "organizira računalniško omrežje za neodvisna občila

v Sloveniji", kot si pisal že aprila 1993 v letnem poročilu "centrali OSF v New Yorku", da "until now this is the only program where we succeeded at establishing an infrastructural construction (the BBS network)" in kot si že oktobra 1992 g. Georgu Sorosu pisno podal prošnjo za sestanek na temo "BBS system" zanalašč sem izpusil vse zapisnike upravnega odbora organizacije, ki jo predstavljaš in hvališ, kjer se ta projekt potrjuje in izvaja že več kot dve leti. In kar je najbolj žalostno: zavestno navajaš sklad kot organizatorja projekta, izpuščaš pa avtorje in udeležence. Kot kaže v Sloveniji ni "neodvisnih občil" ali pa je problem v organizatorju? Si hotel s pismom reklamirati sklad ali pa si javnost obveščal o rezultatih izvajanja projekta?

Pišeš, da OSF "dodeljuje računalniško in drugo tehnično opremo"; Dovoli, da te dopolnim: tehnična oprema je bila v veliko primerih neuporabna in OSF je podaril za skoraj 50.000 USD programske opreme, ki je nikoli ni kupil... Morda je res Robin Hood kradel bogatim (Microsoftu) in dajal revnim (medijem), vendar je to-literarna oseba, postavljen v preteklost, tvoja organizacija pa je pravna oseba, tukaj in sedaj!

Praviš, da je "sklad za odprto družbo v svoje vrste povabil ugledne in neodvisne posameznike z univerz"; sprašujem, ali so to isti posamezniki, ki si jim kot članom izvršnega odbora preprečeval in onemogočil delo v skladu in jih odslovil z vljudnim pismom v angleščini? Si imel v mislih tiste ugledne gospode,

KOVIN TEHNA

LEASING

tel. 063/ 38-251, 34-503, fax. 38-951

POSLANICA O GORENJSKI INTEGRACIJI

Gorenjska je dežela, ki seže "od Bohinja do Tuhinja", kot je to rimal naš književnik (B. Ogrizek, Okolokučni domobran; Nova Atlantida - Gorenjska revija, št. III - IV/1994). Ali natančneje od Rateč do Trojan. Ali še natančneje od Bele Peči do Trojan. Če pri tem odmislimo, kaj so nam vzele vojske in povojna barantanja z našim svetom. Jemale so Oberkrainu - Zgornji Kranjski - Gorenjski. Jemala je povojna Slovenija. Predvsem Ljubljana s prigrabitvijo večjega dela osrednje Gorenjske in s tem z razbitjem gorenjskega sveta in gorenjske etnije. Pri tem se vzhodni del Gorenjske sploh ne omenja kot enakopravni del **Dežele Gorenjske**, kot da tudi ta njen del potencialno podlega ljubljanski hegemoniji.

Primer **Dežele Gorenjske** kaže na to, kako je tudi naš jezik osiromašen in malo vreden. Vse, kar se danes imenuje kot gorenjsko, kar danes uradno velja za Gorenjsko, je okleščeno, je pohabljeno na svojo polovično vrednost. Gorenjska je iz svoje etnične, duhovne in zgodovinske, gospodarske in politične, kulturne in moralne polnosti zvedena na manjvredno "regijo". Tudi današnja razmišljanja o oblikovanju "pokrajin" zaudarjajo po "provincah", po takšni državni ureditvi, ki meri na podrejenost njenih posameznih delov enemu samemu centru moči, njegovi krepitvi in njegovemu polasčanju in gospodstvu nad celotno Slovenijo.

Zavedati se moramo, da je Dežela Slovenija na prehodu v Državo Slovenijo. Pri tem Republika Slovenija še zadržuje svoj nekdanji državotvorni naziv iz obdobja jugoslovanske centralistične nadvlade. Danes govoriti zgolj o "republikli" ima priokus nekdanje podrejenosti tujini. Zato je primernejši naziv za našo državo - **Zvezna Republika Slovenija**.

Gorenjska integracija si predvsem prizadeva za vzpostavitev **Dežele Gorenjske** in za združenje vseh njenih resursov, ozemeljskih in etničnih, kulturnih in gospodarskih. Vključuje se v **Deželno zvezo Slovenije**, katere končni cilj je ustanovitev **Zvezne Republike Slovenije** kot državne zveze vseh slovenskih dežel. Značilnost nekaterih njenih dežel je tudi v njihovi meddržavnosti. To pomeni, da življenjski obstoj teh njenih dežel krnijo ali obstoječe državne meje. Takšne meddržavne dežele so Koroška, Prekmurje, Gorenjska, Primorska in Istra.

Deželna ureditev Slovenije ne pomeni njenega razbitja, pač pa njeno utrjevanje na novih samoupravnih načelih, etničnih in etosnih, kulturnih in gospodarskih ter političnih, samozavestnih in vsestransko razvitih deželnih individualnostih. Torej v interesu vseh zdravih razlik, sodelovanja in seveda tudi medsebojnih deželnih antagonizmov.

Gorenjska integracija je za enakopravnost vseh slovenskih dežel. Pri tem integracija pomeni tudi to, da se mora **Dežela Gorenjska** šele prebuditi in se osvoboditi iz vsiljene letargičnosti, posledične brezbržnosti in malodušnosti, v kakršno jo že desetletja potiska centralistično zasnovana državna tvorba. Zato se mora **Dežela Gorenjska** razvijati v smeri svoje lastne deželne samobitnosti, kakršna se je dejansko oblikovala že skozi stoletja in za katero ne moremo dopustiti, da bi že v našem času dokončno zamrla, tako kot tega gotovo ne bodo dopustili tudi njeni prihodnji rodovi.

Za Gorenjsko integracijo
Franci Zagoričnik

člane upravnega odbora, ki so se od sklada poslovili z besedami "gabi se mi sodelovati s takšnimi ljudmi"?

Sklad OSF potrebuje za svoj obstoj projekte, ki si jih naštel, potrebuje jih kot "nedvisna, neprofitna organizacija, ki sprejema in razporeja prispevke (denar in predmete) v podporo omenjeni ustvarjalnosti", saj je razporejanje teh sredstev osnovna motivacija delovanja zaposlenih v fundaciji. Fundacija ne zagotavlja izvedbe projektov, čeprav od financerjev prejema za to sredstva in čeprav jo k izvajanju projektov vežejo dogovori z avtorji. Način delovanja sklada OSF je perverzen in podoben Orwellovskemu Miniresu - Ministrstvu resnice, ki skrbi za ohranjanje laži - tako tudi OSF v imenu "višjih ciljev" zadovoljuje le parcialne interese zaposlenih v skladu.

Denar, ki ga fundacija vloga v določene dejavnosti, lahko temeljito poruši obstoječe razmere. V takih primerih je zaželeno "javno delovanje" in podpora prosilcem pod enakimi pogoji, v istih okoliščinah. Javnih razpisov za nabavo opreme nikoli ni bilo, pa bi bili za delovanje fundacije in njeno neodvisnost nujni. Žalostno je opazovati, kako se prelivanje sredstev v privatno podjetje imenuje v tvojem pismu "podpora institucijam, ki svojo dejavnost razvijajo v globalno, humano, politično, neodvisno in etnično tolerantno".

Javni razpisi za posojila in druge oblike pomoči ("Sklad za odprto družbo - Slovenija organizira in razpisuje natečaje za te projekte ter izbira posameznike in organizacije") so za OSF le krinka za vnaprej sklenjene "posle". Kako naj si drugače razlagam dejstvo, da je od edine neodvisne komisije, ki jo je OSF sestavil za razpis za posojilo v višini 100.000 USD, ta isti OSF zahteval izbiro "določenega" kandidata? In ko se tudi to ni posrečilo, saj se je komisija odločila proti volji zaposlenih v skladu, je sklad na razpis in komisijo preprosto pozabil. Že med samim razpisom

je sklad spreminjal pogoje razpisa: zahteval je, da v razpisu ne morejo sodelovati podjetja, kjer sem sodelavec. In če je skladu "v letu dni uspelo vzpostaviti plodno sodelovanje z večino skupin civilne družbe... borcev za človekove pravice", te prosim, da razložiš, kateri svetli ideali so vodili OSF, da je brez obrazložitve zahteval, da naj napišem in podpišem izjavo, s katero se zavežujem, da sklada ne bom tožil? So to svetli ideali partijskih celic iz preteklega obdobja, ali ideali de-mokracije, ki jih razglašal Sklad za odprto družbo? Žal se sklad sklicuje na človekove pravice v isti sapi, ko jih sam krši.

Tovariš Močnik, rad berem tvoje tekste, saj so vsi domiselno izpeljani in iz rahlih niti domišljije vedno stkeš trdno retorično podlago. Žal pa istega "kopita" ne moreš uporabiti tudi pri javnih predstavitev sklada. Sprašujem se, kako lahko v isti sapi hvališ "poslanstvo Sorosevih fondacij" in "etnično tolerantnost" in hkrati projekt "računalniškega omrežja za neodvisna občila", ki sem ga zasnoval in predstavil skladu in osebno tebi leta 1992, predstavljaš kot projekt sklada. Kaj ste za izvedbo projekta v dveh letih naredili? Z vsemi sredstvi (ki, niso majhna) manj, kot smo avtorji projekta brez sredstev. Kot avtor te kot izvršnega direktorja sklada sprašujem, katere cilje, skupno zastavljene leta 1992, je sklad v dveh letih že dosegel, kje in kako so vidni rezultati izvajanja projektov in delovanja sklada, ki jih omenjaš?

Rajko Majcen

PISMA BRALCEV

PRISPEVKI **NOVA DOBA**

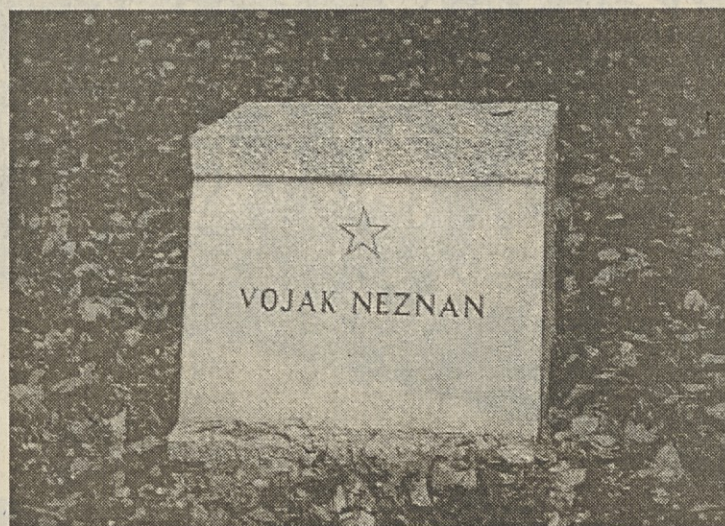
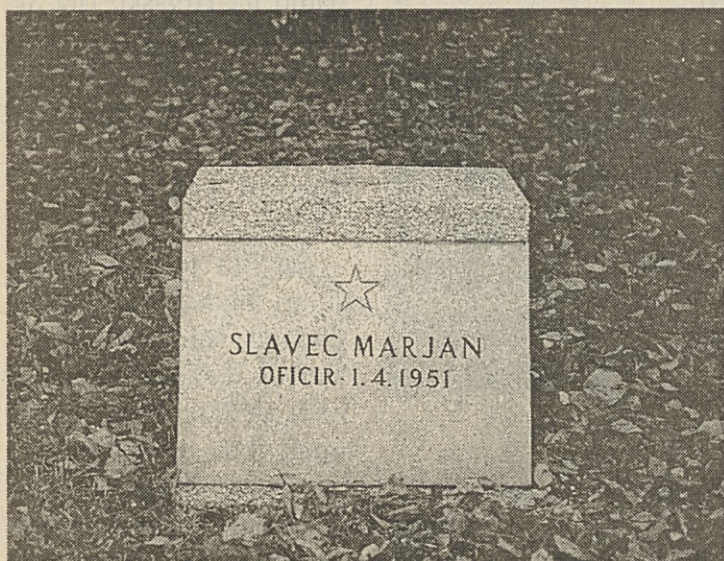
Aškerčeva 15 63000 CELJE
Tel: 063/ 441-606, 441-215
Fax: 063/ 26-903
PP 29

Na ljubljanskih Žalah je pokopanih več kot sto mladih vojakov "okupatorske in zločinske jugoslovanske vojske", ki so izgubili svoja mlada življenja, ko so v letih 1947 - 1952 branili slovensko in jugoslovansko državno mejo. Postali so žrtev stalinistične soldateske in drugih grabežljivcev.

Njihova imena bledijo na izpranih kamnih brez jesenskih rož in svečke: kakor nesramno blede tudi spomin na vsakršno moralo v Sloveniji.

Vsaj mrtvim bi lahko priznali njihovo veličino, saj ne morejo več biti naši tekmeči...

Tam - tam bobni udarjajo tiho in ritmično. Vrednostne listine na borzi v Ljubljani nihajo in padajo. Davki so čedalje višji. Upada plačilna sposobnost podjetij. Vse veje vladavine se nočejo sprijazniti s tem, da se jim priškrtno dohodki. Posušeno listje industrijske podjetnosti se kopiči na vseh koncih in krajih. Gospodarstveniki ne morejo nikjer najti tržišč, ki bi nadomestila izgubljena, da bi

TAM - TAM - TAM

prodali izdelke. Prihranki mnogih let in tisočih družin plahnijo. Še huje: truma nezaposlenih in polzaposlenih državljanov se mora spopadati z bridkim vprašanjem obstoja. Mnogi

garajo samo še za klavrno in neredno povračilo.

Samo nor optimist lahko taji mračno stvarnost pričujočega trenutka.

Brezimna, nerazumna, neupravičena bojazen hromi v Sloveniji vse potrebne

napore in onemogoča, da bi se **umik** spremenil v **napredovanje**.

Dejstva so neusmiljena: Slovenija je 32 odstotkov svojega blaga in storitev "izvozila" v Jugoslavijo (70 odstotkov menjave z ostalim svetom je bil za tako majhno državo fantastičen dosežek). Iz Jugoslavije je "uvozila" 26 odstotkov reprogradiva. Več kot 16 odstotkov menjave je odpadlo na Hrvaško (na Srbijo "le" okoli 9 odstotkov). Šele zdaj se vzorno vidi, kakšno grozljivo škodo so povzročili **minerji** odnosov s Hrvaško.

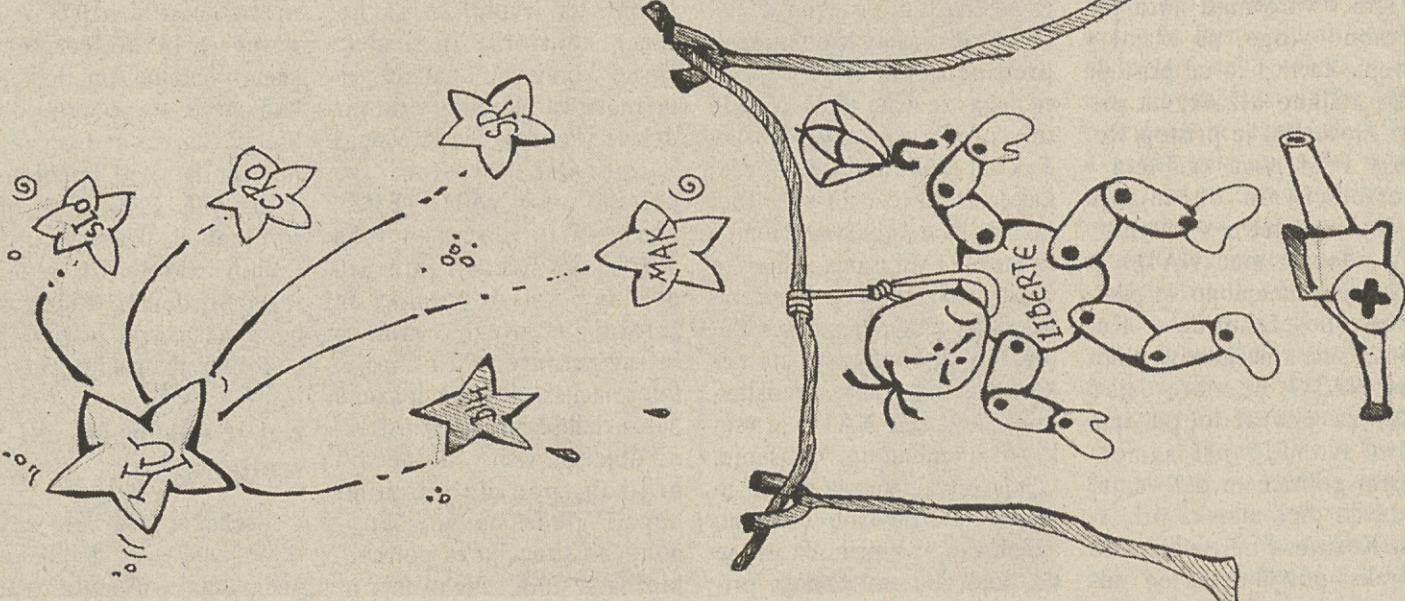
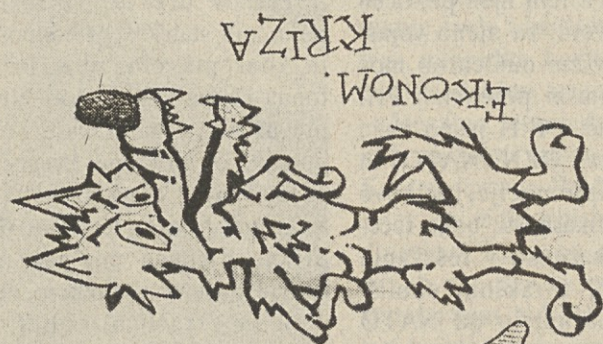
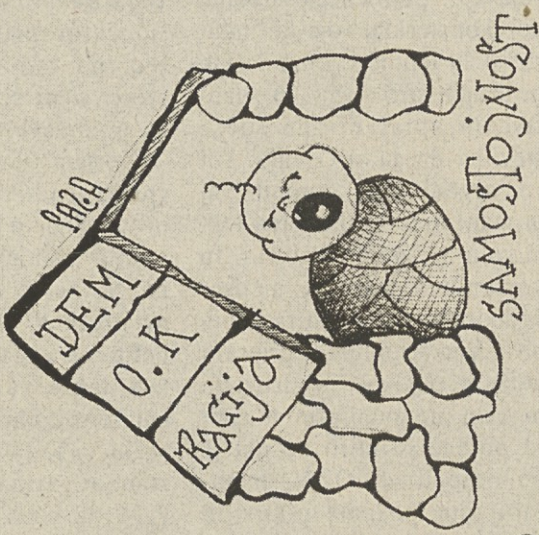
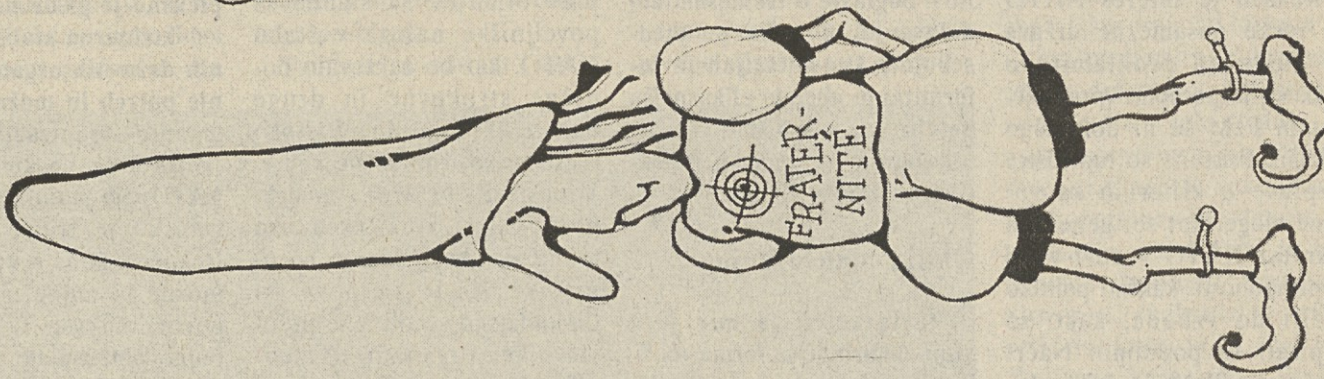
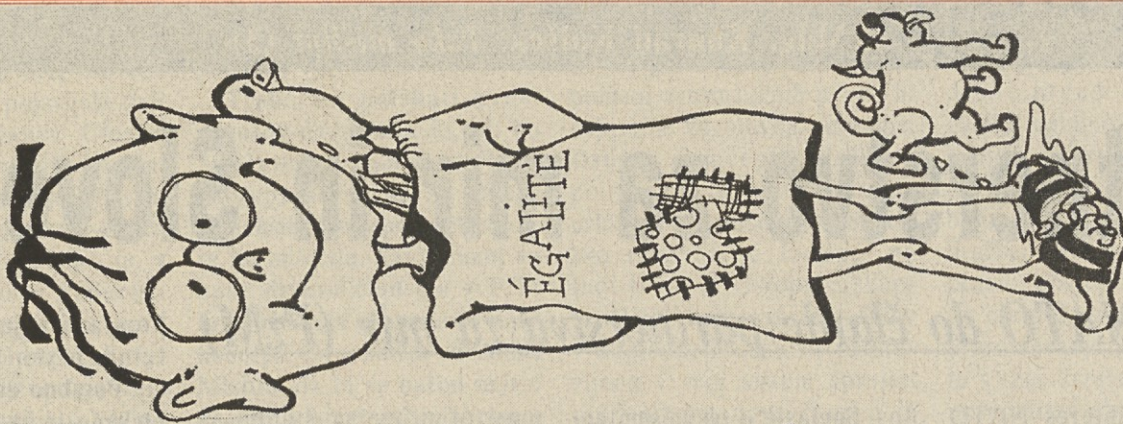
Anglija je pri 20 odstotni inflaciji dosegala na dodano vrednost 10 odstotkov dobička. Pri enaki inflaciji ima Slovenija 50 odstotkov gospodarstva razsutega, druga polovica prideluje izgube in minimalne dobičke. Obrtništvo, turizem in kmetijstvo tega problema rešiti **ne** morejo.

Edina pripomočka, ki ostaneta Sloveniji, da se loti krize, je **varčevanje** in radikalno **omejevanje** vseh oblik porabe ter **najširša** izvršna oblast, da bo lahko vodila boj zoper stisko: **kakor, da bi k nam zares vdrl sovražnik od zunaj**

NOVA DOBA®

■ Mag. Konrad Kolšek: *Tako mislim* (3)

Partnerstvo za mir in Slovenija

Odnos NATO do članic partnerstva za mir (PzM)

Kakšen je interes NATO do vsake posamezne države ne glede na proklamirano enakost, je posebno vprašanje. Sistem PzM še ni dokončno izdelan. Prisotne so tudi ostre razprave o kriterijih za vodilne vloge, kot so: generalni sekretar NATO v novi vlogi in prihodnosti, kakšno politiko voditi do vzhoda, kako se odpirati in podobno. Načrt programa PzM je še nedorečen in po državah različen. Že sedaj je razvidno, da prave enakosti med državami ne more biti. Gre za velikost države in s tem njen političen vpliv v svetu, za njeno vojaško, predvsem nuklearno moč in ekonomski potencial. Primer vojne v BiH jasno kaže odnos moči OZN (NATO) in ruske diplomacije, njihove skupne efikasnosti, bolje rečeno neefikasnosti v reševanju miru. Kaj v takšnih okoliščinah pričakujejo od NATO nove države članice PzM. Rusija je ostala svetovna sila in igra v varovanju miru pomembno vlogo, še zlasti v Evropi. Za razliko od pristopa neke majhne države, na primer Slovenije, je pristop Rusije v PzM nova kvaliteta v konstelaciji in ohranjanju obstoječega miru v svetu.

V odnosih med NATO in Rusijo je pomembno že medsebojno doseženo, da se Rusija ne sme vmešavati v odločitve NATO, ne more dajati veta, za povračilo pa ima večjo svobodo pri samostojnem političnem delovanju. Nedavna diplomatska prisotnost Kozirjeva na Balkanu že v praksi potrjuje takšen od-

nos. Soglasje o tesnejšem sodelovanju, potreba po medsebojnih konsultacijah in informiranju obetajo efikasnejša politična in s tem tudi vojaška ukrepanja ter večjo perspektivo za mir v Evropi.

Oblike sodelovanja

Partnerstvo za mir je v svoji zamisli širša forma (oblika) sodelovanja in trdnejši temelj zaupanja med državami in narodi. Oblike sodelovanja naj bi dajale različne možnosti, odvisne od strateških interesov države, vojaško-političnih stališč v prihodnosti in koncepta obrambe. Pristopna listina PzM je formalno pravni akt, ki ga vsaka država podpiše ob pristopu. Program sodelovanja, ki ga vsaka država predstavi, je dejanski prikaz njenega pogleda na sodelovanje v različnem obsegu in v različni obliki, v skladu z njenimi možnostmi in potrebami. V pristopu PzM je možna tudi posebna deklaracija ali poseben dokument, predvsem naj bi bil političnega značaja, kot je bilo to v primeru pristopa Rusije. Takšen dokument ima vsekakor svojo težo in kaže tudi razlike med "enakopravnimi".

Številna vprašanja zahtevajo vsestransko analizo in oceno možnosti ter interesov v sodelovanju. Spomnimo le na nekatere: delegiranje predstavnikov države v NATO je vsekakor pomembno vprašanje, ker je od njegovega mesta in vloge tudi odvisno efikasno sodelovanje; v prihodnosti se bo pokazala potrebnost pri-

prav oficirjev za štabne in poveljniške naloge v štabu NATO, kar bo zahtevalo dodatne strokovne in druge napore, da bi pridobili visoko vsestransko izobražene kadre. Vzpostaviti bo treba medsebojni sistem zvez, predvsem tehničnih, kurirskih in osebnih, še zlasti pa povezati diplomatsko - politične predstavnike, organizirati medsebojni pretok informacij, od vojaško - političnega značaja, do ekonomskih, vojaško industrijskih, tehnično tehnoloških in drugih strokovnih in znanstvenih vprašanj. Tu so še številna druga vprašanja, kot so: organizacija skupnih vaj in manevrov, medsebojna tekmovanja višjih štabnih in komandnih nivojev, medsebojna tekmovanja po različnih nivojih in strukturah, priprave možnih obiskov in druženj, posebni programi priprav enot za posege in mirovne akcije po odločitvah OZN, usposabljanje posameznikov in skupin za izvidniške akcije, razne kontrolne in inšpekcijske komisije, analize primernosti za uporabo teritorija države (kopenskega, zračnega in morskega prostora) za potrebe enot NATO (PzM), možnosti in obseg uporabe določenih infrastrukturnih objektov, kot so potniške in železniške mreže, letalske infrastrukture, PTT linije, informacijski sistemi, lokacije baz, skladišča in drugi ustrezni objekti, vse v določenih prilikah, pod definiranimi pogoji glede na vojaško - politično situacijo in potrebe. Možna so tudi sodelovanja in

programiranja kulturno prosvetnih nastopov in manifestacij. Posebno delikatno in kompleksno je glede na strateško - doktrinarna stališča pristojnih državnih organov vprašanje potreb in možnosti prilaganja organizacije obrambe (vojske) in posameznih enot NATO-vim standardom. Vsestransko je treba analizirati finančne konstrukcije za vse možne in nujne posege. Odgovori na vsa ta vprašanja nujno potrebujejo vsestranske analize pristojnih organov in angažiranje najvišjih državnih subjektov pri odločanju, ob tem pa tudi redne uradne stike s pristojnimi organi izven države.

Že samo navajanje številnih vprašanj jasno kaže na možnost različnih interesov posameznih članic PzM. Ne glede na to pa bi moral celoten program v okviru vojaško-politične organizacije NATO kvalitetno rasti, spodbujati kolektivno obrambo, pomeniti večjo zaščito miru in večjo stopnjo garancije, da članice PzM ne bodo ogrožale miru in varnosti v ožjem (regionalnem) in širšem (evropskem) smislu. Američani pravijo, da je to podpora demokraciji, kar je nedvomno točno, vendar pod pogojem, če v državah članicah PzM po sprejetih in uzakonjenih svetovnih standardih resnično razvijajo demokratično družbo. Praksa, vsaj za zdaj, kaže nekoliko drugačno sliko.

Kaj je dolgoročni cilj Slovenije?

Vsekakor ima PzM za Slovenijo večstranski pomen. V programskem sodelovanju,

odvisno od politike in strategije, koncepta državne obrambe, se bodo pojavljala tudi določena vprašanja. Glavno vprašanje Slovenije pa je, kako politično državno vodstvo razume vprašanje suverenosti. Predsednik Slovenije je v svojem intervjuju v Republiki 28. avgusta tega leta med drugim dejal: "Evropska unija zahteva tudi odstopanje dela nacionalne suverenitete, delno na gospodarskem, ekološkem in političnem področju, pa

tudi v zunanji in varnostni politiki."

Treba bo poiskati pravi odgovor na vprašanja, ali bo Slovenija gradila samostojni koncept obrambe, za katero in kakšno koncepcijo obrambe se bo odločila, kaj pomeni za našo državo članstvo v PzM in kakšna sta glede na to naša koncepcija in sistem obrambe. Mislim, da bi se narod moral soočiti s strateškim obrisom tega problema.

Pri tem se moramo zave-

dati nekaterih bistvenih stvari. Prvič, ponovimo, da PzM ne pomeni avtomatičnih pravic in državi ne zagotavlja obrambe. Drugič, koncept vojaško - političnega razvoja NATO se usklajuje s prihodnjo ekonomsko razdelitvijo Evrope, pa tudi sveta in Evropske skupnosti. Nobena od teh držav v doglednem času ni pripravljena v svoj sistem sprejeti polnopravne nove članice in v tem smislu so tu odprta številna vprašanja in prisotna

različna mišljenja. Tretjič, najboljše jamstvo za varnost države in tudi širše je gospodarska stabilnost države. Uveljavljeni kriteriji za članstvo v teh organizacijah so zelo ostri; brez resnično demokratične družbe, spoštovanja človekovih pravic, obstoja pravne države ni elementarnih pogojev za uresničevanje stabilne družbe in s tem države. Četrto, jasna opredelitev obrambnega koncepta, suverenosti države in v tem primeru popolne enotnosti državno - političnega vodstva in vseh strank, so nujno potrebni in jih je treba dvigniti v načelo zakonitosti. Petič, potreben je odgovor na vprašanje, kaj NATO in Evropska skupnost ponujata Sloveniji. Odkrito je treba reči, da doslej in za zdaj nič. To jasno kaže odnos Italije do osimskih sporazumov in ostali sosedje v svojih inspiracijah. Zgodovina je neštokrat pokazala, da se je moral slovenski narod za ohranjanje svoje identitete in svojega napredka boriti sam in pod različnimi pogoji.

Moramo se zavedati, da so naše možnosti realno skromne. Kakšna je cena PzM? Govori se o eni milijardi ameriških dolarjev. Torej ne gre samo za obveznosti in prilaganje standardom NATO. Nihče ni izračunal, kaj cenovno pomeni sistem obrambe ali njenih delov, kot je del enot organizacije in formacije ali celotni oboroženi del - vojska, oprema, oborožitev prilagodijo potrebam in standardom NATO, niti kako se ta del vojske odraža v efikasnosti lastnega obrambnega sistema v ohranjanju suverenosti.

O bistvenih vprašanjih morata vsekakor razpravljati vlada in parlament in naložiti ustreznim organom izdelavo kompletnih študijskih materialov, zakonodaje in jasnih programov, iz katerih so razvidni odnos in obveznosti države Slovenije do organizacije NATO in obratno.

■ Mag. Konrad Kolšek: *Tako mislim* (3)

Partnerstvo za mir in Slovenija

Odnos NATO do članic partnerstva za mir (PzM)

Kakšen je interes NATO do vsake posamezne države ne glede na proklamirano enakost, je posebno vprašanje. Sistem PzM še ni dokončno izdelan. Prisotne so tudi ostre razprave o kriterijih za vodilne vloge, kot so: generalni sekretar NATO v novi vlogi in prihodnosti, kakšno politiko voditi do vzhoda, kako se odpirati in podobno. Načrt programa PzM je še nedorečen in po državah različen. Že sedaj je razvidno, da prave enakosti med državami ne more biti. Gre za velikost države in s tem njen političen vpliv v svetu, za njeno vojaško, predvsem nuklearno moč in ekonomski potencial. Primer vojne v BiH jasno kaže odnos moči OZN (NATO) in ruske diplomacije, njihove skupne efikasnosti, boljše rečeno neefikasnosti v reševanju miru. Kaj v takšnih okoliščinah pričakujejo od NATO nove države članice PzM. Rusija je ostala svetovna sila in igra v varovanju miru pomembno vlogo, še zlasti v Evropi. Za razliko od pristopa neke majhne države, na primer Slovenije, je pristop Rusije v PzM nova kvaliteta v konstelaciji in ohranjanju obstoječega miru v svetu.

V odnosih med NATO in Rusijo je pomembno že medsebojno doseženo, da se Rusija ne sme vmešavati v odločitve NATO, ne more dajati veta, za povračilo pa ima večjo svobodo pri samostojnem političnem delovanju. Nedavna diplomatska prisotnost Kozirjeva na Balkanu že v praksi potrjuje takšen od-

nos. Soglasje o tesnejšem sodelovanju, potreba po medsebojnih konsultacijah in informiranju obetajo efikasnejša politična in s tem tudi vojaška ukrepanja ter večjo perspektivo za mir v Evropi.

Oblike sodelovanja

Partnerstvo za mir je v svoji zamisli širša forma (oblika) sodelovanja in trdnejši temelj zaupanja med državami in narodi. Oblike sodelovanja naj bi dajale različne možnosti, odvisne od strateških interesov države, vojaško-političnih stališč v prihodnosti in koncepta obrambe. Pristopna listina PzM je formalno pravni akt, ki ga vsaka država podpiše ob pristopu. Program sodelovanja, ki ga vsaka država predstavi, je dejanski prikaz njenega pogleda na sodelovanje v različnem obsegu in v različni obliki, v skladu z njenimi možnostmi in potrebami. V pristopu PzM je možna tudi posebna deklaracija ali poseben dokument, predvsem naj bi bil političnega značaja, kot je bilo to v primeru pristopa Rusije. Takšen dokument ima vsekakor svojo težo in kaže tudi razlike med "enakopravnimi".

Številna vprašanja zahtevajo vsestransko analizo in oceno možnosti ter interesov v sodelovanju. Spomnimo le na nekatere: delegiranje predstavnikov države v NATO je vsekakor pomembno vprašanje, ker je od njegovega mesta in vloge tudi odvisno efikasno sodelovanje; v prihodnosti se bo pokazala potrebnost pri-

prav oficirjev za štabne in poveljniške naloge v štabu NATO, kar bo zahtevalo dodatne strokovne in druge napore, da bi pridobili visoko vsestransko izobražene kadre. Vzpostaviti bo treba medsebojni sistem zvez, predvsem tehničnih, kurirskih in osebnih, še zlasti pa povezati diplomatsko - politične predstavnike, organizirati medsebojni pretok informacij, od vojaško - političnega značaja, do ekonomskih, vojaško industrijskih, tehnično tehnoloških in drugih strokovnih in znanstvenih vprašanj. Tu so še številna druga vprašanja, kot so: organizacija skupnih vaj in manevrov, medsebojna tekmovanja višjih štabnih in komandnih nivojev, medsebojna tekmovanja po različnih nivojih in strukturah, priprave možnih obiskov in druženj, posebni programi priprav enot za posege in mirovne akcije po odločitvah OZN, usposabljanje posameznikov in skupin za izvidniške akcije, razne kontrolne in inšpekcijske komisije, analize primernosti za uporabo teritorija države (kopenskega, zračnega in morskega prostora) za potrebe enot NATO (PzM), možnosti in obseg uporabe določenih infrastrukturnih objektov, kot so potniške in železniške mreže, letalske infrastrukture, PTT linije, informacijski sistemi, lokacije baz, skladišča in drugi ustrezni objekti, vse v določenih prilikah, pod definiranimi pogoji glede na vojaško - politično situacijo in potrebe. Možna so tudi sodelovanja in

programiranja kulturno prosvetnih nastopov in manifestacij. Posebno delikatno in kompleksno je glede na strateško - doktrinarna stališča pristojnih državnih organov vprašanje potreb in možnosti prilaganja organizacije obrambe (vojske) in posameznih enot NATO-vim standardom. Vsestransko je treba analizirati finančne konstrukcije za vse možne in nujne posege. Odgovori na vsa ta vprašanja nujno potrebujejo vsestranske analize pristojnih organov in angažiranje najvišjih državnih subjektov pri odločanju, ob tem pa tudi redne uradne stike s pristojnimi organi izven države.

Že samo navajanje številnih vprašanj jasno kaže na možnost različnih interesov posameznih članic PzM. Ne glede na to pa bi moral celoten program v okviru vojaško-politične organizacije NATO kvalitetno rasti, spodbujati kolektivno obrambo, pomeniti večjo zaščito miru in večjo stopnjo garancije, da članice PzM ne bodo ogrožale miru in varnosti v ožjem (regionalnem) in širšem (evropskem) smislu. Američani pravijo, da je to podpora demokraciji, kar je nedvomno točno, vendar pod pogojem, če v državah članicah PzM po sprejetih in uzakonjenih svetovnih standardih resnično razvijajo demokratično družbo. Praksa, vsaj za zdaj, kaže nekoliko drugačno sliko.

Kaj je dolgoročni cilj Slovenije?

Vsekakor ima PzM za Slovenijo večstranski pomen. V programskem sodelovanju,

odvisno od politike in strategije, koncepta državne obrambe, se bodo pojavljala tudi določena vprašanja. Glavno vprašanje Slovenije pa je, kako politično državno vodstvo razume vprašanje suverenosti. Predsednik Slovenije je v svojem intervjuju v Republiki 28. avgusta tega leta med drugim dejal: "Evropska unija zahteva tudi odstopanje dela nacionalne suverenitete, delno na gospodarskem, ekološkem in političnem področju, pa

tudi v zunanji in varnostni politiki."

Treba bo poiskati pravi odgovor na vprašanja, ali bo Slovenija gradila samostojni koncept obrambe, za katero in kakšno koncepcijo obrambe se bo odločila, kaj pomeni za našo državo članstvo v PzM in kakšna sta glede na to naša koncepcija in sistem obrambe. Mislim, da bi se narod moral soočiti s strateškim obrisom tega problema.

Pri tem se moramo zave-

dati nekaterih bistvenih stvari. Prvič, ponovimo, da PzM ne pomeni avtomatičnih pravic in državi ne zagotavlja obrambe. Drugič, koncept vojaško - političnega razvoja NATO se usklajuje s prihodnjo ekonomsko razdelitvijo Evrope, pa tudi sveta in Evropske skupnosti. Nobena od teh držav v doglednem času ni pripravljena v svoj sistem sprejeti polnopravne nove članice in v tem smislu so tu odprta številna vprašanja in prisotna

različna mišljenja. Tretjič, najboljše jamstvo za varnost države in tudi širše je gospodarska stabilnost države. Uveljavljeni kriteriji za članstvo v teh organizacijah so zelo ostri; brez resnično demokratične družbe, spoštovanja človekovih pravic, obstoja pravne države ni elementarnih pogojev za uresničevanje stabilne družbe in s tem države. Četrto, jasna opredelitev obrambnega koncepta, suverenosti države in v tem primeru popolne enotnosti državno - političnega vodstva in vseh strank, so nujno potrebni in jih je treba dvigniti v načelo zakonitosti. Petič, potreben je odgovor na vprašanje, kaj NATO in Evropska skupnost ponujata Sloveniji. Odkrito je treba reči, da doslej in za zdaj nič. To jasno kaže odnos Italije do osimskih sporazumov in ostali sosedje v svojih inspiracijah. Zgodovina je neštokrat pokazala, da se je moral slovenski narod za ohranjanje svoje identitete in svojega napredka boriti sam in pod različnimi pogoji.

Moramo se zavedati, da so naše možnosti realno skromne. Kakšna je cena PzM? Govori se o eni milijardi ameriških dolarjev. Torej ne gre samo za obveznosti in prilaganje standardom NATO. Nihče ni izračunal, kaj cenovno pomeni sistem obrambe ali njenih delov, kot je del enot organizacije in formacije ali celotni oboroženi del - vojska, oprema, oborožitev prilagodijo potrebam in standardom NATO, niti kako se ta del vojske odraža v efikasnosti lastnega obrambnega sistema v ohranjanju suverenosti.

O bistvenih vprašanjih morata vsekakor razpravljati vlada in parlament in naložiti ustreznim organom izdelavo kompletnih študijskih materialov, zakonodaje in jasnih programov, iz katerih so razvidni odnos in obveznosti države Slovenije do organizacije NATO in obratno.

Nadškofijski ordinariat na Visokem: DOKONČANA "EVANGELIZACIJA" EVANGELISTOV?

Protireformacija je "balkanizirala" Slovence. Tako menijo nekateri zgodovinarji. Nesporno pa je res, da je po relativno kratkem in izjemno svetlem obdobju slovenskega luteranstva sledilo dvostoletno obdobje teme (v letih od 1551 do 1595 so slovenski protestantje izdali okoli 50 raznih knjig, nato pa so katoličani v prvih 200 letih svoje slovstvene delavnosti tiskali okoli 90 knjig, v rokopisu pa se je ohranilo okoli 50 del).

Jutro novega dne je bilo rojeno s francosko revolucijo in prosvetljenstvom, ki je izzvenelo s smrtjo Žige Zoisa in Valentina Vodnika (1819).

Kako zakrknjena je bila največja zarota zoper reformacijo, kaže odnos do Primoža Trubarja, ki je 400 let od Slovanou slouu iemlou in je šele leta 1908 pečica intelektualcev in pisateljev poskušala večstoletno krivico popraviti.

Slovenija je na kratko in s polnimi pljuči zadihala le poredko. Redno, kadar je bila Avstrija na tleh.

Območje obeh Sor (Selška Sora in Poljanska Sora) je bilo stoletja dolgo dragocen spomenik slovenskemu luteranstvu z izjemno dragoceno kulturno dediščino.

Literarni in državniški vrh je posebej avstrijski rojak dr. Ivan Tavčar.

Ali je res zadan s prehodom tavčarjevine v papistično upravo zadnji protireformacijski udarec (nekoliko pozno, a iz srca) evropskim težnjam Slovencev?

Ali je to samo nova opeka v transformaciji "Venetov" v zid male katoliške antante (avstrijske)?

Če ima osvobodilni boj Slovencev kakega zgodovinskega predhodnika, ga gotovo ima v slovenskih protestantih (vsaj imel ga je).

Poglejmo na stvari še iz drugega zornega kota.

"Papizacija" Visokega bi lahko tudi zadnje dejanje slovenske "hladne vojne", imenovane sprava.

Če prejšnja oblast ni znala vdihniti tavčarjevini duše, naj se z dobro voljo to zgodi danes, kajti ohranjanje spomina na tisto, kar bi morali storiti že zdavnaj, a tega nismo storili, je slepa ulica. Kultura sobivanja je novo poglavje zgodovine. Kot

ponavadi ima Slovenija težave s to lekcijo, ker je njena politika grajena na napačnih predpostavkah (teoretično sicer odlično blefiramo, praksa pa je hudo drugačna).

Na primer, da predstavljajo imigranti z juga "nevarnost" za ponovno približevanje jugu (če o nevarnosti sploh lahko govorimo). Tako lahko misli samo nekdo, ki zdmskega življenja na lastni koži ni okusil. "Peta kolona" so lahko samo delujoče manjšine ob mejah, ki niso nikdar pozabile svojega dvojnega državljanstva, če njihove pravice niso večje od pravic večinskega naroda. Samo iz njih lahko nastane mostarski ali pa trojanski most, imigranti pa so bolj ali manj razseljene osebe. To so ljudje, ki so v bistvu tuji povsod, neka povsem nova etnija. Stalno preseljevanje opravljajo države za vse pripadnike določenih specifičnih poklicev: poklicnih vojakov, akademske inteligence, diplomatov itd. V premajhni državi pa lahko vodi nemožnost preseljevanja v butalstvo, gangsterstvo in zaplankanost.

Zato je lahko biti ne - rasist nekomu, ki zamorca v življenju ni srečal. Njegovo verbalno zgražanje nad rasnim razlikovanjem se sprevrže v aktivni linč, ko vidi prvega. To deluje po načelu: Hrvat v Mariboru? Izdaja! Srb v Ljubljani? Konec sveta!

Lahko je biti patriot nekomu, ki lastnega hleva ni zapustil, toda patriotizem se ne dokazuje doma, temveč v tujini. Vojak, ki je po desetletju službovanja po tujih

krajih in pod tujo zastavo ohranil slovensko dušo in srce, je svoj patriotizem dokazal. Tudi belgardisti so se zaradi istih razlogov po desetletjih izgnanstva dokončno odkupili za nekdanjo zmoto, v katero so bili porinjeni.

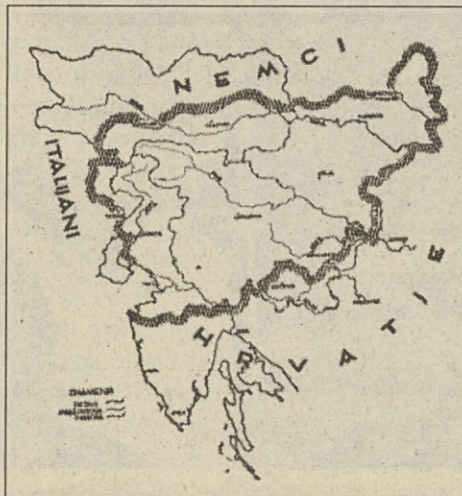
Zato hli domačijci, ki nosu v svet še porinili niso in znajo rjoveti le raus in heil, bodo morali šele dokazati, če naziv Slovenec sploh smejo nositi. V avtarkičnem slovenskem Lilibutu je lahko biti Slovenec. Toda dober "vojak" je vedno samo tisti, ki zvesto služi svojemu gospodu. Kdor je prvega izdal, bo ob prvi priložnosti tudi vse naslednje.

Če se bodo zato papisti v Sloveniji postavili na stališče, da je Bog en sam, potem je lahko "evangelizacija" evangeličanov na Visokem predvsem zaključno spravno dejanje. Navsezadnje je tudi za Slovenijo napočil čas predvajanja novega filma Madame Butterfly. S piknikom komunistke in Američana. Čas pobožnih demokratov in ne katoliške demokracije, ki bi plezala Vatikanu v naročje, Tudjmanu pod kiklo in služila Klotildi za predpražnik. Čas sobivanja z novo levico, ki v tem trenutku ne more biti še nič drugega, kakor gibanje za dosledno razkrinkanje rjavo - rdečih psihopatov, ki so oblečeni v narodnjaške uniforme samo zato, ker mislijo, da bodo lahko pod krinko vzvišene domoljubne ideje delali svinjarije. To je čas, kjer konec koncev ni najbolj bistveno, kako se je kdo obračal, marveč kako dolgo je zdržal, ne da bi z mentaliteto gorskega roparja visel v steni, kjer je edini kriterij, kako obstati, ne glede na oprimke.

Dokler bodo veseljačili po Sloveniji le kučni - domobranci in hik, rumo - katoliki, novega filma o Madam Butterfly v Sloveniji razumeti ne moremo, kaj šele, da bi bili pristaši pisanosti: "španjelov", "pudlov" in "terierjev".

Kakšno bo sobivanje različnih epoh na Visokem?

Milan Meden

stran 13: SLOVAN ▶

Urednik: Anton Trstenjak, izdajatelj in lastnika: Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar

Stev. 10.

V Ljubljani, dne 15. maja.

1886.

Stepan Konzul Istrijan in Anton Aleksandrovič Dalmatin,

jugoslovanska književnika.

Степанъ Конзулъ.

Степанъ Конзулъ и Антонъ Далматинъ : Югословянскыя книжественныя писатели. Словенскыя и Хрватскыя писатели. Словенскыя и Хрватскыя писатели.

Med prognanci, kateri so se v takozvani reformaciji zaradi nove vere luterske o sredini XVI. stoletja morali iz Jugoslavije izseliti v Nemčijo, znamenit je za nas posebno Hans baron Ungnad kot osnovelec slovanske tiskarne, podpornik slovenskih in hrvaških pisateljev ter mecen jugoslovanske književnosti. Ta, bivši vlastelin sonški in samoborski ter nekdanji zapovednik Slovenske in Hrvaške, našedši zavetje na dvoru Kristofa, vojvode württemberskega, v sprejel je namreč nato sam v varstvo nekatere pribežnike iz slovenske in hrvaške strani, vse na glasu narodne pisatelje. Taki na književnem polju tedaj se proslavili Slovenci in Hrvati so v vzajemnem poslu glavni bili: Primož Trubar, Stepan Konzul in Anton Dalmatin, o katerih je sicer bil kratek govor že lani v tem listu številki 20 in 21, kjer nam

С. Конзулъ.

Степанъ Конзулъ и Антонъ Далматинъ : Югословянскыя книжественныя писатели. Словенскыя и Хрватскыя писатели. Словенскыя и Хрватскыя писатели.

se je tudi predočil prvega, Pr. Trubarja, obraz. A ker se nam zdaj kažeta tudi drugih dveh imenovanih pisateljev, St. Konzula in A. Dalmatina lici, zato se njih tu še enkrat posebno spominjamo, podajoč p. n. čitateljem še nekatere črtice o njihovem življenju in delovanju, pa pregled njihovih knjig in spisov ter malo oceno onega združnega pojava z ozirom na jugoslovansko književnost.

Stepan Konzul, iz Buzeta v Istri, zato imenovan tudi Stepan Istrijan, bil je duhovnik; a ker je v veri držal s protestanti, moral je domovino zapustiti in pobegniti na Württembersko. Tam je bil najprej učitelj in propovednik, da se je tako preživljal. Vspodbujen po primeru Trubarjevem, kateri je v oni dobi že bil zaslovel kot pisatelj slovenski, lotil se je tudi Konzul pisaka ter je njegov, Trubarjev slovenski prevod Novega Testamenta iz leta 1557.

Ivan Tavčar:

Izdani!

Ko se je kanonik Amandus zopet zavedel, je ležal v svetli kmetski sobici na postelji, pregrnjenimi z belimi rjuhami. Sobica je bila svetla, toda tesna in tik poleg postelje je bilo baš toliko prostora, da je za silo kdo mogel mimo nje. Ko se je zbudil, se je čutil slabotnega in bilo mu je, kakor da je padel iz višine in si padši razdrobil ude. Vse ga je bolelo! In tako truden je bil, da je iztežka izpregledal. Posebno ga je bolela ranjena rama. ko se ozre po izbici, se šele zave svojega položaja in se spomni, kako se je postavil proti razjarjenemu medvedu. Zdajci iznova začuti vse bolečine, kakor jih je začutil v tistem trenutku, ko ga je zver prasnila po rami. Tudi deklica, sedeča pri oknu, mu je bila znana. V gozdu je že govoril ž njo, preden se je boril z medvedom. Pri oknu je sedela in prav pazno čitala iz knjige. To čitanje pa je takoj zbudilo veliko sumnjo mlademu kanoniku. Res, to je bilo sumljivo! Kako pride knjiga v to pogorje in kje se je naučila ženska tega kraja čitati tiskano knjigo? Precej je bil Amandus v svoji dobri katoliški duši trdno prepričan, da ni vse, kakor bi moralo biti. Pravi katoličani tiste dni niso umeli čitati v knjigah, kakor časih še dandanes ne umejo. Tukaj pa se je čitala knjiga in brez dvojbe je tlačil satan svojo pest vmes. In to vse se je našemu kanoniku videlo tako sumljivo, da je pozabil vse drugo in da niti ni čutil bolečin v rami! Kaj, če bi se skrivala v tem pogorju kriva vera, ki jo je sovražil iz srca? Morda je ta knjiga ravno biblija, sveta knjiga, katero smejo čitati samo poklicani verniki in še ti s pravim duhom, da vedo ločiti zrno od rese! In podložniki njegovega premilostivega strica naj bi se predrznili počenjati kaj takega, ne da bi jih bil goreči kanonik Amand že prej zasačil, dasi je toliko ostro prežal na krivoverce kakor presvetli škof Hren, ki je tedaj dičil škofijsko stolico ljubljansko!

Morda se je še tod potikal kakov predikant in zanašal pleve

v vinograd Gospodov? In ta grajski oskrbnik ni opazil ničesar, nego leno spal, kakor spi pes na soncu! Ali to vendar ni mogoče! kaj takega bi mu ogrenilo zadnjo uro bolj, nego mu jo je grenila zavest, da se je lahko misleno igral z največjim božjim darom, to je življenjem, ki ga je vrgel pred divjo zver! Vse te misli so v tistem trenutku pretresale kanonika Amand in, ko je opazil knjigo v rokah dekletovih, je trpela duša več nego onemoglo telo.

"Ali pokaži, kakšno knjigo imaš v roki, razloži mi, kdo te je učil čitati tiskano črko!"

V zadregi je pozabila, da še vedno drži nesrečno knjigo, ki je čitala iz nje in ki je sedaj kanoniku ne more prikriti. Zbegana mu poda knjigo brez ugovora; saj ji pa tudi drugega ni kazalo, ker ni mogla ničesar več prikrivati.

Vzel je knjigo iz nje roke. toda z eno samo zdravo roko si ni mogel pomagati in priskočiti mu je morala, da je odprl knjigo.

"Sv. pismo!" vzklikne bolnik.

"Sv. pismo!" ponovi ona tiho za njim.

"Dalmatinovo Sv. pismo!" zastoče kanonik Amand in pri-

stavi: "Nesrečnica, kako si dobila bogotajno to knjigo?"

Ko mu ničesar ne odgovori, upre oko v nje blede lice: "Dalmatinova knjiga! In to v teh krajih in med tem ljudstvom! Za Boga, smo li spali? Preganjali smo oskrbnike in pisarje, če so nas hoteli opehariti za dva ali tri beraške vinarje! Tukaj pa se čita Dalmatinova Biblija in lutrski predikantje odkladajo strupeno svojo zalego ter gladijo po Belcebubu. Na porodnico Tvojo, ljubi Zveličar, ne daj, da bi se pogubil v tej divjini! kakor strela udarim potem v krivoversko gnezdo in z ognjem in mečem iztrebim vse, kar je gnilega! Oko me boli, če te gledam, Katarina! Za danes ti oprostí Bog, ki si ga zapustila in izdala! Zejen sem! Pojdi k studencu in prinesi mi mrzle vode, da se ohladim! Pojdi!

Strahoma in trepetaje je odhajala. V duhu je premišljevala, kako pridejo za nekaj dni grajski hlapci po svojega gospoda, da ga odneso na loški grad, kjer ga čaka boljše ležišče in spretnejša postrežba. In tedaj se bode spomnil kanonik, kar mu je odkrila ta knjiga, ki jo je danes iztaknil pri njej. In odprl bode usta in ukazal hlapcem, naj mater, očeta, brate in njo denejo v težke verige, da se potem postavijo pred krvavo sodišče, ki sodi o življenju in smrti. In pred odhodom bode morda še zapovedal, naj kruti hlapci namečejo ognja na slamnate strehe, da se upepeli tihi dvorec, kjer so ji do sedaj v sreči in miru bivali oči, mati in bratje. Ni torej čudo, da je odšla trepetaje. Na belem ležišču pa je kanonik togotno zagrabil slovensko Dalmatinovo knjigo in jo vrgel od sebe. Ali daleč je ni mogel vreči, ker ga je po životu vse bolelo in skelelo.

Prinesla mu je vode. "Daj mi

piti!" je izpregovoril in še vprašal: "Kdaj pridejo pome grajski hlapci?"

"Vsak dan lahko pridejo," odgovori dekle s tresočim glasom in mu naliže vode v skledico. Pil je, kakor pije žejni potnik v puščavi. Brez nje pomoči bi skledice niti ne bil dvignil k žejnim ustom.

Strahoma je odšla. Vse je bilo pogubljeno! Roditelji in čvrsti bratje! Vse je bilo uničeno zaradi nesrečne Dalmatinove knjige!

Kanonik Amandus navzlic svoji jezi hitro zaspi. Onemoglo telo je bilo še vedno močnejše od razburjenega duha in je zahtevalo svoje pravice.

Dolgo časa je spal. Ko se je zbudil, je legal mrak po zemlji. Bil je sam v temni sobici. V sosedni sobi, od katere ga je ločila lesena stena, pa je bila zbrana večja družba, ki se je tiho razgovarjala.

Naposled povzame hišni oče: "Katarina, vzemi sveto knjigo in čitaj nam, koliko je moral prebiti ubogi Job, da se utolažimo in da se tudi mi privadimo trpljenja, s katerim nas izkuša Oče nebeški!"

"Knjige," zaihti dekle, "knjige nimam pri roki!"

"In kje je?" vpraša oče ostro.

"Ostala je pri - onem v sobici."

"Čemu?"

"Čitala sem v njej in opazil jo je v moji roki."

"Ti si mu jo prepustila? Našo sveto knjigo si mu prepustila?"

"Imeti jo je hotel. Od strahu je niti nisem mogla skriti!"

Nekaj časa vsi molče.

"In kaj je hotel imeti papist, ko te je vprašal po knjigi?"

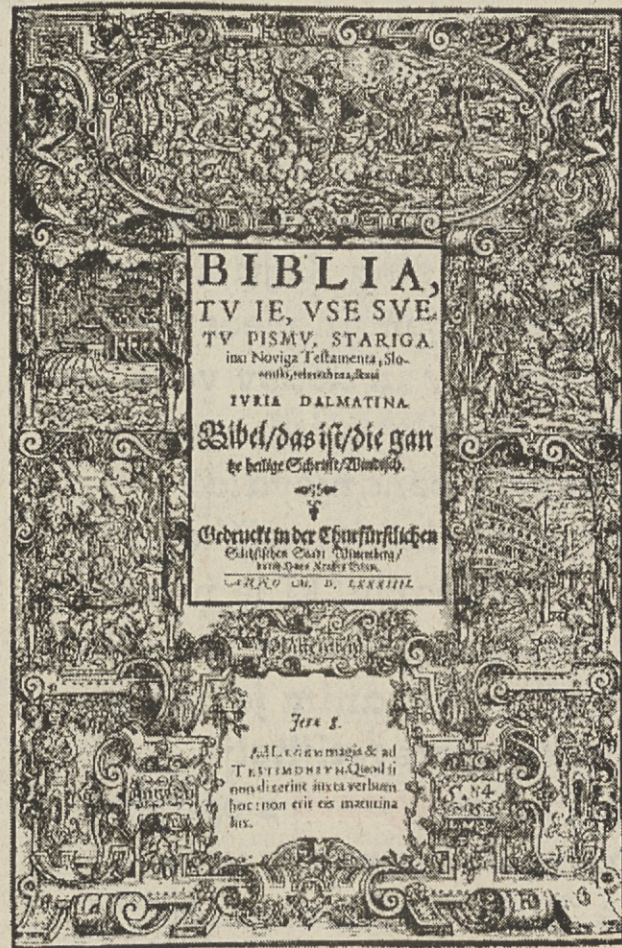
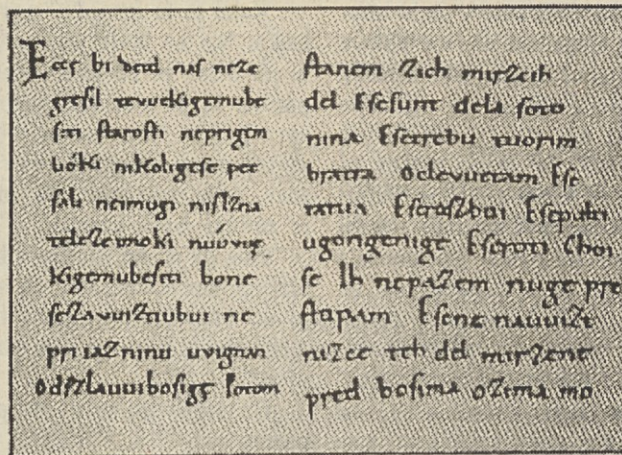
Na to temno vprašanje odgovori deklica tresoč: "Sumil je, da smo evangeljske vere, in prestrašila sem se tako, da nisem ničesar tajila!"

Oče in sinovi planejo izza mize in vzkliknejo z enim glasom: "Izdani smo!"

Zopet nekaj časa molče.

Potem pa de oče odločno: "Pojdite spat, ženske!"

Takoj so odšle. Stara mati in gospodinja sta spali pod streho, hči pa je za sedaj imela svoje trdo ležišče v čumnati na

tleh, da bi jo imel pri roki bolnik, če bi mu bilo treba ponoči kaj postreči.

Plaho je stopila v mali prostor, kjer je ležal kanonik Amandus. Spal je, kakor je bilo videti, in ni se ganil na svojem ležišču. Deklica tudi leže, toda zaspati ne more. Odločni glas očetov, ko ji je ukazal, naj odide k počitku, ji zbuja strah in grozo. In obenem trepetja za njega, čigar blede obraz ji stopa v tem trenutku bolj nego kdaj pred dušo. In ta blede obraz ji je tičal

tudi v srcu, dasi je bil obraz katoliškega duhovnika, ki bi ga morala sovražiti! Drugače ni mogla, nego je polglasno zajokala in si s solzami porosila deviško lice.

"Čemu točiš solze?" se oglasi proti nje pričakovanju bolnik s postelje. "Čemu vzdihuješ in jokaš, Katarina? Ali meniš, da se bojim smrti, in ali meniš, da mi srce le za hip bije hitreje, češ morda satan obsenči hudobne tvoje brate, da pobijejo pomaziljenca Gospodovega, ka-

kor se pobije govedo v mesnici?"

Ko mu ničesar ne odgovori, nadaljuje: "Ali meniš, da nisem čul, kar se je ravnokar govorilo za to steno? Da, knjiga Dalmatinova vas je izdala in začutili bode, kolika nesreča se je s to knjigo pritihotapila pod vašo streho! Meni pa bi bilo sladko umreti za vero božjo, da bi se ta luteranska svojat prepričala, kako lahko umira katoliški duhovnik, če ga pokliče Gospod! Ko pa bodem umiral, tedaj svojim morilcem - žal, da ne umeješ jezika svete Cerkve - zakličem. Ex ossibus ultor!"

"Moj Bog, umore vas!" zaihti deklica. "In jaz vam ne morem pomagati!"

"kdo te kliče na pomoč dekle? Umiri se in zaspi, če ti krivoverstvo, ki je ukoreninjeno v tebi, dopušča spati!"

V sobi so vtem oče in sinovi sedeli pri mizi. Temno so gledali predse in ničesar niso govorili. Samo čakali so, da je odšlo ženstvo, ko je zavladal mir po vsej hiši in so menili, da so ženske že polegale, tedaj so se ti strastni luterani spogledali. Bili so toliko strastnejši, ker so se morali do sedaj prikrivati in ker so živeli v prepričanju, da so mučeniki svoje vere.

Sin Luka izpregovori najprej:

"Meni ni do tega, ali mi takoj odsekaj glavo ali pa me dolgo let vlačijo po temnih ječah!"

"In še prej se pogubim," dostavi sin Andrej, "če mi s kolesom stro kosti. Pogubi pa itak ne odidemo, ker nas ti preklicani papisti prej ali slej dobe v svoje pesti!"

"Z orožjem je prišel v te kraje," se oglasi starec, "naj se pogubi z orožjem! Luka, vstani, vzemi sekiro izpod stropa in jo prinesi sem!"

Luka vstane in sname sekiro izpod stropa. Trešči jo na mizo, rekoč:

"Ko smo sprejeli v hišo tega papista, smo se pregrešili proti svojim bratom, ki so sedaj z nami v nevarnosti! Naj se pogubi, potem so oteti vsi drugega spoznavalci svetega evangelija, kolikor jih še biva v našem kraju!"

“In z nami,” se oglasi Janez, najmlajši sin, vendar pa najbistrejša glava pod Mrakovo streho, “in z nami kako se bode godilo, to mi povejte?”

“Pogubi ne odidemo!” odgovore drugi.

“Če bode tako ravnali, kakor namerjate, gotovo ne. Vi sami silite v smrt, ko tolčete s sekiro po mizi! Sebe hočete končati, samo da otmete evangelijske svoje brate po pogorju! Ne vem, ne vem, ali pač dospete do srečnega konca! Vidim

že, kako prihrume v Zalo oboženi hlapci ter nas vse polove in vklenejo. In hišo nam zapalijo in odženo živino in ugonobe vse, za kar ste vi, oče, delali in delali. In staro mater in mater in Katrico, vse te slabotne ženske tudi odtirajo z nami v Loko in suvali jih bodo s puškami in z nogami, če ne bodo mogle hoditi tako hitro, kakor bodo hoteli pijani biriči. In naši bratje, ali bodo oteti? Pravim vam, da ne in da se pogube z nami vred!”

“Kako je to mogoče,” vpraša Luka, “ko ne bode nikogar, ki bi jih izdal, in ko bode vendar papist, ki bi nas lahko tožil, spravljen v kraj, da ne bode mogel izdati nikogar? Sekiro v roke, ta je najpametnejša, in to je zadnja moja beseda!”

“Bog ga je dal v naše roke,” izpregovori starec, “in, če nam je že umreti, naj zgrabi tudi njega hudič, ki mu je itak namenjen!”

Ali mlajši sin se ne da premotiti.

“Kdo nas izda?” pravi. “Deset in še več jih bode, ki nas izdado! Ti loški sodniki vohajo in vohajo, naposled pa vse izvohajo. In če z zvito svojo besedo ne pridejo do konca, pa posežejo po tisti železnini, ki ste jo že časih videli na loškem gradu, in po drugi taki pripravi ti tro prste, stiskajo noge, te obešajo in mučijo tako in drugače; potem pa si mehak in poveš vse, kar si skrival v srcu, in dostikrat še več, samo da te prestanejo trpinčiti in mečkati. Vse to niso šale in, če pomislim, da je tu nekaj ženstva, ki ne more prebiti dolgih muk, pa vem vse in takisto vem, da bomo vsi izdani, še preden smo se dobro ogledali v svoji ježi. In sedaj vas vprašam, čemu je vse to potrebno in čemu jemljete sekiro v roko, pod katero pridete sami, če ubijete ž njo gospoda Amanda?”

In kanonik, ki je v sosedni čumnati slišal vse, kar se je govorilo, je mislil sam v sebi, da krivoverstvo še ni tako zelo popačilo tega mladeniča kakor brate, in prisezal je, če ga Bog otme iz sedanjih stisk, da se potruji kolikor mogoče, da vsaj njega pripelje v naročaj svete matere katoliške Cerkve, ker je bilo jedro v njem še zdravo! Drugače bi ne bil svaril bratov, naj ne umore bolnika, ki se jim ni mogel braniti! In tudi sestra Katrica se je vzradostila in vzdihnila na svojem ležišču: “Janez ga ne da umoriti, pomagaj mi bode, da ga otmem!”

Oni v sobi zopet nekaj časa molče. Potem pravi oče: “Kaj pa meniš, Janez, da je potrebno? Ti itak veš vse bolje nego mi in morda se ti vidi potrebo, da se sami napotimo na loški grad in vse povemo oskrbniku? Tako si rešimo telo, ali duša je pogubljen! Kaj meniš, da je potrebno?”

In Janez ne odlaga dolgo z odgovorom: “Mora li biti ravno sekira oče? Bolniki umirajo, da še učeni gospodje ne morejo povedati, kako je prišla smrt. In čul sem, da so rane, dobljene po medvedu, nevarne in da se nerade celijo. In rad se pokaže prisad. In prisad pride, in ne ve se od kod. Tudi mi je pripove-

EINMAL IST KAIN - MAL

Etnično **čiščenje** je med Slovenci običajen pojav. Že od Valjhuna, sina Kajtimara, ki je Črtomira, z ognjem in mečem osvobodil sobojevnikov in dedov vere v Svaruna, Troglava itd.

ter ga spremenil v oznanjevalca edino prave vere - rimokatoliške.

Zgodba se **ponovi** Trubarju, ki je južne Slovane, tik za Gutenbergom, opismenil v neizbrisne narode s tiskanim jezikom.

Skupaj s kolegi prosvetljalci ga je protireformacija **izgnala** z ognjem in mečem v imenu edine prave vere - rimokatoliške. Kajti na Slovenskem **nikdar** ni bilo prostora za dve veri, dva svetovna nazora, kaj šele za več jezikov ali celo ras.

Slovenec je namreč kot bajta, ki se vsakič na novo frajha.

Zato mora biti podlaga trdna : čisto rdeča, da se lahko prefarba v čisto črno.

Če je podlaga **pluralna**, bo (tudi) barvanje kodrlajsasto.

Tomaža Hrena čudo.

(1601. l.)

»1601. jan. 27. Die Synagog mit Pulver
zu Beyden in einem huy zerstorzt.«
(iz dnevnika Tomaza Hrena.)

V Kamniku na sredi trga
roj meščanov zbira se;
kamor kaže Hren, tja ljudstva
množica ozira se.

V Kamniku na sredi trga
škof se Tomaž Hren bahá:
»Na povelje moje danes
čudo Bog stori z nebá!

»Vidite jo sinagogo
luteransko, bratje, tam?
Svetega je križa cerkev,
nove vere to je hram!

Hvajijo se protestanti
v cerkvi svoji dan na dan,

111

dovala stara mati, da ranjencem
mraz najprej škoduje. In sedaj
so mrzle noči, to veste vsi!”

Takrat so bratje spoznali,
kam merijo brata Janeza mirne
besede. In oče Ignacij je nekaj
časa premišljal, potem pa dejal:
“Janez ima dobro glavo! Luka,
vzemi sekiro in spravi jo pod
strop, kjer je bila!”

“In kje v pismu,” vpraša sin
Janez, “kje je zapisano, da
moramo izdajalca sprejeti pod
svojo streho? saj tudi ni zapi-
sano, da moram vzeti gada k
sebi v posteljo, da me piči, ko
se je ogrel ob mojem telesu!”

“Nikjer ni zapisano kaj ta-
kega,” pritrdi oče, “pač pa je
zapisano: Zob za zob!”

“Postavimo ga torej na hlad-
no noč,” dostavi Luka, “kar mu
bode itak všeč, ker zavestno ni
rad krivoverci!”

Vsi so zadovoljni s tem skle-
pom in zdajci vstanejo, da odne-
so ubogega Amanda na nočni
mraz - v gotovo smrt!

Stopijo v sobico, kjer leži
bolni kanonik. Ko odpro vrata,
stoji pred njimi domača hči in
nje blede lice priča o bolesi
in grozi, ki ji dviga kipeče prsi.

“Kaj hočete?” vzklikne tre-
petaje. “Moj Bog, ali se ne
bojite umoriti nesrečnega člo-
veka?”

Rekši stopi pred ležišče in
razprostire roke proti onim, ki
se gneto med vrati.

da se je kar zgrudila.

Dasi je vedel, kakšna mu
preti nevarnost, vendar kanonik
Amand dotlej ni izpregovoril
niti besedice.

Sedaj pa se oglasi, rekoč:
“Pusti dekleta, hudobni stavec,
in ne ubijaj svoje hčere! Saj mi

da pobožni so in sveti
bolj ko vsak katoličan.

»Pa zato sem molil k Bogu
in pa prosil ga lepó,
da bi cerkev luteransko
tam-le z zemlje vzel v nebó.

»Da bi Bog naredil čudo,
vzdignil Sveti Križ v oblak ...
Kak jih ljubi protestante,
da bi vidni dal nam znak!

»No, in Bog me je uslišal,
v sanjah rekel mi nocoj,
da po želji moji vroči
čudo se zgodi takoj.

»Pazite, ljudje, in glejte
tja na Sveti Križ zdaj vsi!
Vsak trenutek, vsak trenutek
čudo moje se zgodí!«

In zabliska tam se nekaj,
poči, da se strese tlak ...
Lepa cerkev luteranska
res je poletela v zrak.

112

“Bojte se Boga, oče, bojte
se ga!”

“Umakni se, deklica,” se
ujezi stavec, “in ne vtikaj se v
naše reči! lezi in zaspil in jezik
za zobmi! Vi, sinovi, pa popri-
mite, da bode prej dognano
naše delo!”

“Mati, pomagajte!” vikne
Katica v svojem strahu. Ali jo
je že zagrabil oče z jekleno
roko in jo treščil od postelje,

je drago in ljubo, da me posta-
vite izpod te strehe, kjer ne
poznate ne gostoljubja ne prave
vere Kristusove! Storite, česar
ne morete opustiti! Moj Bog,
ki ne pusti, da bi padla ptica
s strehe, ohrani tudi mene, če
je taka volja Njegova!”

“Torej, sinovi,” de stavec, “pa
je vse v najboljši pravici in v
najboljšem redu. Primimo ga in
odnesimo ga, kamor hoče sam!

saj mu izpolnimo samo voljo!”

“Tem manjša je naša pre-
greha,” se zasmije sin Luka.
“Vzdignimo torej!”

Dvignili so ležišče z bolnikom
vred in ga odnesli skozi tesna
vrata. Napravljalo jim je dosti
sitnosti in le iztežka so privlekli
posteljo v prvo sobo. Oblival
jih je pot, toda bili so vsi veseli
pri delu.

Povzel je oče: “Samo glejmo,
da nam ne pade s postelje in
na deske! Dejalo bi se nam, da
smo ga ubili. Delajmo rajši
počasi, saj je noč dolga. In
slana pride šele proti jutru.”

Ko postavijo posteljo sredi
prve sobe, pravi oče: “Andrej,
zakleni duri pri čumnati, da
nam to preklicano dekle ne
pride vmes. Bog ve, da jo je
že preslepil ta papist z bledim
svojim obrazom!”

Sin Andrej vestno zaklene
omenjene duri, nato pa zopet
s skupno močjo dvignejo bol-
nika. Pritirajo ga v vežo in iz
veže na planico pred hišo.

Bila je jasna, toda že precej
hladna noč. Sedaj in sedaj je
potegnila ostra sapa od severa,
da se je čulo, kako šumi po
bližnjem bukovju in trese je-
sensko listje z njega. Zanesli
so posteljo od hiše ter jo posta-
vili na travnato ravnico, ki jo
vidite še dandanes za Mrakovo
hišo.

“Ugodno vreme je,” izpre-
govori nekdo izmed sinov in si
utira pot s čela. “Vleče tudi
nekoliko izza hribov in dobro
vem, da bode jutri Zala vsa
bela, kakor bi jo bil z moko
posul.”

“Delo je dokončano,” pravi
stavec; “sedaj pa vsi k počitku,
otroci!”

Opomba. Odlomek je zajet iz I. poglavja okvirne povesti *V Zali*, kjer kaplan gospod Andrej pripoveduje to zgodbo iz časov, »ko je škof Hren... zatiral krivoverce v deželi in izganjal iz nje luteranske predikantec. — kanonik Amandus: nečak brižinskega škofa, komisar škofjeloške graščine — bržčas plod pisateljve domišljije. Na lovu v Zali ga rani medved; odvedejo ga v samotno kmečko hišo, kjer naj v negi domače hčere in babice počaka, da se vrnejo iz Loke ponj z nosilnico. — Dalmatinovo Sv. pismo: se je tu pa tam pred kakim pol stoletjem še našlo po hišah boljših kmetov v poljanskem pogorju; — Ex ossibus ultor: mrličji kličejo po maščevanju.

Prispevki za novejšo zgodovino - PRISPEVKI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO - Prispevki za novejšo

Plebiscit demonskih siren

Plebiscit o odcepitvi ni navadna politična odločitev. V glavah tujih strategov je to past za Slovenijo, v glavah izvrševalcev teh načrtov pa je v najboljšem primeru ne-realni romantizem in nezrelo sanjarjenje. Pri tem vprašanju je ravnanje političnih strank skrajno neodgovorno. Soglasje o razpisu plebiscita so namreč dosegle, čeprav njihovi prvaki priznavajo na TV celo še 27. novembra, da nimajo študij ali analiz o možnih posledicah odcepitve, oziroma, da jih na hitro pripravljajo. Kar bodo pripravili, pa je spričo naglice lahko kvečjemu skrpu-calo. Plebiscit zato ne bo zgodovinski dogodek, kot bi si ga želeli, ampak bo še ena od zgodovinskih nesreč, če uspe tako, kot so ga načrtovali.

Realnost je drugačna. Realno je na primer, da je za ohranitev in poglobitev samostojnosti, ki smo jo delno dosegli leta 1918, potem pa še veliko več maja 1945, nujno povezovanje. To pove-zovanje pa se je imenovalo in se imenuje najprej Jugoslavija. Jugoslavija je sad prizadevanj naših najboljših ljudi. Ni torej res, da bi naša država nastala kot nekaka versajska tvorba, ali pa celo kot rezultat nekakšnega srb-skega imperializma. V Jugoslaviji smo že prvo leto lahko uresničili slovensko šolstvo in ustanovili slovensko univerzo. Povsem drugo je vprašanje, česa vsega prva in druga Jugoslavija nista mogli ali pa nista znali uresničiti. To bo naloga tretje Jugoslavije.

Jasno je, da nihče ni zares suveren. Še ZDA se morajo povezovati. **Zato je vsako obljubljanje suverenosti zgolj slepilo.** Kot vsako slepilo pa ni iskreno in ni pošteno. Sicer pa je delno odpoved suverenosti in prenos pravic na evropsko federacijo nedavno zahtevala tudi katoliška internacionala v Dublinu. Če so tam slovenski udeleženci temu pritrjevali, doma pa obljublajo suverenost in rušijo domačo federacijo, bi bilo potrebno, da se soočijo s svojo vestjo.

Nekateri pa iskreno ver-

jamejo v koristnost odcepitve. Toda to je le plod sanjarjenja, sanjarjenju pa pravijo Angleži "wishful thinking". Značilno zanj je, da se ne meni za dejstva. **Človeka zapelje na pot brez povratka: namesto k sladkim utvaram, ki si jih riše, v življenjske krize in katastrofe.** Sanjarjenje ljudi poleg tega izkoriščajo vsi tisti, ki z ljudmi manipulirajo in jih s svojo propagando varajo.

Kdor nasede propagandi o odcepitvi, pozablja, da Slovenije ne obdajajo ovce, ampak narodi, ki so šte-

vilčnejši, ekonomsko močnejši in vrh tega še vedno močno pod vplivom svojih nacionalističnih sil. Kdor naseda sedanji propagandi o odcepitvi, je pozabil na zgodovino. Zaslužnjenja v preteklosti smo plačali z dvema tretjinama slovenskega ozemlja. Hočemo zdaj zapraviti še zadnjo tretjino? Devetnajsto stoletje Franca Jožefa pa je z izseljevanjem povzročilo našemu narodu krvavitev, ki je še nismo preboleli. Zaradi bede takratne avstrijske Evrope je odšla v tujino kar četrtnina Slovencev.

Propaganda nas hoče potegniti s seboj tudi z obljubami o **novi Evropi svobodnih regij.** Vendar je to spet eno od slepil. Utrip življenja bi diktirala osrednja regija Evrope, to pa je Nemčija s svojim močnim gospodarstvom. Samo podvrsta ali dopolnilo te politike je zamisel o katoliški "Mittel-europi". Toda ali ni naravnost strahotno, ko kot v kaki mori doživljamo, da moramo pred koncem dvajsetega stoletja svariti pred oživljanjem habsburške preteklosti?

Predlagatelji plebiscita nam tik pred zdajci niso povedali nič bistvenega o obrambnih vidikih plebiscita. Preprosto zato ne, ker takih študij nimajo. Kdo bi na primer bil garant naše neodvisnosti? Nismo namreč Avstrija, ki je imela zagotovljeno neoboroženo nevtralnost s strani obeh vojnih blokov. **Sicer pa ni treba biti noben vojaški izvedenec za trditev, da bi bila obrambna sposobnost izven Jugoslavije**

V tem trenutku je pomembno samo konkretno zavzemanje za Slovenijo, ki ni ne Italija ne Avstrija ne Madžarska ne Hrvaška ne Jugoslavija. Je ena sama in neponovljiva: vseh, ki živijo na njenem območju.

V prispevkih za novejšo zgodovino objavlja Nova doba pozabljene prispevke. Grozljivo je, koliko teh tekstov ni smelo biti objavljenih v devetdesetih letih, oziroma so bili cenzurirani, čeprav gre za premisleke najvidnejših javnih delavcev Slovenije. Pokončnega in ne klečplaznega duha. Bolj kot se umikamo od središčnih dogodkov novejše slovenske zgodovine, bolj jasno postaja, kdo je bil plačani legionar in kdo je stal na resničnih okopih za dobrobit in srečo slovenskega naroda v družbi enakopravnih evropskih narodov. Skoraj vse napovedi iz pričujočega prispevka dr. Jurija Zalokarja se uresničujejo na najbolj dramatičen način.

Popravnega izpita ne bo.

Nasvet: čim prej se naučite nemščine.

zgodovino - PRISPEVKI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO - *Prispevki za novejšo zgodovino* - PRISPEV

KI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO - Prisp evki za novejšo zgodovino - PRISPEVKI ZA NOVEJŠO

ločene Slovenije manjša, kot je bila sposobnost kakega Cipra. Vemo, kaj se je tam zgodilo. Tudi pri nas bi lahko bilo podobno. Tujec bi pač nekega dne vkorakal. Podlegel bi svojim iredentistom, ki bi čutili, da je prišel njihov čas. Lepega dne bi spet imeli Postumia italianissima, Marburg an den Drau, Petau in morda še Cilli. In zakaj ne celo Laibach? Združeni narodi bi seveda sprejeli protestne resolucije. Evropska skupnost bi "ogorčeno" obsodila kršitev njenih svečanih izjav. Toda kdo je Turčiji preprečil okupacijo velikega dela Cipra? Počasi postane okupacija dejstvo, fait accompli, in korak za korakom svet sprejme to dejstvo in ga legalizira. Samostojnost Slovenije izven Jugoslavije je zato njen samomor.

Propaganda se nam sicer prilizuje, da bi bili kot Švica. Našteva, koliko je na svetu še manjših držav, kot bi bila Slovenija. Vendar te primerjave ne vzdržijo kritike. Slovenija ni v zavetju neprehodnih Alp. Živi sredi prepiha na križišču pomembnih evropskih poti. Velik del evropske zgodovine je zgodovina o tem, kako so si tuje sile to važno ozemlje lastile ali poskusile obvladati. Eden od načinov, da bi to dosegle, je bilo tudi sejanje razdora med narodi, zloglasna balkanizacija. Seveda je bil to le divide et impera velikih sil.

Strinjamo se lahko z mislijo, ki smo jo nedavno brali, da bi bili v najboljšem primeru samostojni le kot avstrijski satelit ali kot evropsko smetišče. Vse preveč je znamenj, kako vdira Avstrija k nam že zdaj. Hkrati z njenimi ustanovami in

kapitalom vdira seveda tudi njena politična moč. Govoriti o samostojnosti in obenem klicati to moč knam torej ni drugega kot ena najhujših prevar našega naroda. Ali res torej hočemo ob bok nekdanji NDH-aziji postaviti še NDS?

Ker smo maloštevilčni in v nasprotju s kako Katalonijo gospodarsko šibki, **tuj kapital ne bo imel težav, da nam na vrat nastavi zanko svojih zahtev.** Prav zato smo pravzaprav lahko hvaležni gospodu Haiderju, da je kot prvi pohitel s ploskanjem neodvisni državi Sloveniji. Očitno ga je zaneslo in se ni zavedal, da bo mnogim zapeljanim to odprlo oči, da

spregledajo, kakšno je ozadje plebiscita. Širom sveta je namreč **na pohodu nekaka internacionalna različica nacional-fašizma.** Odcepitvi Slovenije, razbijanju Jugoslavije, Češke in Slovaške, Sovjetske zveze itd. ploska samo nova rjava internacionala, ki ni drugega kot alternativna svetovna antirevolucija. Tudi nemški Die Zeit svari pred ofenzivo desnih ekstremističnih organizacij po Evropi. Gospoda Haiderja pri tem predstavlja kot "japijevskega fašista". Nevarnost ni majhna. Na Poljskem in Madžarskem že zopet vstaja antisemitizem. Se tudi nam mudi nadaljevati pot, ki so jo med

vojno ubrali belogardisti s svojo protižidovsko gonjo? **Smo res gluhi za svarila uglednega Wiesenthala?** Ali se res ne zavedamo, da bi bili z odcepitvijo izročeni revanšizmu skrajne politične emigracije? Že se je razkrila, celo v naših časopisih. Toda nekdo ji je ukazal, naj se še malo potuhne, dokler prej ne osmešijo in razbijejo JLA, ki se je bojijo kot hudič križa. **Kdor je živel v tujini in opazoval emigracijo, ve, da bo revanšizem dejstvo, če se vrne.**

Še eno podobnost med današnjimi tokovi in nacizmom je treba poudariti. Tako kot v zahodni Evropi tudi pri nas opažamo, kako desnica ščuva zoper priseljence ter s tem zlorablja naravni odpor, ki ga navadno ima domačinsko prebivalstvo do nekoga, ki je prišel od drugod. To je taktika, ki se je poslužujejo nacisti po zahodnih državah, da bi s tem pridobili glasove za svoje stranke. Uresničuje pa se z rastočim sovraštvom in pogromi, ki končujejo v bojih nasprotnih eskremizmov. Ti pojavi so v bistvu enaki po vsem svetu in kažejo na isto taktirko. London preganja "azijate", Nemčija Turke, mi "južnjake" itd.

Rasistična in nacistična miselnost je nevarna tudi zato, ker je kužna. Njen besednjak povzemajo ljudje, ki jih ne moremo imeti za fašiste. Nedavni dogodek v slovenski skupščini to ponazarja. Navdušeno ploskanje si je prislužil poslanec, ki je ravnanje svojih nasprotnikov označil kot azijsko in orientalsko...

Zahod se dobro zaveda nevarnosti slovenske odcepitve in je ne odobrava,

ZGODOVINO - Prisp evki za novejšo zgodovino - PRISPEVKI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO - Pris

čep rav je brez dvoma želel in pripravlj al obglavljenje komunizma. Italija se boji razkosanja Jugoslavije, ker bi dobila za soseda nestabilno drž avico, ki bi kaj zlahka postala plen severnih apetitov. Boji pa se tudi lastnih iredentistov in fašistov, ki lahko izrabijo razpad Jugoslavije za svoje cilje in Italijo zapletejo v nevarna soočanja. **Tudi papež je izrazil željo po ohranitvi jugoslovanske skupnosti.** Beremo tudi, da je slovenski metropolit svaril v istem smislu. Kljub temu del slovenskega klera stopa na čelo odcepitvene historije. To pa, kot sklepamo, ni uradno stališče Cer kve. **Zato verniki sploh niso dolžni slediti tej historiji.**

To je samo nekaj dejstev, ki bi jih morali upoštevati. Med razlogi za in proti odcepitvi so seveda tudi gospodarska dejstva. Vendar bi ti razlogi smeli imeti pri odločanju le del teže. Kljub temu jih zagovorniki plebiscita navajajo kot odločujoče. **Denar je sicer res važen, toda ko gre za narodno svobodo, ne smemo biti na prodaj.** Razen tega pa nam razmislek pokaže, da tudi gospodarski razlogi ne govorijo za odcepitev. Tako mislijo zelo ugledni ekonomisti. Član predsedstva RS g. Zlobec pa na primer predvideva ob odcepitvi izrazit padec standarda in večletno poslabšanje gospodarskega stanja. Nevarnost socialne stiske priznavajo celo sami borci za odcepitev! Vrh vsega nam zahodna Evropa grozi z izolacijo. "Pomagal" bi nam torej le gospod Haider.

Glede plebiscita Demosu ne moremo zaupati. Obljubljali so konfederacijo, potem pa kar utihnil in prišli

na dan z idejo popolne odcepitve. Če bodo v stiski, utegnejo spet kaj reči o "jugoslovanski skupnosti". Taka akrobacija v tako pomembnih rečeh seveda kaže na neverodostojnost njihovih zamisli. **Kako naj na primer tudi razumemo, ko nam istočasno govorijo, da je naš gospodarski položaj katastrofalen, potem pa, da imamo dovolj gospodarskih rezerv za uspešno osamosvojitve?** In kaj naj javnost reče, če sliši g. Bučarja, ki je na TV dejal, da zaenkrat še skrivajo svoje karte? Kakšne so torej njihove karte v resnici? Samo želimo si lahko, da bi javnost spoznala,

da besedam njihove demokracije ni verjeti. Kar imenujejo "krščansko", ni krščansko, "slovensko" ni slovensko, "socialdemokratsko" pa ni socialdemokratsko. Zato tudi "neodvisnost" in "suverenost" nista neodvisnost in suverenost.

Končno pa naj izrazim skrb. Skrb zato, ker vemo, da del ljudi pogosto odloča v nasprotju s svojimi koristmi. Več razlogov je za to skrb. **Predvsem ljudje niso seznanjeni z vsemi dejstvi.** Razen tega smo slišali, da dejstev niti vlada ne ve. Če bi hoteli ljudi z vsem seznaniti, bi pol leta ne bilo dovolj. Kako naj torej nein-

formiran človek pa še tako na hitro prav odloča? Drugič ne smemo prezreti dejstva, da smo že leta dolgo, zadnje mesece pa čedalje bolj, zasuti s protijugoslovansko propagando. Še važnejše pa je tretje dejstvo. Zaradi splošnih okoliščin so ljudje zbegani in prestrašeni. **Grozita nezaposlenost in obubožanje.** V takih časih pa mnogo ljudi izgubi moč, da bi spoznavali dejstva, pa čeprav so še tako dobro obveščeni. V času zbezanosti ljudje zdrsnijo v tako imenovano regresivno ali infantilno vedenje in ravnanje. To pa je gojišče za razcvet propagandnih laži. Vojskovodje psihološke vojne to dobro vedo. Zato tudi tako hitijo! Noben plebiscit v takih okoliščinah ne more biti izraz demokratične volje naroda. Še najmanj, če se hoče zadovoljiti z navadno večino. To lahko pomeni le okoli četrtina volivcev! Tako je najprej zahteval Demos, ki po drugi strani napram Zvezi venomer zahteva soglasje. Svojemu narodu pa soglasja ne privošči in se brani celo dvotretjinske večine kot pogoja za uspeh plebiscita. V resnici seveda v takih okoliščinah tudi dve tretjini ne bi bili dovolj. Tudi dve tretjini nista soglasje. Karkoli utegnejo še v zadnjem trenutku odločiti, je že zdaj jasno, da je vsak "hiter" plebiscit brez moralne, in kot beremo, tudi brez državnopravne vrednosti. Bilo bi torej prav, da bi do plebiscita sploh ne prišlo. Če pa le pride, je edino razumno ter narodno in socialno zavedno, če vsemu skupaj rečemo: "Ne!"

Dr. Jurij Zalokar
(1990)

OBVESTILO PARTITODIRIGIRANIM MEDIJEM: **DRVARNICO IMATE PRAZNO?**

**MI IMAMO TONO IN POL PREMOGA, KI GA
NE MOREMO UPORABITI!**

**NOVA®
DOBA**

VPORABITE

MOČ

TISKA

KROP + LED = ?

Zaradi zmage **zmerne desnice** v Združeni Nemčiji, brez izrazitih strankarsko oblikovanih desnih skrajnežev, si v Sloveniji ne moremo oddahnuti, navkljub drugačnim mnenjem **razvpitih** strokovnjakov za nemško vprašanje.

Da se je **ultra - leva** usmerjenost bivšega vzhodnega dela Nemčije (**Prusija**) v razmeroma zelo kratkem času preusmerila, pri čemer je bila porabljena velikanska energija za preoblikovanje vzhodnega sistema v popolnoma nasprotnega - zahodnega, so bili potrebni ekstremno **desni** napori.

Ali v **prispodobi**: če je juha na avstrijskem štedilniku toplejša (**bolj naci**) od juhe na nemškem štedilniku, je razlog samo v tem, ker je v nemško juho kapnil kos vzhodnega **ledu**. Toda pri sedanjem tempu nalaganja na ogenj utegne pan - germanska **čorba** v kratkem prekipeti. Upoštevati moramo namreč preprosto pravilo, da lahko začne ultra desnica svoj **Kampf** šele potem, ko opravi z ultra levico.

Vloga **Reichstaga** je tokrat namenjena Balkanu.

■ **Kriminal:** Tisti, ki so poleti v Velenju obsodili mladoletnico, da je z aidsom okužila več sto rudarjev, bodo tožili uredništvo Nove dobe, ker je nesrečno dekletce zaščitilo pred linčem

Kdo v Velenju ima aids

Grozljiva podoba slovenskega "raziskovalnega" novinarstva: v skoraj polurni oddaji VTV Velenje so "odpiskali" ime nesrečne mladoletnice, ki naj bi imela aids - Slovenske novice in Republika pa so "poročale" s tiskovne konference, na kateri njihovih sodelavcev ni bilo - Jože Jerman je edini na isti konferenci videl in slišal, česar nihče ni izgovoril ali videl

Po objavi reportaže in razgovora z nesrečno, nič krivo, kaj šele okuženo mladoletnico, ki so jo v Velenju več mesecev preganjali, ker naj bi imela "aids", se je na uredništvo Nove dobe vsula toča žalitev, podtikanj in obrekovanj. Prednjačili so seveda tisti, ki so zanetili, netili in negovali grozljivo gonjo zoper mladoletnico, "ki naj bi z aidsom okužila" po eni varianti "okrog 180", po drugi pa kar "nekaj sto rudarjev"...

Novinarji kot stekli psi

Komaj normalnemu človeku ne gre v glavo, da danes, v dvajsetem stoletju, ko gremo ali smo že v Evropi, lahko neka srenja uprizori linč nič krive mladoletnice z obtožbo, da je okužena z aidsom in da to kugo pridno širi dalje...Kot je to trajalo celo poletje v Velenju.

Mimogrede, vsa slovenska država praznuje leto - družine. In še točneje, Velenje je istočasno organiziralo "Pikine dneve". Torej prireditve namenjene mladim. Med visokimi gosti, ki jih vsake toliko znajo v Velenje privabiti, je bila tudi žena predsednika države, ki je pela in rajala z mladimi...

Na drugi strani pa še ne sedemnajstletno dekle, ki ni imelo kam, ker naj bi bilo okuženo s to najhujšo kugo... Ker ji ni preostalo drugega, je nesrečna mati odpeljala hčer zdravnikom, dobila potrdilo, da dekletce ni okuženo in se s tem potrdilom skuša ubraniti pred nerazumljivo gonjo zoper hčer in družino.

Da ponovimo. "Vest" o okuženem dekletu, je bila najprej lansirana v Celju, in sicer v tamkajšnji Kljub in zatem na Špico, shajališče mladih. Kot kaže, Celjani niso reagirali, čez

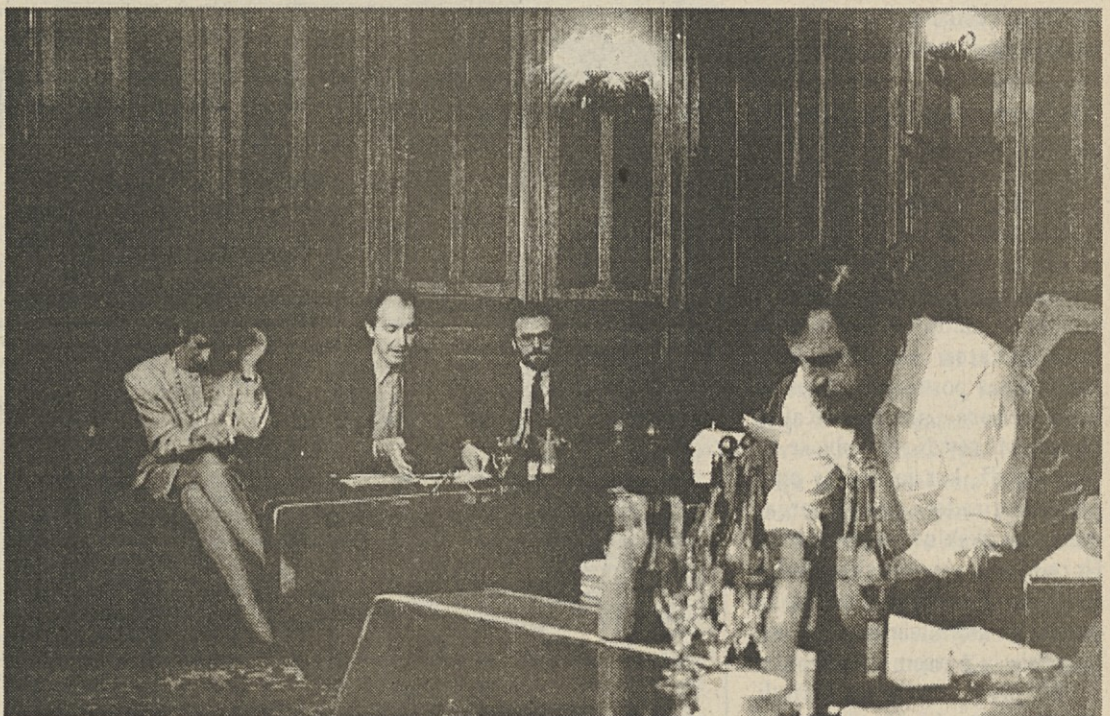
dobrih štirinajst dni se "aids" pojavi v Velenju. Za žrtev so spet izbrali mladoletnico.

Najprej je to bila "neka mladoletnica", ki se "vlači z vsemi po barih", nato je ta mladoletnica dobivala obliko, barvo, starost, okolje in - ime.

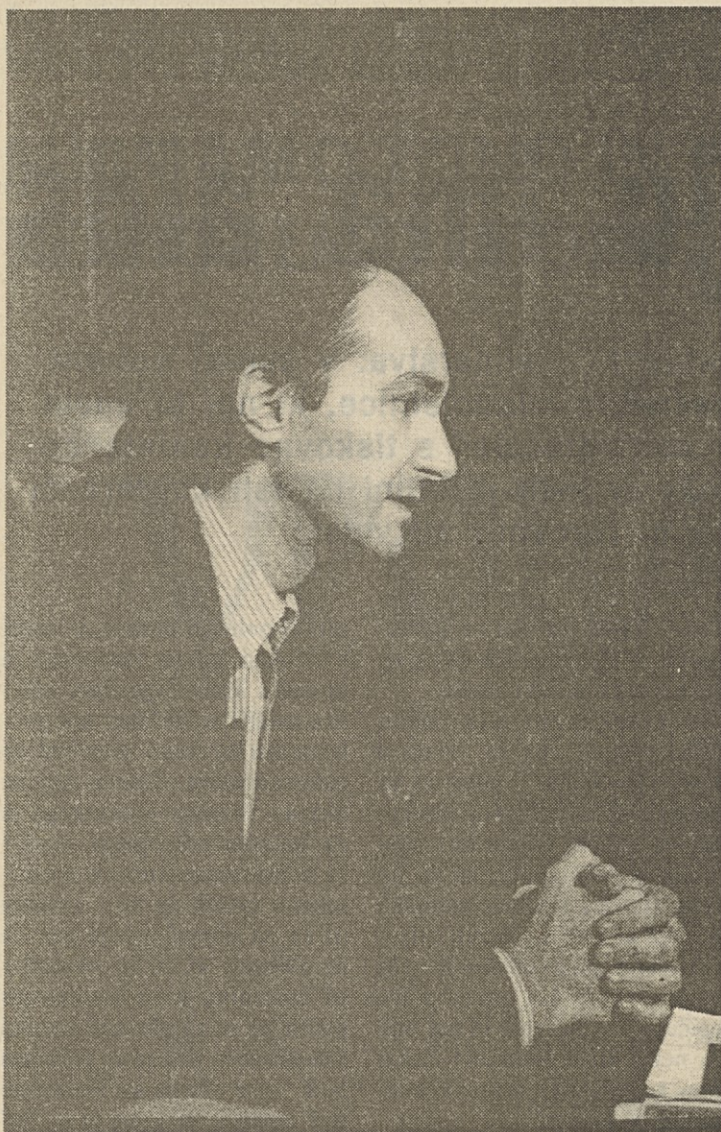
Šlo je tako daleč, da so po etru (doslej nobena radijska postaja ni želela prevzeti odgovornosti) pozivali ljudi, naj opravijo teste, ker gre za pravo epidemijo. Okuženih bi naj bilo že nekaj sto - rudarjev! Zakaj prav rudarjev, ni znano, vendar ima svoj pomen.

Vključijo se časopisi, lokalna televizija VTV Velenje, pripravili

skoraj polurno oddajo, v kateri v ZDA došolana novinarka in urednica Maja Zagoričnik anketira naključne občane, dva strokovnjaka in celo - mlečnozobe osnovnošolčke. Edino Alenka Skaza - Maligoj, s celjskega in za Velenje pristojnega zavoda za zdravstveno varstvo avtoritativno zatrdi, da ne v Velenju in ne na območju tega zavoda ni nikogar, ki bi bil okužen s to boleznijo, neka medicinska sestra pa se zgraža nad svojimi someščani in grozljivim početjem ljudi. Iz te oddaje so Velenjčani tudi izvedeli, kako naj bi se "ta" - obesila. Možak v kamero še zabrusi, da je pravici tako za-

Vila Herberstein: sredo, oddaja VTV s piskanjem in promocijo raziskovalnega novinarstva

Rajko Djordjević, glasnik novinarstva nove dobe v Velenju

doščeno, vendar še vedno ostaja tistih nekaj sto okuženih...

Tiskovna konferenca za promocijo

Po objavi kritičnega sestavka v Novi dobi na račun pisunstva in ne novinarstva, kaj šele "raziskovalnega", kot se s tem, do skrajnosti neopredeljivim pojmom nekateri novinarji tako radi pri nas postavljajo, direktor in odgovorni urednik Rajko Djordjević, (v Novi dobi se je zapisalo dž, kar je služilo pozneje za tirado obtožb) organizira v ekskluzivnem lokalu Herberstein novinarsko konferenco in Novo dobo izrabi za promocijo svoje televizije ter vso reč spelje v povsem druge vode.

"Ni prvič, da so mi očitali srbski priimek. Gonja se je začela v Mladini. Ta priimek

nosim s ponosom, oče je Srb, mati Slovenka, rojen sem bil v Slovenj Gradcu," je me drugim povedal in naglasil, da bi naj bila Nova doba klonila pred velenjskimi nacionalisti, katerim je njegova televizija trn v peti in zato so ga tudi ob tej oddaji zmerjali, da gre za vnaprej pripravljeno igro potuhnjene srbske svinje, ki ji ni mar slovenskega otroka... Da pa sta z urednico s to oddajo hotela

zavreti govorice in pomagati nesrečni mladoletnici, zato so vsakokrat, ko je bilo izrečeno mladoletničino ime, ime nadomestili s piskom...

Že pred tiskovno konferenco so na omenjeni lokalni televiziji pripravili dolgovezen udarni sestavek, ki je bil začinjen z zmerjanjem in obrekovanjem uredništva Nove dobe, temeljil pa je na iztrganih stavkih, ki so bili v Novi dobi objavljeni.

Na velenjski regionalni televiziji VTV pojasnjujejo:

Utišanje govoric, ne obtožbe in pregon

V ODDAJI AIDS JE BIL LE V GLAVAH JE TUDI STROKOVNJAKINJA DR. ALENKA SKAZA - MALIGOJ JASNO POVEDALA, DA V VELENJU NI NOBENEGA UGOTOVLJENEGA PRIMERA OKUŽBE Z VIRUSOM AIDSA

Gledalci regionalne televizije VTV so si v torek lahko še enkrat ogledali prispevek z naslovom Aids je bil le v glavah, ki obravnava govorice o Velenjčanki, ki naj bi razširjala to bolezen med občani. Prvič so oddajo predvajali 17. septembra, za ponovitev pa so se odločili zaradi pisanja v tedniku

Večer, 13.10.1994

Aids v glavah

Velenje, 13. oktobra

Direktor VTV Studia Rajko Djordjević je na tiskovni konferenci zavrnil očitke, da je velenjska televizija z oddajo novinarke Maje Zagoričnik Aids je bil le v glavah obtoževala in preganjala mladoletnico, o kateri so po velenjski občini krožile govorice, da je z aidsom okužila 170 rudarjev. Te obtožbe so bile namreč objavljene v nepodpisanih intervjuju s 17-letno žrtvijo teh govoric v tedniku Nova doba z naslovom Obesena mladoletnica. V njem je uvozdoma med drugim tudi zapisano,

da velenjski nacionalisti obtožujejo lastnika lokalne televizijske postaje, da gre za vnaprej pripravljeno igro »potuhnjene srbske svinje, ki ji ni mar slovenskega otroka«.

Djordjević je danes menil, da že naslov oddaje dovolj prepričljivo pove, da so bile govorice o širjenju aidsa na velenjskem območju le plod domišljije v nekaterih glavah. Zato se je vprašal, kje je lahko nepodpisani avtor prispevka v Novi dobi v tako zastavljeni in izpeljani oddaji zasledil obtoževanje in netenje grozljivega pregona. Če bi namreč VTV z oddajo v resnici hotela

doseči kaj takega, je še dodal Djordjević, zanesljivo ne bi prosila dr. Alenke Skaza-Maligoj za informacijo v zvezi s širjenjem govoric. V oddaji pa je ta strokovnjakinja, ki razpolaga z najboljšimi verodostojnimi podatki, tudi povsem jasno povedala, da v velenjski občini ni evidentiranega niti enega primera okužbe z aidsom. Djordjević se je tudi vprašal, kako lahko avtor zapisa v Novi dobi trdi, da je vročo temo, ki naj bi imela za posledico kruto in nekažno igro z življenjem in naj bi se v hlastanju za odnevnostjo porodila v prenapeti pisunski glavi, sproducirala VTV hiša s to oddajo, če hkrati ugotavlja, da so govorice o okužbi rudarjev z aidsom krožile po Velenju že dva meseca pred oddajo. Zato je Djordjević prepričan, da je Nova doba tista, ki je iz neznanih nagnobov močno zainteresirana za nadaljevanje agonije mladoletnice in njene družine, ker si drugače ne zna razložiti jeze, ki jo je av-

Obtoževanje mladoletnice iz Velenja, češ da je z aidsom okužila nič manj kakor 170 rudarjev, je kot vnaprej pripravljena »igra potuhnjene srbske svinje, ki ji ni mar za slovenskega otroka«

jević menil, da ga takšno sklicevanje ne odvzema odgovornosti za grobe kršitve ustavnih dolžic in kršitve Zakona o javnih glasilih. Po njegovem mnenju lahko namreč pomenstveno določanje korenin kateri koli osebi kaj hitro pripelje do napačne ugotovitve, kar se je v primeru lastnika te lokalne televizije tudi zgodilo. Djordjević pa je še prepričan, da ni prišlo do naključne pomote, temveč je bila napačna ugotovitev uporabljena s natančno določenim škodljivim namenom.

Djordjević je še poudaril, da se VTV nima namena ukvarjati s presojo verodostojnosti objavljene intervjuja s prizadeto osebo, ker je to v pristojnosti pooblaščenih organov. Ugotavlja tudi, da je s profesionalizacijo v tiskovni

Dnevnik Slovenske novice
izdajajo Slovenske novice, d.o.o.,
Novo uredništvo Dunajska cesta 5, Ljubljana, telefon h.c. 131 82 55,
telesko delo 31-235, telefaks 311-871, 318-193
Direktor: Tih Dolberšek
Glavni in odgovorni urednik:
Marjan BAUER
Namestnik glavnega in odgovornega urednika:
Borut GONJALA
Oblikovanje:
Jozef ZVER
Uredniki:
Vladimir AJDČ (publicistika in kronika), Marija DERMASTIA, (Delo in dom, Izložbeno okno), Andrej DVORŠAK (procesi in afere), Oto GIACOMELLI (šport), Janez KOVACIČ
(Črna in belina) Borut KLEČEK (Aids) in drugi, Borut BERČEK (Zadnja stran)

Tudi to so ponovili pred novinarji in neznanci, ki so se za hrbti novinarjev naslanjali na zidovje.

Po končani "promociji" sestavka že omenjene urednice, ki je bila "izbrana med sedem-tisoči kandidati za študij v Ameriki in tam z odliko končala študij novinarstva (na Unitet States Telecommunications Training Institute, kot nekateri naši v štirinajstih dneh na Brdu, v letu in manj v Kranju ali Mariboru ali celo kar v Zdravilišču Dobrna) ni bilo niti enega vprašanja iz vrst novinarjev ali dopisnikov časopisov.

Spodaj podpisani je na koncu le povprašal, zakaj na tiskovno konferenco niso povabili, denimo, matere nesrečnega otroka, ki bi povedala, kaj so ona, hči in družina preživljala vse te mesece, in komentiral, da je pri nas človek manj zaščiten kot zadnji pes na cesti, ter ugotovil, da smo imeli veliko sreče, ker se nesrečna mladoletnica v resnici ni - obesila, kot je bilo slišati iz omenjene oddaje...

Raziskovalno novinarstvo

S te tiskovne konference je bilo poročano, kar je bilo tam videno in povedano, ter tudi to, česar tam ni bilo vidnega in ne povedanega. Tako sta s "konference poročala", denimo, Vili Einspieler, dopisnik Dela iz Celja v Slovenskih novicah, in Brane Piano, dopisnik Republike, dasiravno ju na tiskovni konferenci ni bilo, kar je v izogib kleveti lepo razvidno z videoposnetka.

Še originalnejši je Jože Jerman iz uredništva tabloida Kaj (po njegovi načitanosti, definiciji stvari in prisluhov je podjetje, ki izdaja časopis, "by pass" firma časopisu...), ki je na isti tiskovni konferenci slišal, da je spodaj podpisani avtor omenjenega sestavka v Novi dobi, da ni urednica klicala (kaj šele lastnik) nesrečne matere, da je ta ista nesrečna mati "prosila" uredništvo TVT Velenje za pomoč..., skratka, da gre za "celjsko-velenjski medijski obračun", s katerega bi naj jaz ves zaripel v obraz odvihral novim dogodkom naproti...Če je vse

9

po moji deželi

CELJSKO-VELENJSKI MEDIJSKI OBRAČUN?

NOVA DOBA PROTI VELENJSKI TELEVIZIJI ALI KDO JE KOMU DOLŽAN

Z nadnaslovom Kriminal - novinarji kot stekli psi in podnaslovi Velenje ima že dva meseca vročo temo - mladoletnico, ki naj bi z aidsom okužila 170 rudarjev - Kruta in nezaknovana igra z življenjem, ki se je v hlastanju za odmevnostjo porodila v prenapeti pisunski glavi. Ker lastnik lokalne televizijske postaje nima slovenskih korenin, ga velenjski naciona-

ker ni prvič, da so mu očitali srbski priimek. "Nosim ga s ponosom. Sem Slovenec, rojen v Slovenj Gradcu, moja mama je Slovenka, oče Srb, že 50 let živi v Sloveniji in ima slovensko državljanstvo." Toda bolj kot zaradi napada nanj je prizadet zaradi čiste profesionalnosti. "Najprej so napadli našo urednico MAJO ZAGORČNIK in ji očitali, da se ima

ko so o njej pisali časopisi in ko smo ji hoteli na prigovarjanje njene matere, čisto človeško pomagati. In ji tudi smo. Stopili smo v bran NEDOLŽNI. DOKAZ. obsodili. javo odgo. v Velenju. tudi ona. vrnega z

je? Jaz pravim, hvala Bogu, da se ni ubila," in pri tem misli na piskanje, ki so ga TV-tehnik v anketi vstavili namesto imena mlade Velenjčanke, ki

Kaj, 18.10.1994

Republika 13.10.1994

Dušan Roš, temeljno javno tožilstvo Velenje: "Bili smo nemočni, niti skrbstveni organ, niti kdo drug ni sprožil postopka zoper neznano osebo, da bi policija lahko posegla vmes in nesrečno deklo zaščitila

to kolega Jože Jerman videl in doživel na tej tiskovni konferenci (njegov poklicni tovariš Franček Kramer, ki je poročal za Jermanovo matično hišo Večer, pa ne) potem bom odslej tudi sam dvomil v vse, kar bom moral Jermanovega brati. V resnici smo namreč vsi družno zapustili mali prostor, sam celo za Jermanom, kot se je Jerman po slovesu tudi pred mano odpeljal s parkirnega prostora...

In kaj je z nesrečnim dekletom, s katerim so tako pridno polnili časopise in o katerem bi naj tudi na VTV Velenju pripravili tako poučno in za nesrečno dekletce zaščitno oddajo?

Zaradi sramu in strahu se to jesen ni vpisalo v šolo... Niti njej, še manj materi se ni nihče opravičil, ju zaščitil. Nesrečno bitje ima v hlačnem žepu zdaj že dodobra oguljeno sporočilo, na katerem črno na belem piše, da ni okužena z aidsom in katerega pomoli vsakemu pod nos, ko je izpostavljena žalitvam in zasmehovanju. Kako dolgo?

Janez Sever
Foto: Lucas

Koncerti za vsak okus in žep

S polno paro

Potem, ko je koncertno bogati september napovedal plodno sezono, so se v oktobru po vsej državi vrstili nastopi domačih in tujih skupin, kar daje slutiti, da jesenski optimizem ni bil odveč. Enako se obeta v novembru, kakor tudi že ob koncu tega tedna.

Tako bodo v petek, 28. oktobra v MKNŽ v Ilirski Bistrici nastopila hrvaška "supergrupa" MATCHLESS GIFT, ki jo sestavljajo člani Majk in Borghesie, deluje pa na soi Pula - Zagreb - Vinkovci. Sicer pa gre za trenutno edino resno rockovsko zasedbo, ki kot svoj modus vivendi razglša spoznanja in verovanje, ki pripadajo novodobni "hare krsna" religiji. V soboto, 29. 10. bodo Matchless Gift nastopili še v koprskem MKC-ju. V istem klubu bo slab teden dni kasneje, točneje v petek, 4. novembra, koncert ljutih zagrebških funkerjev VELIKI BIJELI SLON.

V sredo, 26. oktobra bo v gala dvorani na Metelkovi nastopilo šest štajerskih skupin: CENTER ZA DEHUMANIZACIJO, WASSERDICHT, THE FAT NUNS, V OKOVIH, DELAWARE in HELLO MISERY. Štajersko podzemno zvočno darilo prestolnici se bo pričelo ob 21. uri. V celjskem Kljub-u bo v soboto, 29. oktobra nastopila zagrebška skupina ANESTHESIA. Gre za trenutno

najbolje naoljen metalni stroj na Hrvaškem, ki mu bi dostoj-

nega tekmeča težko našli tudi v širših geografskih merilih. Po odličnem debitantskem albumu "Eye For An Eye" so v lanskem letu posneli še video "No Friend Of Mine", ki je naletel na presenetljivo dober sprejem med občinstvom, z novimi posnetki, ki so jih pred nedavnim izgotovili na Nizozemskem pa name ravajo poskusiti še na tujem. Anesthesia na Hrvaškem redno privabljajo na koncerte po tisoč in več obiskovalcev, v Sloveniji pa začenjajo s koncerti po manjših klubih. Sicer pa je zasedba znana po tem, da so njihovi živi nastopi zelo žurerski in da fantje radi odigrajo tudi kakšno priredbo hardrockovske in punkovske zakladnice. Anesthesia bo na celjskem koncertu prvič predstavila novega pevca, kot predskupina pa bodo nastopili njihovi obojetni someščani KAIN.

V ponedeljek, 31. oktobra bo v ljubljanskem K4 nastopil FERUS MUSTAFOV, nastop pa bo pravzaprav uvertura v njegovo prvo zahodnoevropsko turnejo. Koncert je organizator sklenil uskladiti z datumom, v ponedeljek je namreč Noč čarovnic, tako da se bo žur začel šele ob 23.00, trajal pa bo seveda vse do jutranjih ur.

V ponedeljek, 31. oktobra, bo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma nastopil DAVID BYRNE s skupino. O Byrnu verjetno ni potrebno veliko govoriti, saj je s svojimi TALKING HEADS dodobra obeležil osemdeseta. Vstopnice za ponedeljkov koncert so v predprodaji pri blagajni Cankarjevega doma.

<LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE>

TEEN TOP 10

1. Saturday Night - WHIGFIELD
2. I'll Make Love To U - BOYS II MEN
3. Eins Zwei Poliyie - MO DO
4. Confide In Me - KYLIE MINOGUE
5. The Rithem Of The Night - CORONA
6. I Show You Secret - PHARAD
7. I Swear - ALL 4 ONE
8. Endless Love - MARIAH C/LUTHER V
9. Life In The Streets - MARKY MARK
10. Regulate - WARREN G & NATE DOGG

AMERICA TOP 10

1. I'll Make Love To U - BOYS II MEN
2. Endless Love - MARIAH C / LUTHER V
3. Stay - LISA LOEB
4. Speed - BILLY IDOL
5. When Can I See You Again - BABYFACE
6. I Swear - ALL 4 ONE
7. The Swamp Thing - THE GRID
8. Stroke You Up - CHANGING FACES
9. Love Is All Around - WET WET WET
10. Shine - COLLECTIVE SOUL

Slovenija - Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. OFFSPRING - Come Out And Play
2. PUBLIC ENEMY - Give It Up
3. DIG - I'll Stay High
4. R.E.M. - Whats The Frequency, Kenneth
5. GRANT LEE BUFFALO - Mockingbirds
6. PWEI - Everything's Cool
7. PANTERA - Planet Caravan
8. DOG EAT DOG - No Fronts
9. STONE TEMPLE PILOTS - Interstate Love Song
10. HOLY JOES - Good Times

Prvak Slovenije v paintballu

Del vodilne celjske ekipe

Kdo bo žvižgal nogometašem?

Nova doba objavlja seznam sodnikov, ki bodo sodili slovenskim prvoligašem v 12. krogu slovenskega nogometnega prvenstva, ki bo v soboto, 29. in nedeljo, 30. oktobra.

TEKMA	GLAVNI	STRANSKA	DELEGAT
Vevče Donit filter : Korotan Suvel	Krajnc,	Špiler, Babič,	Maksimovič M.
Istrabenz Koper : Mura	Novarlič,	Borošak, Lackovič,	Jakončič A.
Biostart Publikum : Primorje	Horvat D.,	Salkič, Kralj,	Čeh V.
Železničar AM Cosmos			
Ljuljbana : Gaj Kočevje	Vidali,	Durmič, Volaš,	Šošarič E.
Živila Naklo : SCT Olimpija	Jakopiček,	Žohar, Krenker,	Martun Z.
Hit Gorica : Rudar Velenje	Klinc,	Kolarič, Burjan,	Tomšič J.
Beltinci : Maribor Branik	Tivold,	Žunič, Mohar,	Tomšič J.
Jadran Dekani : Izola	Žerak,	Hvalič, Fon,	Pahor D.

Ženskam pa bodo v 7. krogu Slovenske ženske nogometne lige, ki bo v nedeljo, 30. oktobra, sodili:

Krim : Vrhnika	Miljič,	Jager, Mihaljevič
(tekma bo na igrišču NK Krim)		
Istrabenz Koper : Dolič	Fekonja,	Treskavica J., Kranjec

V tem krogu sta prosti ekipi ŽNK Jarše in ŽNK Armex Ivančna Gorica. Na tekmah Slovenske ženske nogometne lige opravljajo funkcijo delegata glavni sodniki.

Tekmovanje za naslov "Prvak Slovenije" v paintballu poteka v organizaciji Paintball zveze Slovenije v ustanavljanju. Gre za turnirski sistem tekmovanja. Organiziranih bo najmanj deset turnirjev, osem ekip, ki bodo zbrale največ točk v sezoni 1994/95, pa bo nastopilo na finalnem "Masters" turnirju.

Na prvem turnirju se je 15. oktobra v Avberju pri Sežani pomerilo enajst ekip. Igralo se je na eno (sredinsko) zastavo, ki jo mora ekipa prenesti v nasprotno bazo. Zmagala je ekipa Paintball Teama Celje 1, drugi so bili Huntersi 1 iz Domžal, tretja je bila ekipa Gradišča.

Drugi turnir je bil 22. oktobra v Šentjanžu pri Sevnici, udeležilo pa se ga je deset ekip. Vrstni red je bil enak kot teden dni prej. Prvi so bili člani Paintball Teama Celje 1, drugi Huntersi 1 in tretji Gradišče.

Vrstni red vseh ekip po dveh turnirjih:

1. Paintball Team Celje 1 500 točk
2. Hunters 1 400 točk
3. Gradišče 300 točk
4. Mumija 1 220 točk
5. Skobec Kranj 200 točk
6. Portorož 150 točk
7. - 8. Paintball Team Celje 2 120 točk
8. Mumija 2 120 točk
9. Oru 100 točk
10. Gabrska Gora 90 točk
11. Rotary 80 točk
12. Shark 1 70 točk
13. - 14. Hunters 2 60 točk
14. Partizani 60 točk
15. Shark 2 50 točk

■ Končan Svetovni pokal v kegljanju

Srebro in bron za slovenski ekipi

Kegljavke KK Emo Eterna iz Celja osvojile drugo mesto. Kegljači Konstruktorja iz Maribora zaradi težav (zdravstvenih in drugih) niso obranili naslova. Hary Steržaj z novim rekordom kegljišča najboljši posameznik, pri ženskah je največ kegljev podrla Marika Kardinar. Na otvoritvi so otroci, ki so nosili table z imeni klubov, padali kot keglji kasneje na kegljišču.

Na celjskem kegljišču Golovec je štiri dni, od 19. do 22. oktobra, potekalo tekmovanje za Svetovni klubski pokal v kegljanju za moške in ženske ekipe. Prijavljenih je bilo dvanajst ženskih in trinajst moških ekip, v Celje pa niso priskele samo kegljavke KK Elektromures Targu Mures iz Romunije. Tik pred prvenstvom sta se, ker je bil odpravljen embargo na nastope športnikov iz Zvezne republike Jugoslavije, pri Mednarodni kegljaški zvezi za nastop na SEP prijavili tudi ekipi iz Srbije. Pri zvezi so odločitev o nastopu prepustili organizatorjem pokala. V celjskem organizacijskem odboru niso imeli nič proti nastopu teh dveh ekip, zapletlo se je pri birokratih. Športniki iz ZRJ niso dobili vstopnih vizumov. Slovenski birokrati : športniki 1 : 0.

Tekmovanje se je pričelo v sredo, 19. oktobra. Otvoritvene slovesnosti se je udeležil tudi predsednik Republike Slovenije, Milan Kučan, ki je tudi odprl Svetovni pokal. Da bodo v Golovcu keglji padali kot za stavo, so nakazali že dogodki na otvoritveni slovesnosti. Najprej je pri plesni figuri spodneslo folkloristko, kasneje pa se je zaradi slabega zraka v dvorani onesvestilo kar šest otrok, ki so nosili table z imeni ekip.

V sredo, četrtek in petek so potekali polfinalni obra-

šek finala pa je bil vsekakor nastop Haryja Steržaja, nastopil je kot zadnji iz ekipe, saj je ob pravem nogometnem navijanju podrl 1004 keglje in postavil nov rekord kegljišča. Žal tudi rekord ni pomagal, da bi se Konstruktor povzpел za kakšno mesto višje. Glede vseh težav, ki so pestile Konstruktor (poškodbe, bolezen, obnova kegljišča, pomanjkanje treningov itd) so bili Mariborčani vseeno zadovoljni z

doseženim tretjim mestom in osvojeno bronasto medaljo.

Za usodo slovenskega ženskega kegljanja se nam ni treba bati. Celjanke so druge na svetu, v Zagrebu pa so kegljavke KK Gradis - Norika iz Ljubljane na Evropskem klubskem pokalu zmagale in postale evropske klubske prvakinja.

Mitja Ocvirk

čuni. Pri ženskah so po polfinalu vodile Celjanke pred Madžarkami. V finalu pa so Madžarke prekosile same sebe in zmagale. Celjanke so sicer podrle več kegljev kot v polfinalu, Marika Kardinar je postavila celo najboljši rezultat pokala (463 kegljev), vendar so bile proti razpoloženim Madžarkam brez moči. Vendar je drugo mesto na svetu vseeno lep rezultat in dokaz kvalitete celjskih kegljavk. Tretje so bile Nemke, četrte pa Poljakinje.

V moškem finalu se vrstni red iz polfinala ni spremenil. Slavila je ekipa Medveščak - Gradexa iz Zagreba, drugi so bili Nemci (Frei-Holz iz Planstadta), tretji pa lanski prvaki Konstruktor iz Maribora. V zmagovalni ekipi se je z dobrim kegljanjem izkazal veteran Nikola Dragaš, svetovni prvak izpred mnogih let. Vi-

Vse to so korenine...

Dr. Anton Trstenjak je zapisal:

“Če hoče majhen preživeti, mora biti složen, trden, nerazcepljen, res enoten. Vsi morajo “vkup držati”. Tega se mora zavedati vsak njegov član in vsi skupaj. Skupna slovenska narodna zavest je hkrati vprašanje slovenskega narodnega preživetja.

Letos poteka 75 let, odkar so na pobudo skladatelja Oskarja Deva in ob sodelovanju generala Rudolfa Maistra v Mariboru ustanovili Glasbena matico.

Zavidanja vreden visoki jubilej želimo primerno praznovati in se tako spoštljivo pokloniti velikim imenom naše matice in slovenske glasbene zgodovine.

Vsem vam dobro poznani skladatelji, profesorji in dirigenti: general Rudolf Maister, Oskar Dev, Josip Hladek - Bohinski, Vasilij Mirk, Drago Šijanec, Marjan Kozina, Janko Arnuš, Oto Bajde, Milan Pertot, Pec Šegula, Gustav Rakuša, Radovan Brenčič, Jože Ritoc in še mnogi...

Vsem omenjenim in številnemu članstvu v spomin prirejamo:

1. SVEČANO AKADEMIJO: Približno 200 nastopajočih bo sooblikovalo vsebinsko zamisel prireditve NEKOČ IN DANES, s katero bomo prikazali razvoj pesmi, plesa in muziciranja od ljudskih do današnjih oblik. Akademijo bomo izvedli 23. novembra 1994.

2. SIMPOZIJ: Namenjen bo zgodovinski obravnavi vloge glasbenih matic v razvoju slovenske glasbene, etnološke, plesne in dramske kulture ter Glasbeni matici Maribor. Simpozij, ki bo 23. novembra 1994, bodo organizirali in strokovno vodili znani zgodovinarji, muzikologi in drugi kulturno umetniški ustvarjalci in poznavalci.

3. RAZSTAVA O ZGODOVINI GLASBENE MATICE MARIBOR: Razstava bo v Muzeju NO Maribor in jo bomo 8. februarja 1995 pripravili v sodelovanju s strokovnjaki muzeja in številnim članstvom Glasbene matice Maribor.

4. JUBILEJNI ZBORNIK: V prvem delu bo obravnaval zgo-

dovinski pregled delovanja Glasbene matice Maribor, v drugem pa razprave in povzetke simpozija. Zbornik bodo decembra 1994 izdali v 1500 izvodih.

K VSEM NAŠTETIM PRIREDITVAM VAS VABIMO KOT POKROVITELJE IN DONATORJE

I. POKROVITELJSTVO: od 120.000 tolarjev navzgor

S finančnim prispevkom ste lahko vključeni glede na vašo odločitev in dogovor z vami v naslednje oblike reklamiranja

- v jubilejnem zborniku ali
- v programskih listih simpozija, akademije in razstave
- ali še dodatno v vseh programih Glasbene matice Maribor 1994/95

- oziroma v tedniku Nova doba

Za pokrovitelje bomo izdelali zastavice, ki bodo krasile prapor Glasbene matice Maribor.

II. DONATORSTVO: do 120.000 tolarjev

Za svečano akademijo in simpozij lahko določite finančna sredstva sami. Za donatorje bomo izdelali lipove liste, ki

bodo krasili drog našega prapora.

S primernim finančnim prispevkom vas bomo predstavili na simpoziju in svečani akademiji kot donatorje.

Glede na vaše želje vas lahko predstavljamo tudi na naših prireditvah v okviru naših dejavnosti v letu 1994/95 na programskih listih in v ustnih napovedih.

Z vašim dovoljenjem pa boste predstavljeni tudi v ZBORNIKU.

Vsem pokroviteljem in donatorjem ponujamo še možnost distribucije reklamnega gradiva v okviru našega številnega članstva.

Vsi prispevki bodo zapisani v zgodovini kulture Maribora, saj bo ob tej priložnosti pripravljena posebna listina pokroviteljev in donatorjev.

Finančne prispevke lahko nakažete na žiro račun številka 51800-678-82016. S svojo pomočjo in razumevanjem boste pomagali izraziti hvaležnost bogati zgodovini in njenim soustvarjalcem.

Predsednica Cvetka Rous

75 let GLASBENE MATICE MARIBOR - 75 let GLASBENE MATICE MARIBOR - 75 let GLASBENE MATICE MARIBOR

Pogled v preteklost (1)

“Nastanek in razvoj “Moškega zbora snujoče se Glasbene Matice v Mariboru” iz leta 1919, kakor je ta zbor samega sebe krstil, je poglavje zase in eden najlepših pojavov ob krstu Jugoslavije v Mariboru,” je zapisal skladatelj Oskar Dev, ustanovitelj Glasbene matice.

“Ko sem prišel konec marca 1919 v Maribor, je bilo tu vse polno pevcev iz vseh krajev Slovenije in Primorja, toda nobene organizirane pevske družine, o kaki glasbeni šoli ni da bi govoril... Na moj kratki apel v Delavcu se je začetkom maja 1919 zbralo k prvi pevski

skušnji v mali dvorani Narodnega doma toliko pevcev, da je zmanjkalo not. Pevske vaje so se vršile vsak dan.

Prvi koncert je bil 21. junija 1919 v razprodani Goetzovi koncertni dvorani, nastopil je moški pevski zbor z 92 pevci in moja sestra, koncertna pevka Mira Costaperaria. Bil pa je to tudi kvalitetno najboljši zbor v Jugoslaviji z 12 liričnimi, zvočnimi tenorji in 10 oktavisti in več solo pevci. S čistim dobičkom smo plačali dolg Filharmoničnega društva na najemnini, plačali najemnino za štiri mesece naprej, ves drugi denar pa

smo plodonosno naložili v kritje stroškov ustanovitve glasbene šole. Tako je torej ta moški zbor, ki je potem v počitnicah pridno zbiral člane in ustanovnike, postavil tudi temelj Glasbene Matice. Med pevci so

Skladatelj Oskar Dev

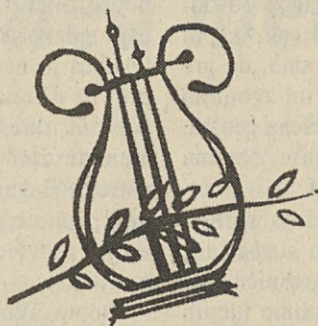
bili naši stari narodni borci, mučeniki iz vojne, preprosti ljudje in tudi najvidnejši inteligenti, vsi prežeti pravega idealizma...”

Med navajanjem prilik in krajev, kjer je nastopal zbor prva leta, meni skladatelj: “... Omogočili smo opero in opereto s tem, da smo odstopili najboljše pevce opernemu zboru in leta 1920 smo poleteli šestkrat na Koroško, kjer smo užigali s koroško narodno pesmijo in plamtečimi govori takratnega predsednika g. dr. Ravnika... Odzvali smo se vsakemu pozivu, če ne s celim zborom, pa vsaj z manjšo harmonijo in po večini na lastne stroške...”

Se nadaljuje

GLASBENA MATICA MARIBOR
1919-1994

USTVARJAMO, SPOZNAVAMO, POJEMO,
IGRAMO IN PLEŠEMO OD 3. LETA
NAPREJ ZA VSA ŽIVLJENJSKA OBDOBJA

INFORMACIJE: PREŠERNOVA 3, TELEFON: 23-579
PARTIZANSKA 12, TELEFON: 224-313

"RUSALKA"

PLESNA ŠOLA Z NAJDALJŠO TRADICIJO
Oddelek za dejavnost vodi Mirko HERMAN

- ORGANIZIRA: ZAČETNE, NADALJEVALNE IN
IZPOPOLNJEVALNE TEČAJE I. IN II. STOPNJE
ZA MLADINO IN STAREJŠE
- TEČAJE ZA OSMOŠOLCE IN PRIPRAVE NA VALETO
    - TEČAJE ZA MATURANTSKE PLESE
    - klub SENIORJEV
  - Plesni čeveljček
  - OTROŠKA PLESNA SKUPINA ZA IZRAZNI PLES IN
    - Sekcija za jazz balet
  - Voditeljica: Mojca Kasjak
  - Sobotni plesi za mlajšo in starejšo generacijo

Tečaji in plesi se odvijajo v BELI DVORANI stavbe

UNION, I. nadstropje

Predsednica GMM

Cvetka ROUS

Podpredsednik in ravnatelj:

Bojan GORIČ

Podpredsednica za org. tel. zadev:

Ljiljana BORKO

GLASBENA DEJAVNOST

Glasbena dejavnost vodi ravnatelj Bojan Gorič

GLASBENI VRTEC SKRINIICA

Mentorici: Alenka Golija in Simona Lubej

Ženski pevski zbor

Zborovodkinja: prof. Jožica Lovrenčič - Lah

Mešani pevski zbor

Zborovodja: Bojan Gorič

Mladinski mešani pevski zbor

Zborovodkinja: profesorica Alja Šulić

Ljubiteljska glasbena šola

Učimo igrati na: orgle, klavir, harmoniko,
kitaro, citre, pihala

Mariborski rapsodi

Vodij: Mara Kranjc

GLEDALIŠKA DEJAVNOST

Vodi jo dramski igralec Marjan Bačko

SLOVENSKO GLEDALIŠČE KO-MAR

(komedija Maribor)

GLEDALIŠKA DELAVNICA:

- za predšolsko in šolsko mladino
- za dijake, študente in odrasle

SLOVENSKA LJUDSKA UMETNOST
IN NJENA DEDIŠČINA

oddelek za ljudsko UMETNOST vodi Vasja SAMEC

UČIMO:

- spoznavati in igrati na ljudske instrumente
  - peti ljudske pesmi
  - plesati plese slovenskih pokrajin (folklorna skupina)
- ročnih spretnosti iz bogate dediščine slovenske ljudske obrti
- spoznavati običaje, šege, navade, praznike...

FOLKLORNA SKRINIICA

Prvi koraki otroških igranic, plesov, običajev,
pesmi za naše najmlajše od 7-11 let.

Vodi jili priznana strokovnjakinja Nežka Lubej

VOKALNA SKUPINA "KRESNICE"

Skupina pevk, ki jili družji lepa slovenska
narodna pesem. Skupino vodi Metka Potisk

■ Piše: Barbara Vodopivec

OTROCI VESOLJA

Otroci so naše največje bogastvo. Ta rek je znan večini. Zato jih poskušamo vzgajati na najboljši možen način. Pri tem pa delamo vrsto napak. Marsikateremu od staršev je težko priznati, kaj delajo narobe, in zakaj. Otroci so bitja, ki jih oblikujemo mi sami. Starši, vrtec, šola, cela družba. Pustijo se nam voditi in hkrati absorbirajo vse informacije iz okolice, med njimi pa jim je včasih težko zavriniti slabše. Zato imajo nas.

Mi vidimo otroke kot nedolžna bitja, ki verjamejo risankam in pravljam. Janko in Metka

sta jima prijatelja, Sneguljčica sosedica. Televizija pa jih bombardira z risankami, ki jim niso dorasli. Živijo v dobi MTV in caroon network. Zunanega sveta ne razumejo. Igrajo se vesoljce z nadnaravno močjo in gledajo Ninja želve, Gospodarje vesolja ipd.

Težko doumejo, da resnični svet ni svet dobrih in slabih, ki vstanejo, če so ustreljeni ali če padejo iz petega nadstropja. Otroci so tudi zelo iskreni, ne poznajo laži, dokler se je ne naučijo. To pa je na žalost lahko že zelo zgodaj. Nič čudnega, živijo pač v takšnem svetu, ki ni prav nič podoben lectovi hišici.

Odrasel otrok je Debra Winger v filmu *Nevarna ženska*. Otrok zato, ker je nedolžna,

nepokvarjena, nelažna in iluzorična, skratka drugačna od odraslih odraslih. Otrok, ki ni odrasel. Obveščeni smo, da gre za bolno osebo že od zgodnjih let sem. Neuravnovešena ženska, ki ne zna skrbeti zase. Ne zna ali ne more?

Vsi namreč skušajo skrbeti zanjo, jo voditi in usmerjati, hkrati pa je nihče resnično ne opazi. Nihče ne razume njenih potreb po normalnem življenju, prijateljih in nenazadnje tudi po spolnosti. Je kot poreden deček, ki je vedno kriv, ne glede na resnico. Tako pač je. To je dejstvo. Resnica je pač tisto, kar hočete verjeti. Kot takšna živi v svojem svetu z lastnimi zakoni.

Ženska, ki jo vsi gledajo postrani in se obregujejo vanjo, ne razume, kaj dela narobe, da

je drugačna. Vsem hoče le dobro, njeno pomoč pa ji vračajo z izkoriščanjem in izdajo. Okolica jo naredi za "nevarno", prej to ni bila. Bila je le pristnejša in iskrenjša kot vsi ostali. Vendar živi v svetu, ki bolj ustreza zlaganosti. Ona se mu upre, ga ubije, ko se bori za svoje pravice. Izkaže se kot morilka.

Debra Winger je svojo življenjsko vlogo odigrala izvrstno. Če je v Deželi senc umirala z ljubeznijo v srcu, je tu pokazala svojo drugo plat. Za debelimi lečami očal je spoznavala krutost, ki je ni razumela. V prekratnem krilu in dokolenkah šolarke ni bila sprejeta med svojimi vrstniki, niti med otroki. Bila jim je le predmet posmeha. Ne eni in ne drugi je niso pustili medse. Ostala ji je le razcepljenost in zaprtost vase.

Razkorak med dvema svetovoma je lahko zelo velik. Daleč je od Indije do Amerike po kilometrih in po miselnosti. Daleč je od sveta otroštva do sveta odraslih, od sveta iger in brezskrbnosti do sveta nasilja. Človek se umešča v enega, poišče si svoj prostor pod zvezdami. Odpornejši se preskušajo z izzivi, šibkejši skušajo preživeti. Ženske veljajo za šibkejši spol, ki rabijo angela varuha. A jih to še ne opredeljuje, kajti gre bolj za stvar ustaljenega mišljenja kot kaj drugega. Če primerjamo spola že po konstrukciji, velikosti in doseženi starosti, opazimo, da je marsikatera ženska več skupaj kot kakšnega moškega.

Debra Winger je kot *Nevarna ženska* primer trdnosti in upornosti svetu drugačnih. Njo okupira njen angel varuh. Navidezna šibkost se ponavadi izkaže tudi za resnično. Priznate?

Nevarna ženska
Stephen Gyllenhaal (režija)
po romanu Mary McGarry
Debra Winger
Barbara Hershey
Gabriel Byrne

Prvi Pintarjevi dnevi v Ljubljani

Med medicino in literaturo

V veliki predavalnici Medicinske fakultete v Ljubljani so bili pod pokroviteljstvom Univerze v Ljubljani ob 60. obletnici sklepa fakultetnega sveta (1934/35), da se ustanovi na Medicinski fakulteti v Ljubljani predmet Zgodovina medicine (ki je zaživel v letu 1936/1937), od 14. do 15. oktobra letos prvi Pintarjevi dnevi. Posvečeni so docentu dr. Ivanu Pintarju, ki je bil tudi prvi predavatelj zgodovine medicine na Slovenskem. Ob tej slovesnosti, olepšani s petjem zbora "Dr. Lojze Kraigher" je bilo vročeno priznanje za ustanovitev Inštituta za zgodovino medicine (1976) in medicinskega muzeja v Ljubljani in za znanstveno pedagoško delo s področja zgodovine medicine na Slovenskem prof. dr. Petru Borisovu, dr. med.

Pintarjeve dneve so organizirali Medicinska fakulteta - Inštitut za zgodovino medicine v Ljubljani, Medikohistorična sekcija Slovenskega zdravniškega društva, Znanstveno društvo za zgodovino zdra-

vstvene kulture v Sloveniji in revija Sodobnost. Simpozij so omogočili Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Ministrstvo za kulturo, Medicinska fakulteta Ljubljana, Državna založba Slovenije, več tovarnih zdravil in zasebnikov.

Prijavljenih je bilo 42 referatov, od teh šest iz sosednjih držav (Italija, Avstrija, Hrvaška). Poleg programa medikohistoričnega dela znanstvenega simpozija, v katerem je bilo predstavljeno življenje in delo doc. dr. Ivana Pintarja, je bil v ospredju drugi del Med medicino in literaturo.

V medikohistoričnem delu znanstvenega simpozija sta velik interes vzbudila referata: "Strokovni, etični in nacionalni po-meni predavanj iz zgodovine medicine v dobi ustvarjanja in uveljavljanja popolne Medicinske fakultete v Ljubljani" (prim. mag. M. Kocijančič) in "Zbirka starih zobozdravstvenih instrumentov, pripomočkov in

opreme v celjskem Muzeju novejše zgodovine" (prim. dr. F. Štolfa).

Simpozij Med medicino in literaturo je bil povezan z razstavo literarnih del zdravnikov na Slovenskem in tujih zdravnikov - literarnih ustvarjalcev, katerih dela so prevedena v slovenščino. Pripravil jo je v zahvalo zdravnikom za ozdravljenje v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani prof. Jaro Dolar, bivši ravnatelj Narodno univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Iz širšega celjskega območja so bili štirje referati: Dr. Josip Vošnjak, kulturni delavec in politik (dr. B. Hartman), Dr. Polde Brenčič - zobozdravnik in pesnik (dr. A. Rant), Dr. Anton Schwab - med medicino in umetnostjo (prim. dr. F. Štolfa) in Dr. Josip Ipavec - med medicino, glasbo in literaturo (prof. dr. I. Grdina).

Med referenti je bilo največ zdravnikov, zobozdravnikov in

jezikoslovcev. V dvorani Slovenskega zdravniškega društva so na literarnem večeru čitali svoje pesmi in odlomke iz svojih del zdravniki, zobozdravniki in študentje medicine - sedanji literarni ustvarjalci. Zdravnik in umetnik dajeta človeštvu neprecenljive darove - zdravje in potešeno dušo, prav to, kar naredi življenje lepo in vredno.

V dobi, ko slavijo sebičnost, zanikanje vseh danih vrednot, brezobzirna lakomnost po denarju nikoli pričakovana zmago-slavja, se narod in zdravniška veda plemenitita s takimi prireditvami. Združeni v zgodovinski spomin po svojem življenju, narodnem, strokovnem in umetniškem delu tudi ljudje v belem zaslužijo, da se jih tudi na tem mestu spominjamo.

Mag. sci. Karolina Godina,
dr. med.

Razstavišče Muzejske zbirke Laško in Zveza kulturnih organizacij Laško sta v laškem dvorcu v tem mesecu pripravila razstavo znane slovenske slikarke Darinke Pavletič - Lorenčak, ki je občinstvu pokazala naporno delo zadnjih dveh let, ko je v olju in akvarelu slikala domala izključno krajinske podobe in prefinjena tihožitja v tisočeri različicah mehke, tople in iskrene ustvarjalnosti. Darinka Pavletič - Lorenčak je ena tistih slikark, ki ji slikanje pomeni dihanje, vsakodnevno potrjevanje, radost in zvedavo radovednost do vsega, kar je okoli nje in kar osi globoko v sebi.

Kitajska: Koliko otrok je v resnici imel veliki Mao

Devce so čakale v vrsti

Življenje velikega voditelja, ideologa in diktatorja Mao Zedonga, je na Kitajskem še vedno obdano z zidom skrivnosti. Kitajci ne verjamejo rojakom, ki si dvajset let po Maovi smrti upajo razgaliti življenje velikega voditelja. Maovega zdravnika, ki trdi, da je Mao svojo ugašajočo moškost zdravil z mladenkami, obtožujejo, da je bil in ostaja izdajalec, ko trdi, da je veliki vodja na leto blagoslovil več kot tisoč devic.

Izdajalec Li Zhisui

Kitajska, najbolj skrivnostna dežela na svetu, se po skoraj dvajsetih letih po smrti velikega vodje Mao Zedonga še vedno ne more otresti nekaterih dogem. Ena izmed njih je dejansko življenje velikega voditelja.

Kot smo v Novi dobi že poročali, na Kitajskem še vedno odmeva kritika na račun Li Zhisua, osebnega zdravnika velikega vodje, ki je po Maovi smrti zapustil Kitajsko in se preselil v ZDA, kjer je izdal knjigo Zasebno življenje predsednika Maa.

Doktor Li na 633 straneh opisuje intimno življenje Mao Zedonga. Že pred izidom knjige je imel avtor mnogo težav, ko je v javnost po delih prodirala vsebina Maove spalnice. Redki posvečeni, ki so doktorja Lia poznali tudi s te strani in verjeli njegovim izpovedim, so bili zgroženi. Doktor Li, ki je prelomil prisego molččnosti, je potrjeval tisto, o čemer se je med najbližjimi sodelavci velikega vodje šušljalo: da je poleg treh zakonitih žensk vsako noč blagoslovljal še - device.

Spokorjenega zdravnika so Kitajci proglasili za izdajalca, za ničvredneža, ki je za prgišče dolarjev prodal svojo dušo in domovino, barabo, ki je dvakrat izdal domovino (Li Zhisui je za mladih nog uspelo prebegniti v Avstralijo) in zdaj pod vplivom kapitalističnih dolarjev zliva gnojnico na velikega vodjo.

Tiger Mao v postelji

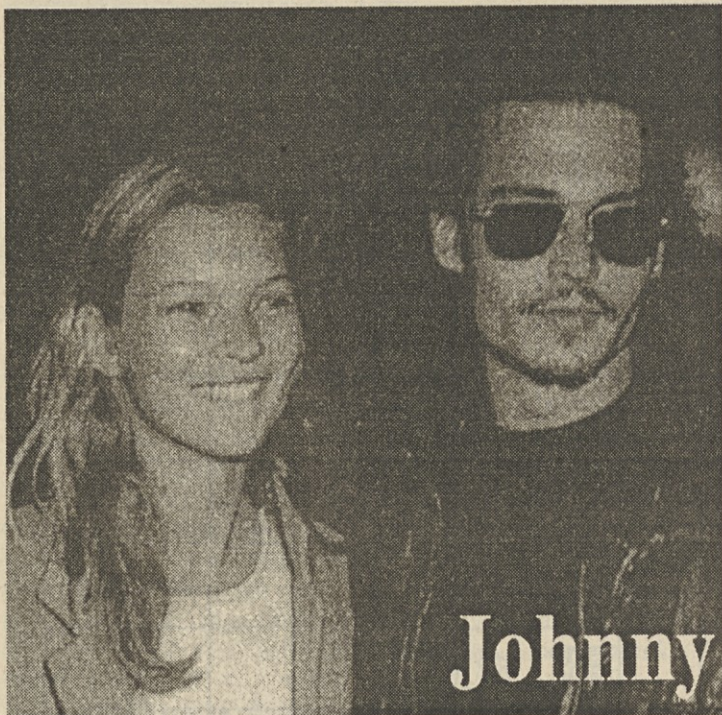
Li Zhisui je bil diktatorjev osebni zdravnik več kot dvajset let, do diktatorjeve smrti. "Po šestdesetem letu je prestrašen ugotovil, kako pojenjuje njegova spolnost. Zgrožen me je vprašal, kaj zdaj. Le majhno število ljudi, niti vsi njegovi najožji sodelavci, niso vedeli, da se je veliki vodja dotlej poleg treh zakonitih žena sladil tudi s tremi mladenkami v eni noči. Dekleta so čakala v vrsti in bila "počasčene", da jih je veliki Mao blagoslovil v postelji. Nagrajena so bila z višjim položajem v partiji in z možmi, ki so zasedali pomembne položaje v gromozanski, več deset milijonski partijski hierarhiji," vztrajno ponavlja zdravnik.

V omenjeni knjigi razkriva le del Maovega življenja, ki je delovni dan zamenjal z nočjo, saj je dopoldneve praviloma prespal, noči pa si za nekaj uric odmeril za igre z dekleti v postelji. Ko je bil Mao še pri močeh, je posebej zato organizirana služba skrbela, da reka deklet, ki bi se rada srečala z odrešenikom kitajskega naroda in raztrosila njegovo seme po tej neizmerni deželi, ni nikoli usahnila. Njegov mit je bil tolikšen, da je šlo v nekem smislu za "darovanje", kot so ga nekoč poznali in gojili pri starih ljudstvih in sodobni diktatorji.

Prva mala plošča vrhunske manekenke Naomi Campbell je na britanski top listi pravi polom. Njena pesem Ljubezen in solze je padla pod štirideseto mesto in v družbi Sony Recors, ki jo je izdala, je zavladala prava panika, saj so za snemanje porabili pravo bogastvo, še najmanj 150.000 dolarjev pa je stalo snemanje eksotičnega video spota. Sedaj se bojijo, da bo tudi njen prvi album Baby Woman, ki naj bi se pojavil na tržišču prihodnji mesec, v celoti propadel.

Po bolečem porazu s Fotex Vezspromom in izpadu iz tekmovanja za pokal evropskih državnih prvakov so se v Rokometnem klubu Celje Pivovarna Laško kljub temu, da krivde za izpad ne nosi samo on, s trenerjem Josipom Šojatom dogovorili za sporazumno prenehanje delovnega razmerja.

Johnny

V svetu show bussinesa so škandali postali vsakodnevna reč. Najnovejši je povezan s filmskim igralcem Johnnyjem Deppom, ki je pod vplivom alkohola in mamil razdejal hotelsko sobo v New Yorku in za nameček prebutal še svojo punco, vrhunsko manekenko Kate Moss. Škodo ocenjujejo na blizu 10.000 dolarjev, ki jih je igralec takoj pripravljen plačati, to pa ga ni rešilo

pred policaji, ki so ga postavili na hladno.

Nekaj dni pred tem razbijanjem in pretepanjem je Depp v nekem londonskem pubu hotel napasti fotografa Jonathana Walponeja, znana pa sta tudi dva njegova incidenta od prej. Podoben izpad je imel leta 1989 v hotelu Vancouver, prijeli pa so ga tudi zaradi vožnje pod vplivom alkohola v Arizoni leta 1991.

Po razbijanju in pretepanju:

Depp na hladnem

Ameriški filmski igralki Suzan Saradon napovedujejo filmski delavci v Hollywoodu kar dve nominaciji za oskarja. Saradonova igra glavno junakinjo filma Klient, v katerem je njen partner Tommi Lee Jones, in v filmu Varen prehod, s katerim producenti v New Line Cinema hitijo, da bi še prišel v konkurenco za nominacijo za oskarje. Igralka je v obeh filmih tako sijajna, da ji najbolj cenjena filmska nagrada ne more uiti.

Dve nominaciji

Ona je postavna lepotica, stara 26 let, polna življenja, on je naftni multimilijonar, star 89 let in priklenjen na invalidski voziček. Kljub vsemu temu je Anna Nicole Smith postala gospa J. Howard, in to ne zaradi denarja, razkošnega življenja, pač pa, kot trdi, iz čiste in globoke ljubezni.

"Strašno ga imam rada. Spoznala sva se pred štirimi leti in ves čas je bil ob meni. Večkrat me je zasnubil, vendar nisem hotela pristati, dokler sama v življenju nekaj ne dosežem," trdi mlada igralka in uveljavljena manekenka.

Ko sta se spoznala, je bil J. Howard Marshall zelo bolan in pretresen zaradi smrti svoje 51-letne prijateljice. Nekaj let prej mu je umrla žena. Zavračal je hrano, Anna pa ga je vztrajno vodila na večerje. Rešila mu je življenje, kasneje pa je on v marsičem pomagal njej.

Seveda mnogi dvomijo v resničnost ljubezenske zgodbe z moškim, ki bi ji bil lahko ded ali praded, ki je težak 300 milijonov funtov in je v zadnjih štirih letih zanjo zapravil kar dvanajst milijonov funtov. Za njen da ji

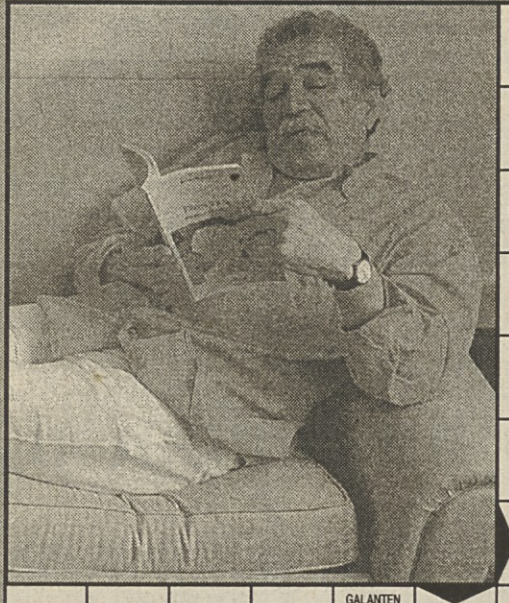
Poroka iz ljubezni

je poklonil diamantni prstan v vrednosti 375.000 funtov, za povrh ji je za poroko podaril še dragocene zapestnice.

Anna se je najprej preživljala kot natakara, nato pa se je leta 1992 pojavila na naslovnici Playboya in uspeh ji je bil zagotovljen, postala je iskan model, igralka, katere vzornica je bila Marilyn Monroe, preselila se je v njeno bivšo hišo v Los Angelesu in iskala moškega, ki bi ga lahko ljubila.

V zadnjem času ji gre vse kot po maslu. Pripravlja se na ponovno snemanje filma Niagara, s katerim se je proslavila Marilyn Monroe. Uživa v slavi, ne jezi se na tiste, ki ji očitajo malo premočne obline in si želi otroka. Kako bi lahko skoraj devetdesetletni starec zaplodil otroka? Zakaj ne, umetno jo bodo oplodili, brez dlake na jeziku odgovarja podjetna Anna.

NAGRADNA KRIŽANKA ■ NAGRADNA KRIŽANKA

					SESTAVIL SIMON BIZJAK	UČENČEV PISMENI IZDELEK	OBČUTEK DA NEKAJ POTREBUJEMO	JAPONSKA NABIRALKA BISEROV	IZSTOP ORGANA HERNIJA	STRIM. PESNIK ("METAMORFOZE")	TRENING, VEŽBA	LITROBA V TEKSASKEM SAN ANTONIU	NEZNANEC	... IN JANG	PYSKI VZKLIK			
					PAČENJE													
					POMIVALNO KORITO													
					NAŠA ZAHODNA SOSEDA											NACE SIMONČIČ		
																KONICA BODICA		
					SIMON RUTAR						ST. IT. PEVEC (SALVATORE) PLAHA GOZD-NA ŽIVAL						NERESNICA	SL. PEVEC PESTNER
PRIPADNIK GARDE	EINSTEINU						NEKDANJI JAPONSKI POLITIK (HIROBUMI)	NEMŠKO IME ZA ANIŽO	GL. MESTO NORVEŠKE	POPRAVLJALEC TEKSTOV								
	ALEŠ LEVC										ZMIKAVT							
											VIR. UMETNE SVETLOBE							
NOVA DOBA	STUD. GNUS	RANOCELNIK	NEM. SKLADATELJ (FRANZ, IZ CRK BAT)	GALANTEN ČLOVEK LJUDSTVO NA TAJSKEM								ŽUPANČIČ OTON						
ORAC						SL. KOSTUMOGRAFIKA VOGELNIK	ANTIČNA BEOTLIKA NIZOZEMSKA					ZANIKO-VALEC	SAMSTVO, BREZZA-KONSTVO	ŠVEDSKA REKA, PRITOK BOTNIŠKEGA Z.				
MOČNA VOLNENA TKANINA								PAKET, ZAVOJ	MANJŠA PTIČA PEVKA ATLANTSKI PAKT									
PODROČJE VISOKEGA ZRAČNEGA TLAKA										PRITOK BELEGA MORJA METALNO ORODJE								
BOJAN ADAMIČ			ZG. POKRAJINA V SV. ŠPANJI (ZARAGOZA)	IT. IGRALKA MIRANDA HRV. BALERINA (ANA)														
NAJVIŠJA GORA TURČIJE						ČRNOMORSKO LETOVIŠČE CARL LEWIS	IT. PESNIŠKA OBLIKA SL. BALERINA MLAKAR				REKA SKOTZI CAMBRIDGE NAPOR			OBŽALOVANJE				
RASTLINA Z RDEČKASTIMI ALI RUMENIMI CVETI IN PERNATIMI LISTI		CIGAN SIN ODISEJA IN PENELOPE				ZDRAVILLO, KI ZAVIRÁ RAST CELIC												
OGRAJEN PROSTOR ZA ŽIVINO						LJUS ADAMIČ		SKANDINAVSKA DRŽAVA	KRANJ PRITOK RUDOLFOVEGA JEZERA			DEL KMEČKEGA VOZA PRID						
NEMŠKI SKLADATELJ IN ORGANIST (MAX)						UNITED STATES	NENA-GLAŠENE BESEDE IT. DRAMATIK (DARIO) NAJSVETLEJŠA ZVEZDA			OKRAS ZAPREKA								
SL. GRAFIK JUSTIN												NOVINARKA NOSAN	ŽIDOVSKI MESEČ (IZ CRK RADA)	ZOLAJEV ROMAN				
BARVA KOŽE, POLT													ZDRAVILNA RASLINA RT NA S. DELU PRAGE					
FRANCOŠKI PISATELJ ZOLA						ŠP. PISATELJ IN FILOZOF (EUGENIO) DOKTOR			HOMERJEV EP									
ŽUŽELKA, KI UNICUJE LIČINKE DRUGIH ŽUŽELK														SL. LETALSKI PIONIR (EDVARD)				
POLDRAG KAMEN					BREZPRAVNO LJUDSTVO									INDONEZJSKA POROČEVALSKA AGENCIJA				

Oven: Zaljubljenim ovnom se ne obetajo lahki časi, smeh bo pomešan s solzami, v ravnanju s partnerjem bodite pazljivi. Tudi v finančnem smislu ne kaže najbolje, v službi boste preveč vročekrvni in neposredni. Malo več časa posvetite zdravju. Srečne številke: 2, 3, 7, 10, 13.

Bik: V odnosih z ljudmi, predvsem pa s svojim partnerjem bodite zadržani, ne sprejemajte prehitrih odločitev, počakajte na čas, ko boste bolj zbrani. Dnevi niso primerni za začenjanje večjih akcij, bliža se kritično obdobje škorpiona. Zdravje solidno. Srečne številke: 1, 4, 5, 6, 19.

Dvojčka: Pričakujete lahko spokojno in sproščeno družinsko življenje, lotite se nalog, ki ste jih doslej odlagali. Več časa boste preživeli z ljubljeno osebo. V službi se bo obrnilo na bolje, neko poznanstvo iz preteklosti bo zelo pomembno. Srečne številke: 3, 6, 7, 11, 15.

Rak: Mnogi med vami ste se zaprli v svoj oklep, ker se bojite, da bi vas ranili. Ne vztrajajte predolgo, pred vami so v ljubezni spet stari dobri časi. V tem tednu boste rešili tudi spore na delovnem mestu, čeprav bodo možni manjši zapleti brez posledic. Srečne številke: 1, 2, 7, 12, 23.

Lev: Pokazala se bo priložnost za starostno romanco, vendar morate biti previdni in presoditi, komu boste poklonili svoje simpatije. Preobremenjeni ste, vendar ne boste popustili. Pričakujte potovanje, stike s tujci. Živčno in telesno ste labilni. Srečne številke: 3, 6, 7, 10, 11.

Devica: Planeti vam v ljubezni ne napovedujejo nič določnega, počeli boste, kar se vam ljubi. Če imate otroke, se jim bolj posvetite. Ukvarjate se s finančnimi, še zlasti, če imate nerazčiščene odnose iz preteklosti. Zadovoljstvo bo v malih stvareh. Srečne številke: 2, 5, 8, 13, 20.

Tehtnica: Pred vami je pomembno srečanje, ki bo vplivalo na vaše nadaljnje življenje. Dnevi bodo zanimivi tako za samske kot za poročene. Ta teden bo v službi zelo zahteven, začete projekte boste uspešno zaključili. Fizično boste v dobri formi. Srečne številke: 4, 9, 12, 16, 21.

Škorpion: V ljubezenskem življenju vas ne čakajo prijetne stvari, možni so prepiri, ljubosumnost, v trajnih zvezah morate biti tolerantni. Tačas je za vas zelo pomembno dogajanje v službi, želite napredovati. Z ovirami si ne belite glave. Srečne številke: 1, 2, 7, 14, 19.

Strelec: Pred vami je krasen teden, v vašem intimnem življenju vam planeti ponujajo velike darove, zaljubljenici bodo v devetih nebesih. Tudi za resne poslovne odločitve, za važne izpite je to primeren čas. Polni ste energije in dobro telesno pripravljene. Srečne številke: 3, 5, 6, 14, 17.

Kozorog: V tem času boste precej razdražljivi, ne spuščajte se v nova poznanstva, ostanite v stari družbi in med preverjenimi prijatelji. Vrniti se boste k nekim starim načrtom, za katere ste mislili, da so preteklost, sedaj pa je pametno, da jih preverite. Srečne številke: 2, 8, 9, 15, 20.

Vodnar: Življenje je še kar naprej razburljivo in spremenljivo, samski vodnarji se bodo kar naprej zaljubljal. Pazite, da se ne opečete. Sedaj imate idealno priložnost, da zaključite vse pomembne posle sestanke in razgovore. Zdravje v nevarnosti. Srečne številke: 1, 4, 5, 13, 23.

Ribi: Zaradi nekaterih objektivnih okoliščin lahko pričakujete ohladitev v odnosih s partnerjem, čeprav je vse videti normalno. Služba bo postala središče vašega zanimanja, skušali boste delati brez napak. Splošno zdravstveno stanje brez sprememb. Srečne številke: 3, 6, 7, 11, 26.

Pri žrebanju rešitev nagradne križanke bomo upoštevali pravilne rešitve, ki jih bomo v uredništvu prejeli najkasneje do četrtega, 3. novembra 1994 do 12.00 ure. S križanko nam pošljite še čitljivo izpolnjen nagradni kupon št. 26.

Pri prejšnji križanki, objavljeni v 41. številki Nove dobe, 12. oktobra, nam jo je pošteno zagodel tiskarski škrat. Namesto, da bi objavil novo križanko, je skočil za en teden nazaj in objavil križanko iz 40. številke. Ker smo prejšnji teden objavili rešitve te sporne križanke, tokrat nagrad ne bomo podelili.

Reševalcem se iskreno opravičujemo!

Izmed pravilnih rešitev bomo izžrebali naslednje nagrade:

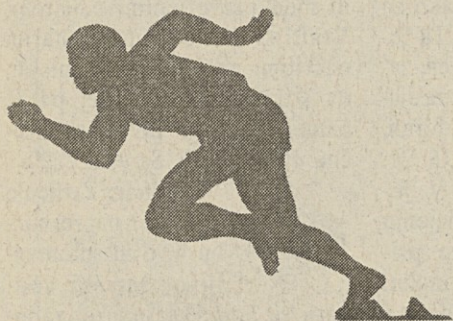
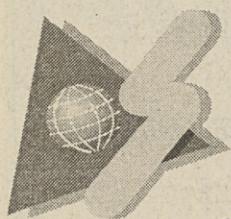
1. nagrada: Knjiga Nade Klaić "Zadnji knezi Celjski v deželah sv. krone"
2. in 3. nagrada: četrletna naročnina na časopis Nova doba

NAGRADNI KUPON ŠT.26

PRIIMEK IN IME:

ULICA:

POŠTA, KRAJ:

PRIPRAVLJENI,**POZOR,****AS!****AS** • Informacijski center

Ste se dobro pripravili na današnjo tekmo?

Tokrat je še posebej zahtevna. Težko je doseči zmago. Zmago na trgu. V poplavi ponudnikov ne zadostuje samo dober izdelek ali storitev. Treba je storiti nekaj več. Tudi uvodna promocija večkrat ni dovolj. Razmere na trgu se namreč tako hitro menjajo, da se je treba neprestano prilagajati.

Da bi potencialne stranke seznanili z novostmi, ki jih ponujate, potrebujete **medij, ki ne zaostaja**. Medij, ki je stalno na tekočem: 24 ur na dan, 7 dni v tednu, 365 dni v letu.

Prav to ponujamo! **Informacijski center As** je nov slovenski informacijski center ponudbe in povpraševanja po izdelkih in storitvah. Do informacij je mogoče dostopati enostavno in hitro - **prek telefaksa**. Zato je odprt najširšemu krogu podjetij in obrti, ki lahko do centra dostopajo kadarkoli. Potrebno je le vzpostaviti telefonsko zvezo in oglasil se bo odzivnik, ki vodi skozi možnosti, ki jih lahko izbiramo s pomočjo tipkovnice na telefaksu. Na koncu pritisnemo še tipko "start" in že smo na cilju: prejeli bomo faks z **natanko tistimi informacijami**, ki smo jih zahtevali.

Škoda pa bi bila, če bi nekdo zahteval informacije o izdelkih, ki jih vi ponujate - pa vas v centru ne bi našel.

ZATO NAS ŠE DANES POKLIČITE IN ZAHTEVAJTE PODROBNE INFORMACIJE O POGOJIH OGLAŠEVANJA!

Abraxas d.o.o., Ljubljana, Dunajska 7
tel.: 061 / 301-495
061 / 1321-121
int. 202, 234

BRALCEM NOVE DOBE DODATEN 10% POPUST

Želimo, da nam ponudbo Informacijskega centra As podrobneje predstavi vaš zastopnik. Če se bomo odločili za enoletni najem oglasnega prostora, bomo poleg 30% popusta v prednaročilu izkoristili še dodaten 10% popust in prejeli praktično nagrado.

PODJETJE: .....
KONTAKTNA OSEBA: .....
NASLOV: .....
TELEFON: .....

Kupon pošljite na zgornji naslov.

V čast Dnevu reformacije

Evangeličanska cerkev na Slovenskem bo
DAN REFORMACIJE, svoj in državni praznik,
počastila s svečano akademijo
v ponedeljek, 31. oktobra 1994,
s pričetkom ob 18. uri v evangeličanski cerkvi
v Bodoncih.

Vabljeni!

V samozaložbi je izšla knjiga Franceta Lovšina - "MIR ŽIVLJENJA"

*Ta knjiga družboslovne vsebine je odsvit preteklosti,
zrcalo sedanjosti ter pot prihodnosti človeka in ljudi.
Njena vsebina vas bo prizadela, a nikoli ranila...*

Knjigo lahko naročite:

- po telefonu na številko 061/ 861-429 ali
- z naročilnico natisnjeno v spodnjem delu tega oglasa

Cena knjige je 2.000,00 tolarjev.

Knjigo prejmete brez odlašanja po pošti kot priporočeno pošiljko s povzajem.

NAROČILNICA

Ime: _____

Naslovnik:

Priimek: _____

LOVŠIN Franc

Kraj: _____

Gorenjska c. 65

Ulica: _____

61310 RIBNICA

Pošta: _____

Naročam _____ izvod(ov)
knjige "MIR ŽIVLJENJA"

Podpis: _____

ZDRAVILIŠČE DOBRNA

KUPON NOVE DOBE

za 10% popust

...PRI VEČERJI V HOTELU TRIGLAV...
od ponedeljka do petka

63000 Celje
Ljubljanska 16

Dejan Lovšin

VIDEO D

VIDEOTEKA

Presnemavanja
Snemanje s kamero
Servis

☎ 33-493

GLASBENA MATICA MARIBOR

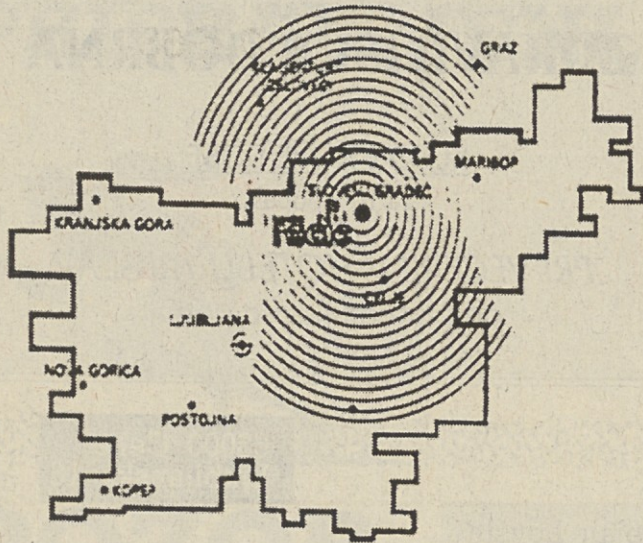
Novembra se dobimo v KORENI
na MARTINOVANJU
po stari šegi in kulturi

REKLAMA

CELJE

d.o.o.

Ulica XIV. divizije 6, 63000 CELJE, Tel.: 063/ 26-236, 29-375, Fax.: 063/ 29-375

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

FOTO
Rizmal Express

Mariborska 1 (stavba zavarovalnice, elektra)

-fotografije iz vaših filmov že v 1/2 ure. Izdelava kontrolirana na barvnem monitorju, možni izrezi, izbira papirjev...

- povečave A5 in A4 v ENI MINUTI iz katerekoli fotografije, dokumentov ter iz vseh velikosti DIA filmov.

-expres izdelava fotografij za osebne dokumente

--dobro založena trgovina s foto potrebščinami

-foto vizitke, povečave do 1mx1m, folije za grafoskope, in še kaj

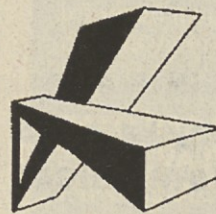
Obiščite nas

FOTORizmal

PODJETJE ZA TRŽENJE,
RAČUNALNIŠTVO IN
IZOBRAŽEVALNE STORITVE
MURSKA SOBOTA D.O.O.

69000 MURSKA SOBOTA, LENDAVSKA 15,
TEL.: (069) 31-255, FAX: 21-116

107,8 Mhz

Prva zasebna komercialna
radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.-14. in 19.-24. ure

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-164

CELJE instalaterstvo za ogrevanje in odsesavanje

KRAVANJA

BABNO 17/b ▶ 063/451-124, 452-196, MOBITEL 0609-615523, FAKS 451-228

KOVINSKA GALANTERIJA

■ IZDELAVA ZNAČK

■ KOLAJN

■ PLAKET

■ POKALOV

■ TERMIČNA OBDELAVA KOVIN

Anton Čizman, 61211 Ljubljana - Šmartno, Kajakaška 13
Tel., Fax: 061/59 889, Slovenija

ETAL
PROFIL d.o.o.

Domžale
Jarška cesta 30

IZDELAVA IN MONTAŽA
DVORIŠČNIH IN GARAŽNIH VRAT
Z DALJINSKIM UPRAVLJANJEM

Telefon: 061/ 714-105 Telefax: 061/ 712-283

*Računalniška šola
Zvezdana Martiča*

DISPLAY
MIMI

Začetniški in nadaljevalni
računalniški tečaji, svetovanje,
računalniška literatura in video kasete.

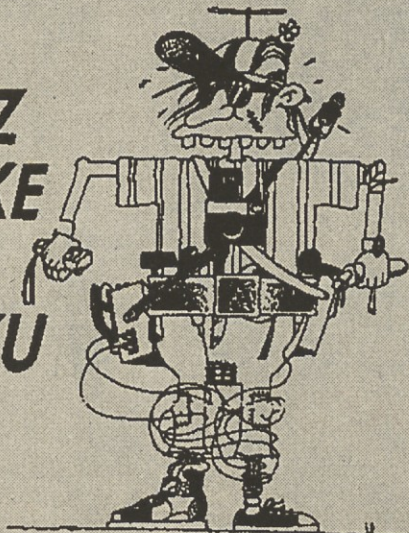
Prešernova 7,
Celje, tel./fax:

Novo! Računalništvo za otroke!

26-812

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

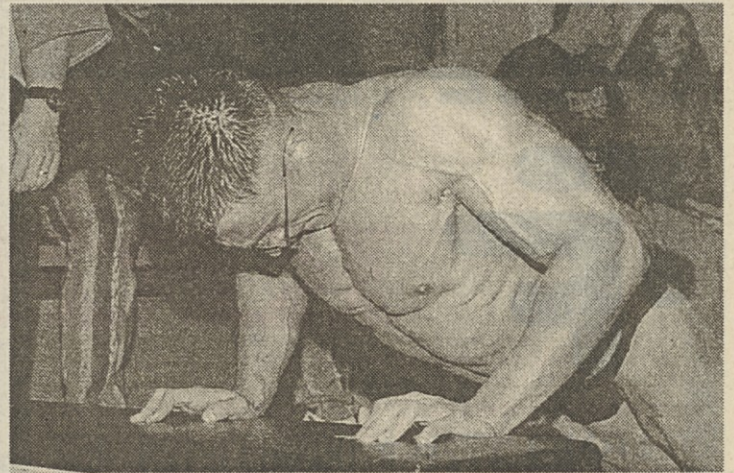
MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

GOSTILNA

"PRI STAREM PRIJATELJU"

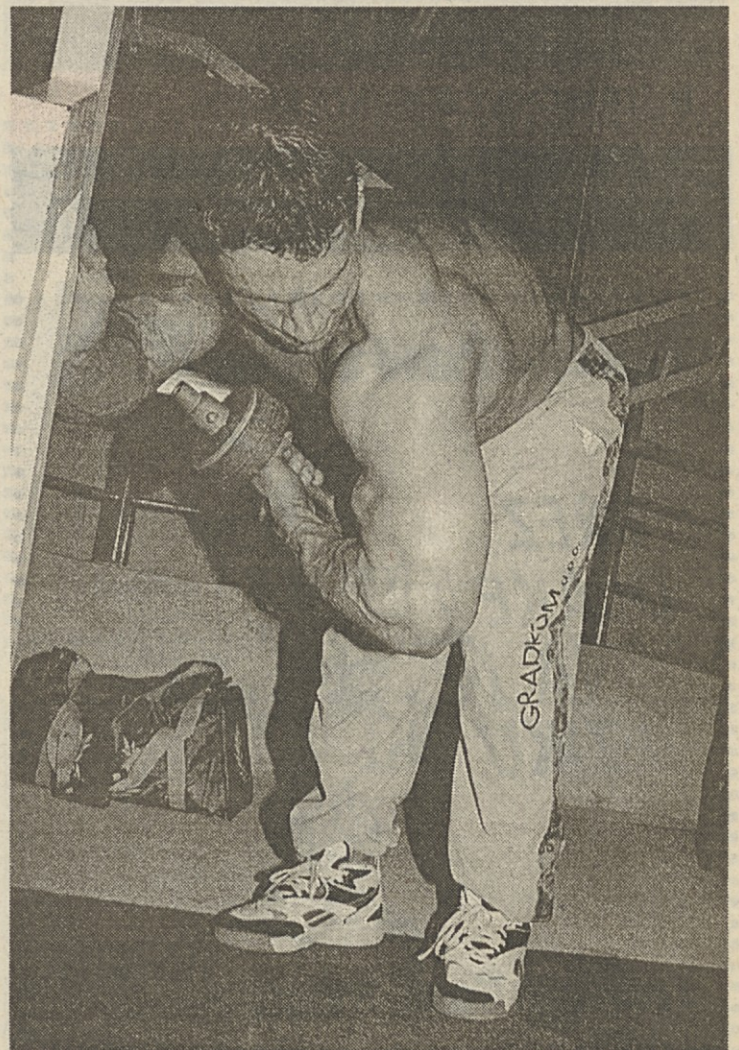
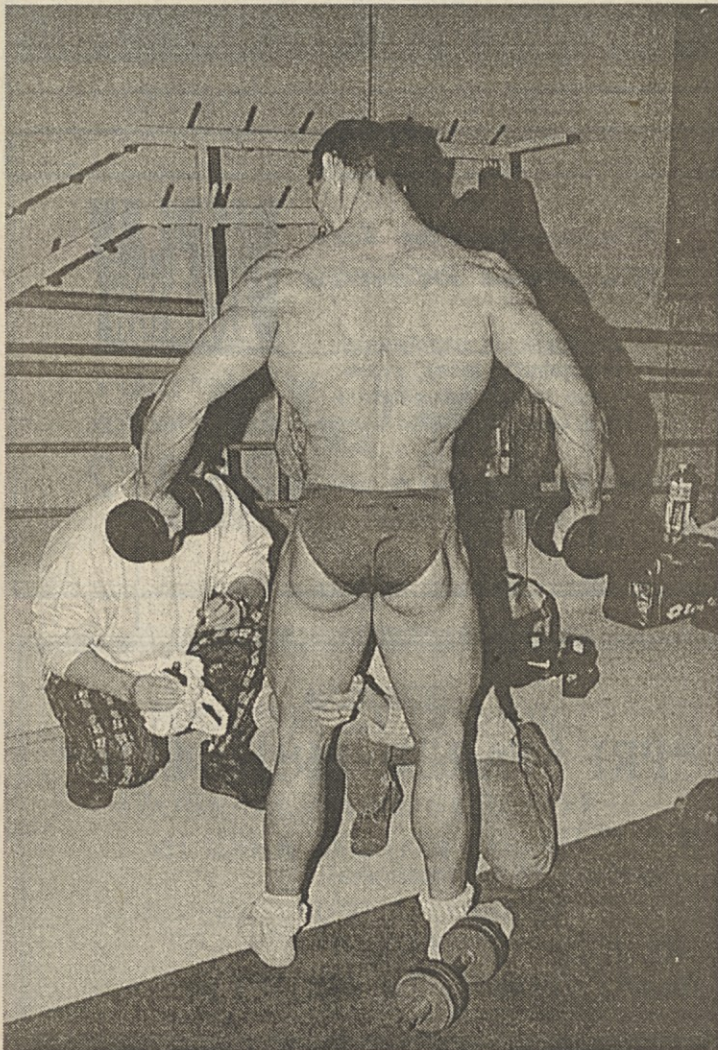
Emil PETEK
Aškerčeva 15 (Agrotehnika)

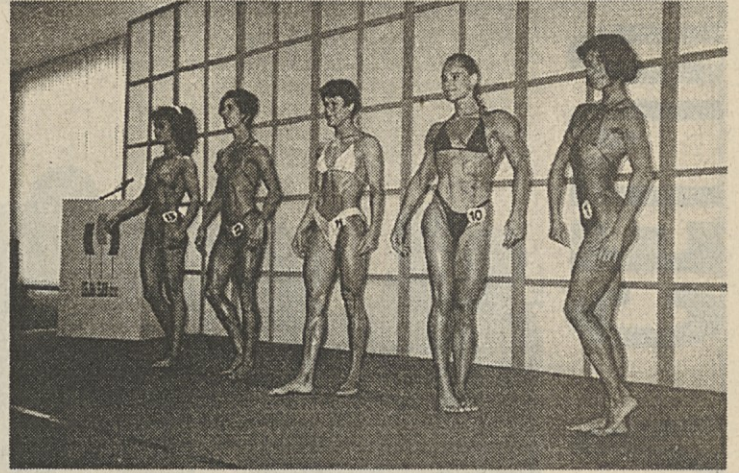
MALICE SIT 250,00
TOPLI OBROKI ZA PODJETJA

NABRE

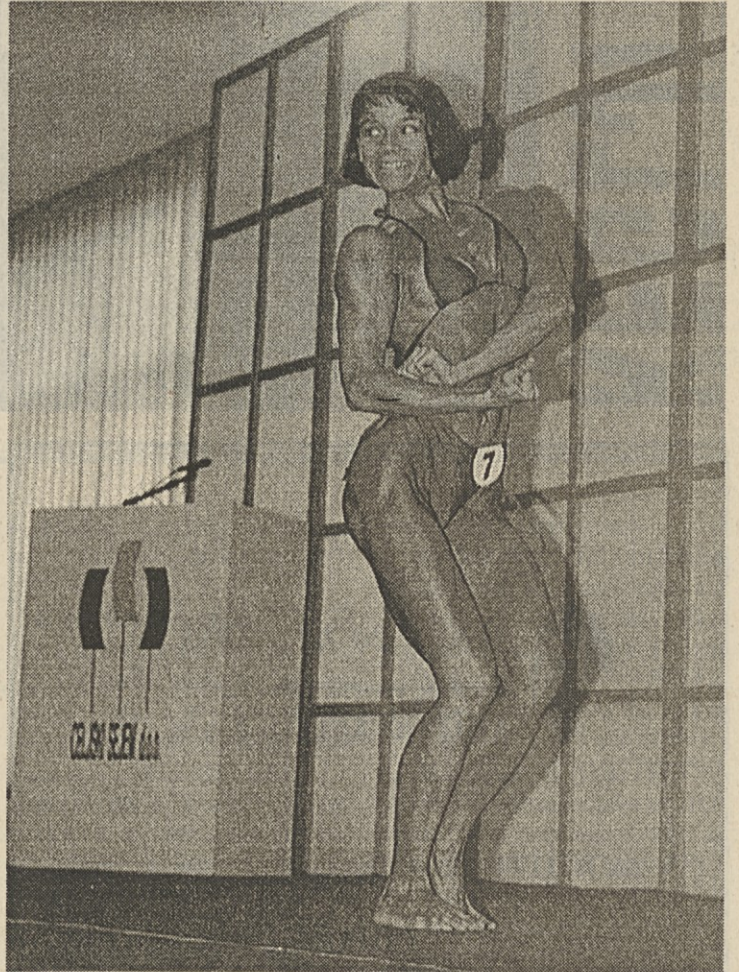
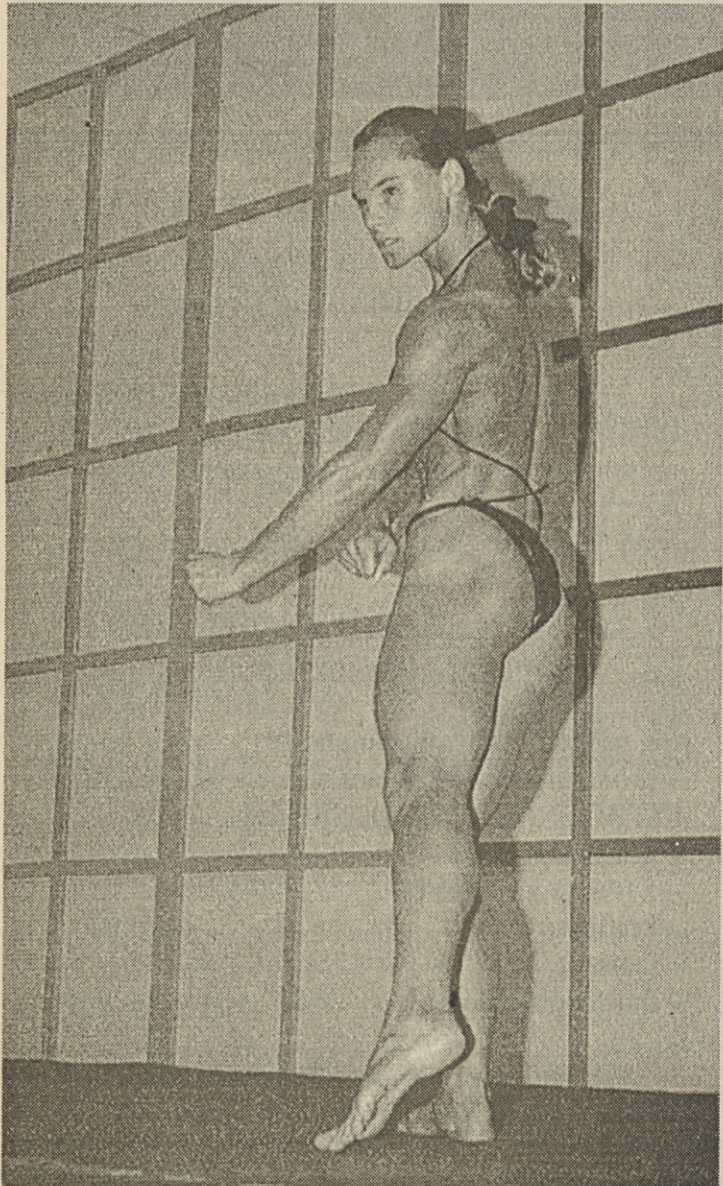
in goli

KNJENI

Foto: LucaS in I. Strmole

KEGLJI V CELJU

1983 - 10 let - 1993

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE
AVTOTEHNIKA CELJE d. o. o.

V AVTOTEHNIKI Celje je možen nakup vozil:

- znamke CIMOS - CITROEN z 8 % popustom
- znamke DAEWOO s 3 % popustom
- znamke ŠKODA -

ŠKODA FORMAN PRAKTIC samo 872.656 SIT

DOBAVA TAKOJ - možen nakup STARO za NOVO, krediti in leasing.

Vsa vozila imajo 5-letno garancijo proti rjavenju!
Zagotovljeni servis in originalni rezervni deli.
Obiščite nas v salonu AVTOTEHNIKA Celje ali pokličite po telefonu 063/ 38-511

1983 - 10 let - 1993

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE
AVTOTEHNIKA CELJE d. o. o.Vozniki vozil: RENAULT, CITROEN,
DAEWOO in ŠKODA, zima vas ne more več
presenetiti, če pripeljete svoje jeklene konjičke
v servise na

AVTOTEHNIKO Celje, Bežigrajska 13.

V času od 24. 10. 1994 do 20. 11. 1994 -
brezplačni preventivni pregledi.

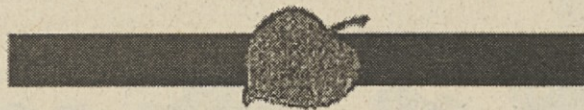
Če pa želite vozilo zamenjati:

- prodajni saloni z vsemi modeli: RENAULT, CITROEN, DAEWOO, ŠKODA
- dobava TAKOJ
- STARO za NOVO
- krediti
- leasing
- darilo ob nakupu

Vabljeni v prodajne salone in servise
AVTOTEHNIKE Celje na Bežigrajsko 13.
Telefon št.: 063/ 38-845, 38-511 in 37-131

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovno informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območnih zborskih GZS).

SL003-03305 PONUDBA: - VELIKE KOLIČINE LESA ZA: 1. IZDELAVO PAPIRIJA 2. ZA POHIŠTVENO INDUSTRIJO - VELIKE KOLIČINE: 1. KVALITETNE TESTENINE VSEH VRST IN KVALITETE 2. JEDILNO OLJE /100 % SONČNICA/ 3. REZERVNIH DELOV ZA AVTOMOBILE /OLCIT IN DAČIE, TER DRUGE EVROP.ZNAM 4. BARVNE KOVINE: KOT SO MESSING IN BAKER V VSEH PROFILIH.

Naziv: MIRENA BT.
Država: 348 MADŽARSKA
Kraj: KOERMEND UNGARU
Pošta: 9900
Naslov: SZABADSAG TER 5 PF. 74
Telefon: 0036/60/397-510
Telefaks: 0036/94/330-599
Kontakt: MILAN HAJDINJAK

SL003-03316 EKSPERT ZA PROMOCIJO, PRODAJO IN MARKETING V SEKTORJU NEPREMIČNIN, ŠTIRILETNE IZKUŠNJE FARMACIJA 10 LETNE IZKUŠNJE, POZNAVANJE TRGOV V PETIH EVROPSKIH DRŽAVAH.

Naziv: CASTAGNOLI PAOLO
Država: 380 ITALIJA
Kraj: MANTOVA
Pošta: 46100
Naslov: MANTOVA VIA CHIESANUOVA 18
Telefon: 0061/376/380-344
Telefaks: 0061/376/280-360
Kontakt: PAOLO CASTAGNOLI

SL003-03318 ŠPANSKO POD-

JETJE PONUJA KEMIKALIJE ZA OBDELAVO TEKSTILA IN IŠČE DISTRIBUTERJA ZA PRODAJO NJIHOVIH IZDELKOV V SLOVENIJI.

Naziv: PYMAG
Država: 724 ŠPANIJA
Kraj: BARCELONA
Pošta: 08036
Naslov: BUENOS AIRES 52, ENTL. 3A
Telefon: 0034/3/439-24-57
Telefaks: 0034/3/322-73-53

SL003-03326 BRITANSKA FIRMA PONUJA MARKETINŠKE STORITVE SLOVENSKIM PODJETJEM, KI SO ZAINTERESIRANI ZA PRODAJO SVOJIH IZDELKOV IN STORITEV NA BRITANSKEM TRŽIŠČU. FIRMA JE SPECIALIZIRANA ZA SLEDEČA PODROČJA: KMETIJSTVO IN HORTIKULTURO, GRADBENE STROJE, AVTOMOBILSKE DELE.

Naziv: MMS
Država: 826 VELIKA BRITANIJA
Kraj: CAMBRIDGESHIRE
Naslov: 1 SUTTON PARK, SUTTON, ELY
Telefon: 0044/354-777-364
Telefaks: 0044/354-777-364
Kontakt: MR. ROB MORRISON

SL003-03327 BRITANSKA FIRMA PONUJA VISOKOKVALITETNI ŠKOTSKI WHISKY, LONDONSKI GIN IN VODKO PO UGODNIH CENAH.

Naziv: LONDON & SCOTTISH SPRITIS LTD
Država: 826 VELIKA BRITANIJA
Kraj: SURREY GU
Pošta: 5 0AJ
Naslov: MEADOW VIEW HOUSE, TANNERY LANE, GOSDEN COMMON, BRAMLY, GUILDF
Telefon: 0044/483-89-46-50
Telefaks: 0044/483-89-46-51
Kontakt: L.J. PEARSON

SL003-03339 ŠPANSKO PODJETJE IZDELUJE INDUSTRIJSKE

STROJE IN OPREMO /ZA SEPARACIJE ŽELI KONTAKTE Z ZAINTERESIRANIMI UVOZNIKI V SLOVENIJI. KATALOG JE NA VOLJO V INFORMACIJSKI PISARNI CIS GZS.

Naziv: MAPREIN, CMNO. LOS LENADORES
Država: 724 ŠPANIJA
Kraj: MURCIA
Pošta: 30120
Naslov: 49 CTRA. LA PALOMA
Telefon: 0034/3/88-23-11
Telefaks: 0034/3/88-23-11

SL003-03365 PODJETJE PONUJA: RABLJENE ŽAGE /KAPACITETE 20 DO 25.000 M3 LETNE ZMOGLJIVOSTI/ RABLJENO OPRAMO ZA MLEKARSKO PREDLOVALNO INDUSTRIJO.

Naziv: SCANDINAVIAN IDEKRAFT
Država: 578 NORVEŠKA
Kraj: DALESUND
Pošta: N-6021
Naslov: LARSGAARD, BREDELIA 2
Telefon: 0047/701/438-35
Telefaks: 0047/701/47-742
Kontakt: JAN FLEM

SL003-03367 ČEŠKI PROIZVAJALEC RAZLIČNIH VRST STOLOV /PISARNIŠKIH, KUHINJSKIH, ZA KLINIKE.../ IŠČE V SLOVENIJI UVOZNIKA /DISTRIBUTERJA. DODATNE INFORMACIJE NA NAVEDENEM NASLOVU.

Naziv: ALAX
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: PRAGA 5
Pošta: 15000
Naslov: NADRAŽNI 1123/12
Telefon: 0042/2/549-389
Telefaks: 0042/2/9941-192
Kontakt: JOSEF SKALA
JEZIK SPORAZUMEVANJA: ANGLEŠČINA

SL003-03368 ITALIJANSKO PODJETJE NUDI ORODNE STROJE.

Naziv: COPPINI MACCHINE UTENSILI S.A.S.
Država: 380 ITALIJA
Kraj: MONTEMURLO /FI/
Pošta: 50045
Naslov: VIA BISENZIO 85
Telefon: 0039/0574/6500-723-3
Telefaks: 0039/0574/652-625
Kontakt: COPPINI MARCO

SL003-03369 PODJETJE IZ BRATISLAVE NUDI PROIZVODE KEMIJSKE INDUSTRIJE, LEPILA, LES IN LESNI IZDELKI, STEKLO, SVETOVANJE V ZVEZI KOOPERACIJ, MARKETINGA IN SKUPNIH VLAGANJ.

Naziv: KARPATY, S.R.O.
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: BRATISLAVA
Pošta: 821 03
Naslov: H. GREGOROVEJ 10
Telefon: 0042/7/293-366
Telefaks: 0042/7/293-366
Kontakt: ZAVRNIC VALJKO

SL003-03375 IBC AVSTRIJSKO PODJETJE NUDI USLUGE SLOVENSKIM PODJETJEM, KI ŽELIJO PRODAJATI NA TUJEM TRŽIŠČU.

Naziv: INTERNATIONAL BUSINESS CONNECTIONS
Država: 40 AVSTRIJA
Kraj: WIEN
Pošta: A-1070
Naslov: MARIAHILFERSTR. 54
Telefon: 0061/43-1-521-06-27
Telefaks: 0061/43-1-310-79-21
Kontakt: DR. MESSNER

SL003-03376 NEMŠKO PODJETJE NUDI RABLJENE STROJE IN ORODJA ZA OBDELAVO KOVIN, ZA PREDELAVO PLASTIKE, ZA ŽIVILSKO INDUSTRIJO.

Naziv: VERMITTLUNGSBUERO WINFRIED SATTLER
Država: 280 NEMČIJA ZR
Kraj: NUERNBERG
Pošta: D-90461
Naslov: HOLZGARTENSTRASSE 36

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Telefon: 0049/0911/39-03-37; 47-18-16
Telefaks: 0049/0911/3-93-92-68

SL003-03384 ŠVEDSKO PODJETJE ORGANIZIRA SLOVENSKIM PODJETJEM ZASTOPSTVA V SKANDINAVIJI. IZVOZ IN UVOZ, VSA PODROČJA.

Naziv: CONSULTING INTERNATIONAL BUSINESS
Država: 752 ŠVEDSKA
Kraj: HELSINGBORG
Pošta: 25020
Naslov: BOX 20042
Telefon: 0046/42-22-75-00
Telefaks: 0046/42-22-75-00
Kontakt: MILAN STARC

SL003-03396 ITALIJANSKO PODJETJE, PROIZVAJALEC POMIVALNIH KORIT IZ NERJAVEČEGA JEKLA, IŠČE AGENTE IN/ALI UVOZNIKE ZA PRODAJO SVOJIH PROIZVODOV TER/ALI PARTNERJE ZA PROIZVODNJO TEH PROIZVODOV S CILJEM PRODAJE NA DOMAČEM TRGU.

Naziv: ASSOCIAZIONE DEGLI INDUSTRIALI DELLA PROVINCIA DI VERONA
Država: 380 ITALIJA
Kraj: VERONA
Pošta: 37122
Naslov: PIAZZA CITTADILLA 12
Telefon: 0039/45-8099-411
Telefaks: 0039/45-590-327

SL003-03397 ITALIJANSKO PODJETJE, PROIZVAJALEC POMIVALNIH KORIT IZ NERJAVEČEGA JEKLA, IŠČE AGENTE IN/ALI UVOZNIKE ZA PRODAJO SVOJIH PROIZVODOV TER/ALI PARTNERJE ZA PROIZVODNJO TEH PROIZVODOV S CILJEM PRODAJE NA DOMAČEM TRGU.

Naziv: ASSOCIAZIONE DEGLI INDUSTRIALI DELLA PROVINCIA DI VERONA
Država: 380 ITALIJA
Kraj: VERONA
Pošta: 37122

Naslov: PIAZZA CITTADILLA 12
Telefon: 0039/45-8099-411
Telefaks: 0039/45-590-327

SL003-03401 SLOVAŠKO PODJETJE PONUJA VSE VRSTE TRŽNIH AKTIVNOSTI NA SLOVAŠKEM TRGU /ISKANJE PARTNERJEV, ZAPOSILITEV STROKOVNJAKOV, KAPITALNO SODELEŽBO, PODATKE O PODJETJIH, TRANSPORTNE STORITVE/.

Naziv: D MARKETING LTD.
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: TURČIANSKE TEPLICE
Pošta: SK 039 01
Naslov: UL. SNP 520
Telefon: 0042/841-3078
Kontakt: DR. MARIAN MIKLOŠIK

SL003-03402 ČEŠKI DISTRIBUTER AMERIŠKEGA PODJETJA BRANDT INC. IŠČE UVOZNIKE OPREME ZA BANKE IN MENJALNICE /ŠTEVCI DENARJA IN KOVANČEV/.

Naziv: JAST LTD
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: ČEŠKY TEŠIN
Pošta: 737 01
Naslov: NADRAŽNI 18
Telefon: 0042/69-63-71-560
Telefaks: 0042/69-637-15-63
Kontakt: JAN RYLKO

SL003-03403 PORTUGALSKO PODJETJE PONUJA STROJE ZA KODIRANJE, OZNAČEVANJE DATUMOV IN CEN NA PAPIR, ALUMINIJASTO FOLIJO, CELOFAN, PLASTIKO.

Naziv: NEO REA
Država: 620 PORTUGALSKA
Kraj: PERAFITA
Naslov: RUA DAS TELHEIRAS Nº 59
Telefon: 00351/2/996-39-56
Telefaks: 00351/2/996-43-70
Kontakt: E. VILAS BOAS

SL003-03406 ROMUNSKO IZVOZNO - UVOZNO PODJETJE IŠ-

ČE SODELOVANJE S SLOVENSKIMI PODJETJI.

Naziv: PROMEG S.A.
Država: 642 ROMUNIJA
Kraj: BUCHAREST
Naslov: 1-GEN.FLORESCU STR., SECTORUL 3
Telefon: 0040/1/613-45-23; 613-79-44
Telefaks: 0040/1/312-13-84; 312-00-39
Kontakt: MR. GH. ZAHARIA

SL003-03407 ROMUNSKO IZVOZNO - UVOZNO PODJETJE IŠČE SODELOVANJE S SLOVENSKIMI PODJETJI.

Naziv: PROMEG S.A.
Država: 642 ROMUNIJA
Kraj: BUCHAREST
Naslov: 1-GEN.FLORESCU STR., SECTORUL 3
Telefon: 0040/1/613-45-23; 613-79-44
Telefaks: 0040/1/312-13-84; 312-00-39
Kontakt: GH. ZAHARIA

SL003-03409 MADŽARSKI PROIZVAJALEC STILNIH ULIČNIH SVETILK IN OSTALIH DEKORATIVNIH PREDMETOV IZDELANIH IZ KOVANEGA ŽELEZA, BRONA, BAKRA /LAHKO TUDI PO NAROČILU/ IŠČE UVOZNIKE ALI NAROČNIKE. / NA RAZPOLAGO JE PREDSTAVITVENI KATALOG IN CENIK/.

Naziv: KANDELABER CO.LTD.
Država: 348 MADŽARSKA
Kraj: SZENTENDRE
Pošta: H-2000
Naslov: KOZUZO UL. 5
Telefon: 0036/26-129-69/ 10-916
Telefaks: 0036/26/108-18
Kontakt: ESZTER PAPAI

SL003-03417 TURŠKA FIRMA PONUJA: SUHO SADJE /FIGE, ROZINE, MARELICE IPD./, SADRNE SOKOVE V KONCENTRATIH, KONZERVIRANO SADJE IN ZELENJAVO, ZMRZNJENO HRANO, NARAVNI MED, MLEKO V PRAHU, ZAČIMBE, PARADIŽNIKOVO MEZGO, RASTLINSKA OLJA / OLIVNO, SONČ-

NIČNO, KORUZNO IN SOJINO/ , KVAS /ZA KRUH, PIVO, SIR/

Naziv: TAMAY
Država: 792 TURČIJA
Kraj: ISTAMBUL
Pošta: 34300
Naslov: TECEDDUT CAD. NO 13
Telefon: 9990-212-632-23-88
Telefaks: 9990-212-632-23-89
Kontakt: TAMER DOGAN

SL003-03419 IRSKO PODJETJE NUDI SLADKOR.

Naziv: PICKWOOD INTERNATIONAL L.T.D.
Država: 372 IRSKA
Kraj: DUBLIN
Pošta: 183386
Naslov: DAME COURT DUBLIN 2
Telefaks: 0036/1/1868-399

SL003-03420 SLOVAŠKO PODJETJE NUDI HIDRALIČNE STROJE, OPREMO, MOTORJE, STROJE ZA RAZREZ LESA, NIZKO IN VISOKO SAMONAKLADALNE TOVORNJAKE. ZAINTERESIRANI SO TUDI ZA KOOPERACIJE NA OMENJENIH PODROČJIH.

Naziv: BAS, A.S.
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: BARDEJOV
Pošta: 085 29
Naslov: UL. PRIEMYSELNA 3
Telefon: 0042/935-3749
Telefaks: 0042/935-6218
Teleks: 076-304

INFORMACIJSKA PISARNA CIS
GZS, SLOVENSKA 41, LJUBLJANA,
TEL: 061/1250-122, FAX: 061/219-536.

Kako je mogoče, da ob tolikih profesionalnih institucijah na področju turizma in kulture ne zberemo dovolj lastne pameti, ali bolje, poštenega in pametnega medsebojnega dialoga, da nam morajo v vsem pomagati zahodni strokovnjaki, ki ob razgovorih v glavnem spoznavajo dejstvo, da smo preveč skregani, da bi lahko kaj pametnega sami spravili skupaj. Tudi o kulturi in turizmu nas zadnje čase testirajo in poučujejo strokovnjaki iz Greenwicha.

.....

“Agresivna politika Aleksandra Prlje” (srbskega zunanjega ministra, op.) “Srbom ni prinesla pričakovanih rezultatov, čeprav se obnašajo agresivno. Posebej na tržiščih, kjer nam poskušajo neuspešno vdirati na naša lovišča: Siemens - Iskra, Man - Avtomontaža itd.”, je izjavil nekdanji zunanji minister Slovenije Dimitrij Rupel junija 1990.

In ostal živ, delavci Avtomontaže in razsute Iskre pa brez plač.

.....

Magister prava Janez Kocijancič je v državnem zboru izjavil, da ni dobro, da v imenu abstraktnih človekovih pravic kršimo dejanske človekove pravice sodnikov. Tako je bil izvoljen tudi sodnik, ki je na političnem procesu obsodil Ota Vilčnika. Toda problem je v tem, ker je poslušno spraševal za mnenje tudi že v tem režimu (ministrstvo za obrambo), ki na najbolj svinjski način krši pravice nekdanjim jugoslužbencem. Ministrstvo locuta - causa finita.

Medtem magister Kocijancič prizadetim materam in že-nam jugoslužbencev odgovarja pisмено, ker si verjetno rad dopisuje (lajša vest).

PANORAMA

Foto: NINA

.....

BENJAMIN GOVŽE, študent Akademije za glasbo, že sedaj dokazuje, da je imeniten interpret Bacha, Brahmsa, Chopina in drugih svetovnih glasbenih klasikov: “V zadnjem času tudi glasbena kultura postaja del vsakodnevnih potreb, zato smo prišli tudi mladi na vrsto, da se lahko predstavimo glasbi naklonjenemu občinstvu.”

.....

Zadnji dve soboti v oktobru poteka na Koroškem srečanje podeželskih gledališč, posvečeno 120 - letnici rojstva slovenskega pisatelja, dramatika, duhovnika F. K. Meška. V treh krajih, v Mislinji, Slovenj Gradcu in v Podgorju se na 7. Linhartovem srečanju vrsti šestnajst predstav iz vseh slovenskih pokrajin, Slovencev iz Trsta in Reke in romske skupine iz Murske Sobote.

V soboto, 29. oktobra, dopoldne bodo v Slovenj Gradcu odkrili spomenik F. K. Meška, odprtje pa bo s svojo prisotnostjo in spomini na svojega sorodnika počastila pisateljica Erna Meško, zbrane gledalištnike pa bo v imenu svojih profesionalnih kolegov pozdravila igralka, rojakinja Jerica Mrzel.

.....

Na majhnem polinezijemskem Tahitiju je jezik sestavljen iz petih samoglasnikov v raznih kombinacijah. V tisočletja prenaseljeni Kitajski pa so se razvili zapleteni hieroglifi, ki so Japoncem omogočili, da so iz fevdalizma preskočili v računalniško velesilo.

.....

Kazenski zakonik Republike Slovenije se od jugoslovanskega razlikuje v tem, da država zdaj najprej varuje človeka, njegove pravice, svobostine. Kršitev enakopravnosti, prisiljenje, protipraven odvzem prostosti, ugrabitev, ogrožanje varnosti, grdo ravnanje in podobno, ki prizadenejo človekovo osebnost, se kaznujejo z zaporom...

Že izvoljeni in še petsto sodnikov, ki bi bili jutri izvoljeni, bi do upokojitve imeli polne roke dela, če bi hoteli rešiti kršitve, ki so bile državljanom storjene samo v zadnjem letu s strani države, njenih uradnih oseb in organov...